

20

OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE – ZDRUŽENJE ŠPORTNIH ZVEZ 1991-2011

ŠPORTNA ZGODBA, ŠTKANA
IZ DEJAVNOSTI TISOČEV

Olimpijski komite Slovenije-
Združenje športnih zvez 1991-2011
Športna zgodba, stkana iz dejavnosti tisočev

Uredniški odbor: dr. Tone Jagodic, Brane Dmitrovič,
Aleš Šolar in dr. Tomaž Pavlin

Urednik: dr. Tomaž Pavlin

Lektoriranje: Jelka J. Makoter

Oblikovanje: Špela Pfeifer

**Oblikovanje
naslovnice:** Kraft&Werk

Fotografije: Aleš Fevžer, Aldo Rupel, Branko Lakovič, Ivan Lukan,
Marij Šušteršič, dr. Rajko Šugman, Tomislav Levovnik,
Tomaž Pavlin, OKS-ZŠZ, Fakulteta za šport, Fototeka
Odseka za zgodovino pri narodni in študijski knjižnici v
Trstu, Muzej športa, Zveza za šport invalidov Slovenije,
Vrtec Jelka

Založnik: OKS-ZŠZ, zanj dr. Janez Kocijančič

Naklada: 700

Tisk: Charlie, d.o.o., Trbovlje

Ljubljana, 2011

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

796.035(497.4)(082)

OLIMPIJSKI komite Slovenije (Ljubljana)
Olimpijski komite Slovenije - združenje športnih zvez 1991-201:
športna zgodba, stkana iz dejavnosti tisočev / [urednik Tomaž
Pavlin; fotografije Aleš Fevžer ... et al.]. - Ljubljana :
Olimpijski komite Slovenije - Združenje športnih zvez, 2011

ISBN 978-961-6476-05-8
1. Pavlin, Tomaž, 1961-
257928192

OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE-
ZDRUŽENJE ŠPORTNIH ZVEZ 1991-2011
ŠPORTNA ZGODBA, STKANA IZ DEJAVNOSTI TISOČEV

VSEBINA

9	Uvodne misli
13	„Olimpijske igre... so se začele“
31	Ustanovitev OKS, mednarodno priznanje in združitev s ŠZS
39	Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez
43	Odbor za vrhunski šport
51	Šport za vse v dejavnostih OKS – ZŠZ
59	Šport na lokalni ravni
63	Slovenska olimpijska akademija
71	Šport brez dopinga
77	Olimpijski marketing
85	Zamejski šport
99	Utrinki iz 20-letnega delovanja OKS-ZŠZ
129	Slovenski vrhunski športni dosežki v okviru nastopov na športnih igrah pod okriljem OKS
173	Paraolimpijci

Pisati o športu naroda, tudi če gre za časovno omejeno obdobje, je zahtevna naloga, saj gre za razsežnost življenja, za družbeni fenomen, ki je sestavljen iz na tisoče zgodb, izmed katerih vsaka prinaša novo osebno ali kolektivno izkušnjo in vsaka daje osnovo za posamične ali pa splošne ocene in splošna stališča. Zato je moj prispevek o tej temi avtorski, to pomeni, da so ocene moje, čeprav sem se – in se še vedno – zelo trudil, da bi jih uskladil s sodelavci in utemeljil z dejstvi in s podatki.

Pri analizi položaja in dosežkov slovenskega športa v prvih dvajsetih letih samostojne Slovenije je treba upoštevati velike družbene spremembe, ki so se v tem obdobju dogajale v Sloveniji. Republika Slovenija je izvedla tranzicijo iz prejšnjega samoupravnega socialističnega sistema v sistem liberalnega kapitalizma, ni pa ob tem opravila še vseh potrebnih strukturnih sprememb, da bi bila v celoti primerljiva z razvitimi zahodnimi državami. Slovenija je v svetu splošno priznana država, članica Organizacije združenih narodov, Evropske unije in vojaške zveze NATO ter tudi številnih drugih mednarodnih organizacij.

Med prvimi reprezentativnimi mednarodnimi organizacijami, ki so priznale subjektiviteto Slovenije, je bil tudi Mednarodni olimpijski komite. To je storil še pred sprejemom Slovenije v Organizacijo združenih narodov, zaradi česar je slovenska olimpijska reprezentanca lahko enakopravno nastopila na zimskih olimpijskih igrah v francoskem Albertvillu že februarja 1992. Sicer pa je slovensko panožno športno zvezo (Smučarsko zvezo Slovenije) prva priznala Mednarodna smučarska zveza, to pa je že v zimi 1991/1992 omogočilo ne samo nastope slovenskih smučark in smučarjev na tekmovanjih za svetovni pokal, ampak tudi nemoteno organiziranje teh tekmovanj v Sloveniji.

Slovenski šport in njegovi uspehi se zanesljivo niso začeli z osamosvojitvijo Slovenije. Bogato športno izročilo izvira iz obdobja narodnega prebujenja in spremljanja zgledov iz razvitega sveta v drugi polovici devetnajstega stoletja. To je bilo tudi obdobje panslovanskega navdušenja in zlasti posnemanja čeških zgledov. Velika pozornost je bila namenjena telovadnim zletom. Zaradi tega je bila v začetnih obdobjih v Sloveniji nosilni šport orodna telovadba, zdaj poimenovana športna gimnastika. Prav v tem športu so slovenski predstavniki osvojili prav vse olimpijske medalje (8), ki jih je med dvema svetovnima vojnama dobila Kraljevina Jugoslavija. Prvo olimpijsko medaljo (srebrno) za Slovence pa je še pred tem prisabljal (v okviru avstrijskega moštva) prisabljal v času Avstro-Ogrske slovenski častnik vojske te države Rudolf Cvetko.

Vojna vihra druge svetovne vojne je slovenske športnike razdelila na dve strani, vendar se je večina pridružila narodnoosvobodilnemu gibanju in partizanom. Številni so v boju za svobodo žrtvovali tudi svoja življenja.

V Federativni ljudski in pozneje v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji se je slovenski šport razvijal naprej. Svoj vrh je vnovič dosegel v športni gimnastiki (Miroslav Cerar) in v uspehu nekaterih kolektivnih športov, pri katerih so sodelovali tudi slovenski reprezentanti in reprezentantke. Za SFRJ so bile osvojene tudi prve slovenske zimske olimpijske medalje. Prvo si je prislužil Jure Franko v veleslalomu, in to na edinih olimpijskih igrah, organiziranih na jugoslovanskih tleh – na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu (1984). Tudi pri pripravi teh iger je bil prispevek slovenskih organizatorjev izjemen.

Ugled slovenskega športa v svetu so utrjevali tudi drugi slovenski športniki in športnice, zlasti pa organiziranje številnih svetovnih in evropskih prvenstev (v namiznem tenisu, v športni gimnastiki, v hokeju na ledu, v umetnostnem drsanju, v košarki, v veslanju, v smučarskih skokih itd.). Še posebej pa je ime Slovenije v svet ponesla Planica, zibelka smučarskih poletov.

Slovenski šport v novo državo torej ni »vstopil« brez zelo solidne osnove in tradicije, kljub temu pa lahko mirno zapišem, da je svoj pravi razcvet doživel v obdobju samostojne Slovenije. Tega ne potrjujejo le

olimpijska odličja – v dvajsetih letih so slovenski športniki osvojili dvaindvajset olimpijskih medalj, med njimi tri zlate – pač pa tudi številni dosežki na svetovnih in evropskih prvenstvih ter na svetovnih pokalih. V prvem stoletju slovenskega olimpizma sta Leon Štukelj in Miroslav Cerar osvojila pet zlatih olimpijskih medalj, v moštvenih športih pa je zlato za Jugoslavijo pomagala osvojiti tudi Alenka Cuderman. V dvajsetih letih neodvisne Slovenije so se jim s tremi zlatimi medaljami pridružili še Rajmond Debevc, Iztok Čop in Luka Špink ter Primož Kozmus. Poleg tega je Slovenija najmanjša država, ki se ji uspeva uvrščati na finalne turnirje svetovnih prvenstev v nogometu (2-krat), košarki (2-krat), hokeju na ledu (2-krat) in rokometu. Šport je v Sloveniji razvit in priljubljen, saj se z njim stalno ali občasno ukvarja kar 64 % prebivalstva, to pa nas uvršča tik za skandinavske države in občutno odstopa od držav in milijev našega geografskega območja. Lahko trdimo, da je šport sestavni del slovenske narodne identitete.

V dvajsetih letih je slovenski šport prehodil strmo pot. Po številu osvojenih medalj na število prebivalcev je na letnih olimpijskih igrah v Pekingju leta 2008 Slovenija osvojila tretje mesto (za Jamajko in Trinidadom), prav tako je bila tretja v Vancouvru (za Norveško in Avstrijo). Tudi v analizi vseh nastopov športnic in športnikov držav sveta na svetovnih in celinskih prvenstvih je Slovenija po istem kriteriju (športni dosežki v primerjavi s številom prebivalcev) zelo visoko, na četrtem mestu (za Norveško, Švico in Avstrijo). Na doseženo smo lahko zares ponosni.

Vsak narod ima svoje lastne športne želje, svoja stremjenja in svoj sistem športnih vrednotenj, v nekem smislu ima vsak narod svojo lastno športno izkaznico. In temu sta prilagojeni tudi njegovi športna struktura in organiziranost. Slovenski športni model je primerljiv – pogosto pa tudi uspešnejši od njega – z modelom drugih športno razvitih evropskih držav. Organiziran je na prostovoljni osnovi kot sfera civilne družbe. Temeljne celice njegove organizacije so športne organizacije - klubi in njihove zveze – tako občinske kot nacionalne. S tem dosegamo ustrezno motivacijo športnic in športnikov pa tudi slovenske družbe na najširši ravni.

Naš organizacijski model uspešno deluje – ob marsikakšni pomanjkljivosti in stranpoti – tudi zato, ker imamo v Sloveniji sorazmerno dobro urejen šolski šport, ker na široko gradimo športne objekte in drugo športno infrastrukturo, ker poleg neposredne finančne podpore države šport uspešno tržimo (sponzorstva) in mu zagotavljamo dodatne vire financiranja prek fundacije športnih organizacij, ki športu posreduje sredstva iz koncesij iger na srečo. Veliko, čeprav še vedno premalo, je storjenega za družbeni in gmotni položaj vrhunskih športnic in športnikov.

Eden izmed ciljev športne politike v Sloveniji je tudi enakomernejša športna razvitost celotne države. Čeprav manjši kraji težko tekmujejo z večjimi centri, smo uspeli premakniti težišče in s sistematičnim delom, zlasti pa z graditvijo športnih objektov pripravili uravnotežen model razvoja.

V veliko oporo razvoju slovenskega športa sta, zlasti v zadnjih dveh desetletjih, bili športna stroka in znanost, predvsem tisti, ki sta osredotočeni na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani in drugih visokošolskih ustanovah.

Slovenski šport je rasel skupaj s svojo samostojno državo. Delil je njene uspehe in slabosti. Tako kot je Slovenija v celoti uveljavljena država, si je slovenski šport priboril popolno enakopravnost v okvirih mednarodnega športa. Olimpijski komite v celoti sodeluje pri dejavnostih Mednarodnega olimpijskega komiteja in v Organizaciji olimpijskih komitejev sveta. V okvirih regionalnih in celinskih povezav, npr. v Evropskih olimpijskih komitejih in v Mednarodnem komiteju mediteranskih iger, pa ima še izrazitejšo povezovalno vlogo.

Če kje, so v športu stremljenja zelo visoka. Vendar bi se bilo napačno odpovedati takim ambicijam in upanju. Če bi to storili, bi to pomenilo začetek konca. Izhodišče slovenskega športa bi moralo biti doseganje najmanj takšne stopnje razvitosti, kakršno dosegamo zdaj. Da bi se to uresničilo, naj v slovenskem športu še naprej cvete sto cvetov. Nihče nima pravice postavljati ovir ali pa zaustavljati razvoj katerikoli športni panogi ali dejavnosti. Javno podporo, zlasti finančno, ki je bistvenega pomena, pa naj določajo dejanski dosežki, torej resnična in ne le želena mednarodna kakovost.

Dve desetletji razvoja sta sorazmerno dolgo obdobje, saj tudi v vsakdanjem življenju dvajset let pomeni več kot polnoletnost. To velja tudi za slovenski šport, ki z zaupanjem zre v svojo prihodnost. Slovenski šport je kolektivni projekt, stkan iz dejavnosti tisočev. Zato lahko trdimo, da je slovenski šport veliko prispeval k uveljavitvi naše države in njene samobitnosti.

dr. Janez Kocijančič

A handwritten signature in dark ink, which appears to be "Janez Kocijančič". The signature is written in a cursive, flowing style.

**»Olimpijske igre...
so se začele«**

Tomaž Pavlin

Olimpijska tekmovanja so v človeško kulturo in zgodovino zapisali že Stari Grki, ki so se vse od 8. st. p.n.št. v svetišču Olimpija na Peloponezu športno merili bogu Zevsu v čast. Atleti so se v Olimpiji kosali več kot tisoč let, tekmovanja so preživela grške vojne vihre, helenizem in rimsko osvojitve. V starogrški družbi so veljala za sveta in vsegrška in bila najprestižnejši športni dogodek, o katerem je Pindar v eni izmed kitic Prve olimpijske ode vneseno pesnil, da »široma žari po svetu slava olimpiad,/ zbog Pelopsovih dirkališč,/ kjer tekmuje urnost nog in cvet moči telesne v drznih borbah./ A kdor v agonu pribori si zmago,/ uživa vse življenje sreče slaj.« Njihovo zgodovinsko stvarnost je končal rimski cesar Teodozij konec 4. st. z vzpostavljanjem krščanstva kot glavne državne vere. S tem so bili prepovedani tako poganske vere kot poganski rituali, kar tekmovanja v Olimpiji so bila. In so šla v več kot tisočletno pozabo, Olimpijo pa je Mati narava s potresi in poplavamami pospravila pod predpražnik.

A tekmovanja so bila dokumentirana v grških spisih, te so vnovič odkrili v renesančnem humanizmu, svetišče pa so arheologi v 19. st. sistematično raziskali. Sledila so prva tekmovanja - resda le lokalne narave - ki so se imenovala olimpijska (npr. v angleškem Cotswoldu že v 17. st., podobno v 19. st. v velškem kraju Much Wenlock; tudi telovadci so se ozirali po starogrški gimnastici in Olimpiji; prav tako so Grki po osamosvojitvi izpod Turkov začeli organizirati olimpijska tekmovanja, a so bili precej neuspešni, večjo resnost in večji vpliv so imela tekmovanja v Much Wenlocku, ki jih je vodil zdravnik W. P. Brookes). Vzporedno sta se v evropskih državah in nacionalnih okoljih 19. st. uveljavila šport in telovadba, organizirana v društvih in klubih ter nacionalnih zvezah. Nekateri nacionalne zveze so se že povezale tudi v mednarodne, prav tako sta šport in telovadba kot »telesna vzgoja« prodirala v šolstvo.

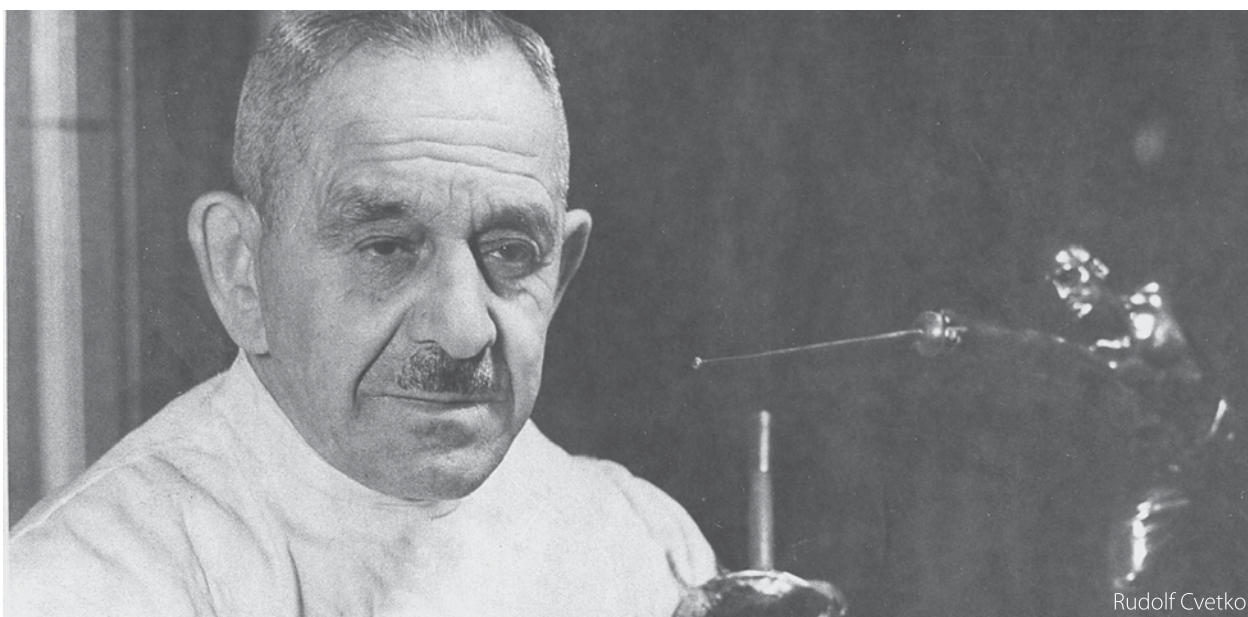
Pobudnik kozmopolitskih modernih olimpijskih iger je bil Francoz Pierre de Coubertin. Resda ni bil prvi, ki se je domislil modernih olimpijskih iger (eno teh oblik je imel priložnost videti ob obisku

pri W. P. Brookesu v Much Wenlocku v letu 1890), bil pa je prvi, ki mu je uspelo prepričati športnike različnih športnih panog in dežel, da bi se po antičnem štiriletnem vzoru športno srečevali in merili. Pierre de Coubertin je prvič predlagal obnovev olimpijskih iger že novembra 1892 na proslavi petletnice Zveze francoskih atletskih (športnih) društev, ko je ob koncu svojega govora poudaril, da bi morali šport razširiti, tako v Franciji kot v mednarodnem merilu, kajti njegova svobodna izmenjava bo vplivala na moralo stare Evrope in okrepila vlogo miru. Ideja je sprva naletela na nerazumevanje, a Coubertin je vztrajal in vzpodbudil organiziranje mednarodnega športnega kongresa junija 1894 v Parizu na univerzi Sorbonna. Vnovič je predlagal obnovev olimpijskih tekmovanj po antičnem štiriletnem vzoru z modernimi panogami ter na mednarodni in amaterski podlagi. Kongres je predlog podprl in ustanovljen je bil Mednarodni olimpijski komite (MOK).

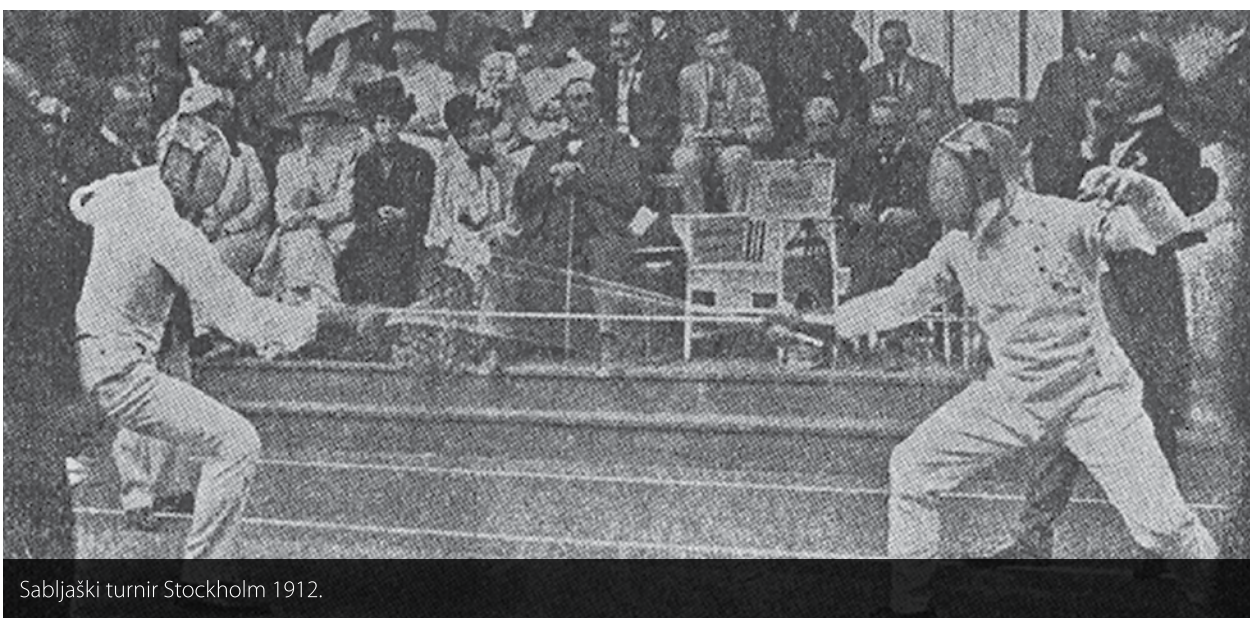
Prva tekmovanja moderne dobe so potekala čez dve leti v grških Atenah (1896). Olimpijske igre so se dvignile iz pepela in postale telesnokulturna stalnica. Z olimpijski igrami konec 19. stoletja je Coubertin internacionaliziral šport, ga promoviral in družbeno uveljavljal, širitev in družbena uveljavitev športa pa sta razširjali olimpijstvo kot moderno športno gibanje in olimpizem kot telesnovzgojno, humanistično in mirovniško idejo ter univerzalno filozofijo akcije, ki v harmonično celoto povezuje kvalitete telesa, volje in duha, povezuje šport s kulturo in z vzgojo in zavezuje k spoštovanju univerzalnih temeljnih etičnih načel.¹

Med Slovenci v obdobju do prve svetovne vojne za olimpijstvo ni bilo posebnega posluha. V času atenskih iger zasledimo skromen odmev konec marca 1896, ko je časopis Slovenski narod zapisal: »Olimpijske igre v Atenah, s katerimi se hoče obnoviti starogrške običaje, so se začele. Udeležba

¹ Glej Temeljne člene Olimpijske listine.

Rudolf Cvetko

Sabljaški turnir Stockholm 1912.

je zlasti iz grških krajev jako številna. V nedeljo je bilo na vrsti tekanje. Zmagovalec je pretekel 40 kilometrov dolgo pot v treh urah in 4 minutah.« Nekaj več pozornosti je igram namenil nemški kulturni krog na Slovenskem. Ko je na olimpijskih igrah v Stockholmu leta 1912 nastopil prvi Slovenec, sabljač Rudolf Cvetko, je slovenstvo igre sicer že spremljalo, vendar je več pozornosti namenjalo narodnemu sokolstvu in pripravam za nastop na vsesokolskem zletu v Pragi tistega leta, na katerem je Stane Vidmar postal presenetljivi zmagovalec tekme za naslov slovanskega prvaka. Dejstvo je, da je takrat, ko se je šport na Slovenskem šele dodobra organiziral, sokolstvo imelo že več tisoč članov

in pol stoletja za sabo² in da je Viktor Murnik v devetdesetih letih 19. stoletja organiziral strokovno usposabljanje in stroko ter povezal društva v enotno Slovensko sokolsko zvezo (1905), ki se je leta 1907 vključila v Mednarodno gimnastično zvezo ter pod strokovnim vodstvom Murnika nastopala na mednarodnih tekmovanjih.

Slovenstvo je torej v luči nacionalnih slovansko-nemških in madžarskih konfrontacij v tedanjem cesarstvu kritično spremljalo olimpijske avstro-

² Prvo telovadno sokolsko društvo Južni Sokol je bilo organizirano leta 1863.

nemške in madžarske nastope leta 1912 in nasprotno hvalilo Čehe. O Cvetku, ki je nastopil v avstrijskem sabljaškem moštvu na moštvenem tekmovanju sabljaškega turnirja, na katerem so se v finalu pomerili Avstrijci in Madžari (zmagali so Madžari), v dnevnem časopisju ne izvemo nič. Prav tako zaradi tega ne izvemo, da je iz naših krajev ob Cvetku nastopil tudi Kočevar Rihard Verderber. Oba sta bila sabljaška inštruktorja na vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu in med vodilnimi sabljači cesarstva. Po prvi vojni ju je življenjska pot ločila, Rudolf Cvetko je živel v jugoslovanski državi, Verderber je ostal v Avstriji.

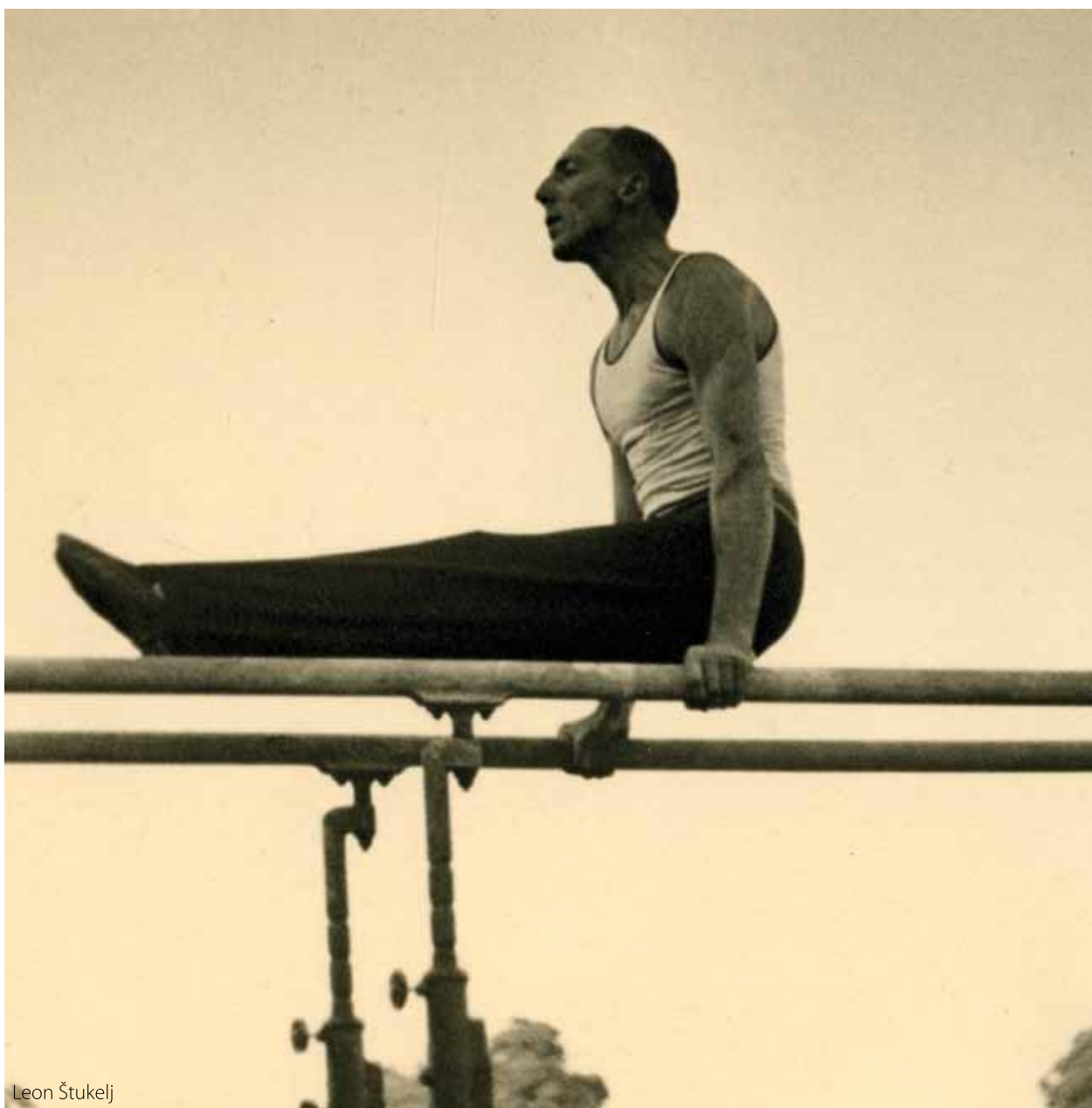
V jugoslovanski državi

Slovenci so s koncem prve svetovne vojne izvedli prevrat, se politično osamosvojili in soustanovili Državo SHS, ki se je 1. 12. 1918 s Kraljevino Srbijo združila v Kraljevino SHS (od leta 1929 Jugoslavija). Ob združitvi je bila na telesnokulturnem področju slovenska telovadba z osrednjo sokolsko narodno telovadno organizacijo že mednarodno uveljavljena, šport, z izjemo kolesarstva, pa je bil še v povojih. Z novo državo sta se začeli jugoslovansko povezovanje v osrednje panožne organizacije in včlanjevanje v mednarodne organizacije, tudi olimpijsko. Pobudniki jugoslovanskega športnega organiziranja so bili Hrvati, osnova je bila njihova športna zveza, zaradi česar je bila tudi večina sedežev panožnih zvez, tudi olimpijske, v Zagrebu. Slovencem sta bili prepuščeni organiziranje in vodenje zimskega športa oziroma smučanja. Prav tako sta bila v Ljubljani sedeža sokolske in orlovske (katoliške) telovadne organizacije, ki sta bili v tistem času, zlasti projugoslovansko in nacionalno sokolstvo, precej bolj uveljavljeni kot športne organizacije, sokoli pa so bili tudi člani Mednarodne gimnastične zveze.

Prve olimpijske korake v jugoslovanski državi je naredil Franjo Bučar, ki si je že v prvem desetletju 20. stoletja prizadeval vključiti hrvaške telovadce in

športnike v olimpijska tekmovanja ter organizirati avtonomni hrvaški olimpijski komite. Leta 1908 se je v Parizu tudi osebno sestal s Pierrom de Coubertinom, vendar so hrvaška prizadevanja zavrli Madžari in hrvaški športniki bi lahko olimpijsko nastopili le v okviru madžarskega moštva. V nasprotju s hrvaškimi neuspešnimi prizadevanji pa je bil iz južnoslovanskih dežel mednarodno uveljavljen Srbski olimpijski komite iz Kraljevine Srbije, ki ga je vodil častnik Svetomir Đukić. Leta 1912 je Srbski olimpijski komite prijavil atlete za olimpijske igre v Stockholmu, Svetomir Đukić pa je postal član MOK. Oba protagonista olimpijstva na slovanskem jugu, Bučar in Đukić, sta bila leta 1912 na Ol v Stockholmu, Đukić kot vodja srbske reprezentance, Bučar pa na povabilo organizatorja.

Po prvi vojni in ustanovitvi jugoslovanske države je Bučar takoj navezal stike z Đukićem in decembra 1919 je že potekala ustanovna skupščina Jugoslovanskega olimpijskega odbora (JOO). Na sejo so bili povabljeni tudi predstavniki slovenskega športa, pobudo je prevzela ljubljanska Ilirija. 14. decembra 1919 je potekala v Zagrebu ustanovna skupščina JOO, ki je potrdila pravila, konstituirala JOO in prosila prestolonaslednika Aleksandra za pokroviteljstvo ter izbrala prvo vodstvo: predsednik Franjo Bučar, podpredsednika Svetomir Đukić in Ciril Žižek, tajnik Ante Jakovac, med odborniki pa so bili iz slovenskega športa Janko Berce, Joso Gorec in Stanko Bloudek. Namen JOO je bil skrbeti za zastopanje športa in telovadbe na olimpijskih igrah, navezovati stike z MOK in nacionalnimi olimpijskimi komiteji ter morebiti organizirati olimpijske igre v Kraljevini SHS. JOO je na nižji organizacijski ravni predvidel pokrajinske pododbore s sedeži v Ljubljani, Beogradu, Sarajevu in Splitu. Slovenski športni odborniki bi morali po zagrebškem ustanovnem sestanku organizirati olimpijski pododbor in so se v ta namen večkrat sestali ter usklajevali, saj je bilo nekaj pomislekov proti olimpijskemu telesu, pojavila pa se je tudi težnja, da bi bilo treba najprej ustanoviti »prepotrebni Sportni savez za Slovenijo«, ki naj bi slovenski šport

Leon Štukelj

organiziral in propagiral, hkrati pa bi lahko vodil tudi »agende olimpijskega pododбора«. Tako se je tudi zgodilo in aprila 1920 so hkrati nastali nogometna podzveza, športna zveza z odseki za posamezne športne panoge ter olimpijski pododbor³, ki pa je skrbel le za olimpizem in npr. organiziral propagandne »olimpijske dneve«, katerih

izkupiček je šel v olimpijsko blagajno. Sokolstvo je bilo v tem času do olimpizma zadržano in se je JOO pridružilo šele pred olimpijskimi igrami v Parizu 1924, na katerih je mednarodno športno javnost presenetil Leon Štukelj.

Najpomembnejše vprašanje v prvi polovici leta 1920 sta bila mednarodno priznanje in nastop na olimpijskih igrah poleti v belgijskem Antwerpnu. MOK je potrdil nastop jugoslovanskih športnikov na t. i. »zavezniških olimpijskih igrah« poleti 1920 in članstvo JOO, ki je bilo dejansko nadaljevanje srbskega članstva, med člane MOK pa so sprejeli

³ Ljubljanski nogometni podsavez, Sportna zveza Ljubljana, Olimpijski pododbor Ljubljana - vsa telesa so teritorialno krila slovensko ozemlje; v luči tedanje nacionalne politike, ki je priznavala le enoten jugoslovanski narod s plemeni Hrvatov, Srbov in Slovencev, je bil šport organiziran teritorialno in ne nacionalno, pododbori pa poimenovani po teritorialnih središčih. V slovenskem primeru je bil slovenski športni teritorij nacionalno zaokrožen v enotnem teritoriju s središčem v Ljubljani, poleg njega pa so bili v zgodnjih dvajsetih letih oblikovani še zagrebški, splitski, beograjski, sarajevski in novosadski pododbor.

Sokolska telovadna vrsta, Amsterdam 1928; z leve: Viktor Murnik (vodnik), Boris Gregorka, Dragutin Ciotti, Stane Derganc, Josip Primožič, Anton Malej, Janez Porenta, Edvard Antosiewicz, Leon Štukelj

tudi Franja Bučarja. Na olimpijskih igrah leta 1920 je nastopila jugoslovanska nogometna reprezentanca, v kateri je nastopil Ljubljčan Stanko Tavčar. S tem smo tudi Slovenci vstopili v olimpijski svet in v obdobju 1920–1936 je na poletnih olimpijskih igrah po statistiki Đorđa Perišića jugoslovansko olimpijstvo imelo 169 nastopov, izmed njih, kot navajata Tomo Levovnik in Marko Račič, 48 slovenskih, na zimskih tekmovanjih pa 28, med njimi 26 slovenskih. Najuspešnejša panoga je bila orodna telovadba, danes športna gimnastika, v kateri je nastopilo 17 slovenskih telovadcev (Štukelj in Primožič npr. kar na 3 olimpijskih igrah) in 4 telovadke - telovadke so imele krstni olimpijski

nastop v Berlinu leta 1936. Sokolski telovadci pod strokovnim vodstvom Viktorja Murnika so bili tudi nosilci vseh medalj v olimpijskem obdobju Kraljevine Jugoslavije: 8 posameznih medalj in bronasta medalja vrste je krasilo nastope tedanje generacije telovadcev v letih 1924, 1928 in 1936. Vodil je Leon Štukelj (5 medalj v posameznih nastopih), druga dva dobitnika medalj posamezno pa sta bila Josip Primožič in Stane Derganc (oba 1928). Poleg telovadcev so nastopali tudi atleti, kolesarji, sabljači, plavalci, vaterpolisti in skakalec v vodo,

kajakaši, nogometaši in jahač.⁴ Da se je pri sestavi pojavljalo tudi nezadovoljstvo, pa nam priča primer slovenskega kolesarja Josipa Kosmatina iz leta 1928 (leta 1924 olimpijec v Parizu, leta 1928 izpadel), ki je pripravil kolesarsko-olimpijsko atrakcijo. Po kvalifikacijskih tekmah je bil določen le za olimpijsko rezervo (v kolesarskem moštvu so bili 3 Zagrebčani in Ljubljčan Šolar) in se je nezadovoljen odločil, da gre v Amsterdam, ker je pričakoval, da bo uvrščen na eno izmed tekem. »Štirinajst dni pred začetkom

olimpijade sem sedel na svoje dirkalno kolo in se z njim napotil proti Amsterdamu. Precej napora je terjala pot po Avstriji, Nemčiji, Franciji, Luksemburgu in Belgiji, v 14 dneh sem prevozil 2000 km. Še vedno sem upal, da bom nastopil. Toda vodstvo me ni uvrstilo v reprezentanco. Imel sem torej ‚nalogo‘ le bodriti svoje tovariše in na tej olimpijadi biti le kot gledalec,« se je Kosmatin spominjal ob sedemdesetletnici kolesarstva na Slovenskem. Po tekmi je odkolesaril še svojo zadnjo etapo domov na ljubem »peugeotu« in končal kariero.

Leta 1924 so v olimpijski program vstopila zimska tekmovanja s prvimi zimskimi olimpijskimi igrami v Chamoniuxu. Zimskega olimpijskega krsta so

⁴ Za podrobnejši pregled slovenskih športnikov na poletnih in zimskih olimpijskih igrah v jugoslovanskem obdobju glej publikacijo T. Levovnik, M. Račič: Naši Olimpijci (več izdaj, prva 1992) in spletne strani OKS-ZŠZ.

Franc Smolej, Ga-Pa 1936.

se udeležili Zdenko Švigelj, Vladimir Kajzer in 2 hrvaška smučarja, ki so se s težkimi turnimi smučmi z neprimernimi stremeni in v neprimernih oblačilih borili s kilometri na progi z višinsko razliko 900 m ter z grdim vremenom, preživljali ekstremno športno izkušnjo in se soočili z mednarodno konkurenco. Zimski olimpijski začetki so bili v nasprotju s poletnimi in telovadnimi težavnejši in polni strokovnih neznank. A v slabem desetletju se je zimski šport v Sloveniji razširil in organizacijsko utrdil ter pod strokovnim vodstvom Skandinavcev prevladoval v jugoslovanskem okolju, zaradi česar je bila že takrat jugoslovanska reprezentanca sestavljena izključno iz slovenskih športnikov. Ko so potekale

zimске olimpijske igre v Garmisch-Partenkirchnu 1936, je nastopilo kar 17 slovenskih smučarjev v nordijskih in alpskih disciplinah. Prijavljeni so bili tudi hokejisti, vendar iz nam danes neznanih razlogov v Ga-Pa niso odpotovali. Velik uspeh je v smučarskem teku na 50 km dosegel Franc Smolej. Zasedel je odlično 10. mesto in bil z nekaj več kot 17 minutami zaostanka za prvouvrščenim Švedom drugi najbolje uvrščeni Sredneevropejec (prevladovali so Skandinavci).

Po drugi svetovni vojni

Druga svetovna vojna je pretrgala tok olimpijskih iger. Številni športniki so športni boj zamenjali z vojaškim, številni so padli. Preživeli in nova generacija športnikov in športnic so se znova sestali leta 1948 v Londonu, jugoslovanski in slovenski športniki pa so tokrat zastopali novo Jugoslavijo.

Z osvoboditvijo jugoslovanske države leta 1945 je nova oblast na telesnokulturnem področju uvajala fizkulturo po sovjetskem vzoru. To je pomenilo združitev nekdanjih sokolskih telovadnih društev in športnih klubov v enovita fizkulturalna društva in republiško fizkulturno zvezo, republiških zvez pa v osrednjo jugoslovansko, kar pa se v praksi ni obneslo. Po Informbiroju 1948 je bila »fizkultura« reorganizirana in obnovljena so bila telovadna društva in telovadna zveza, ki se je na začetku petdesetih let poimenovala Partizan. Pri obravnavi imen je bilo predlagano tudi staro ime Sokol, vendar pa glede na dogodke med NOB obnavljanje stare organizacije politično ni bilo primerno, kot so ugotavljali povojni odborniki, kajti sokolstvo se je, »razen v Sloveniji, kjer se je vključilo demokratično krilo Sokola z večino članstva v enotno vseljudsko OF ... v vseh drugih delih Jugoslavije, razen izjem, vključilo v četniške formacije ali pa idejno podpiralo boj proti NOV in POJ«. Med predlogi je prevladalo ime Partizan, ki naj bi v danih

trenutkih in okoliščinah jugoslovanskim narodom pomenilo »največji simbol junaštva, požrtvovalnosti, nesebičnosti, tovarištva in ljubezni do domovine in svobode, tako da bo pomenilo to ime za množično telovadno organizacijo največjo čast in ponos, saj je prav ta organizacija poklicana, da poleg Zveze borcev nadaljuje s svetlimi vzgojnimi tradicijami naše NOB med svojim članstvom«.

V prvi letih po vojni sta bila olimpizem in nacionalna jugoslovanska olimpijska organizacija na stranskem tiru, saj je bila pozornost usmerjena v fizkulturno konsolidiranje. Franjo Bučar in Svetomir Đukić sta bila še vedno člana MOK. Prvi je marca 1945 pisal predsedniku MOK Sigfriedu Edströmu in mu, zaradi starosti in bolezni, ponudil odstop, drugi pa je bil vojni begunec in MOK z njim ni imel stikov. Bučar je na začetku leta 1946 pisal fizkulturni zvezi in predlagal oživitev nacionalnega olimpijskega telesa, saj so v MOK sklenili, da bodo leta 1948 olimpijske igre, in so bili nacionalni komiteji pozvani k udeležbi. Fizkulturna zveza je bila zadržana. Bučar je konec leta 1946 umrl, njegov stik z MOK in korespondenco je prevzel predvojni tajnik JOO Miroslav Dobrin. Na drugi strani je Fizkulturna zveza Jugoslavije na začetku avgusta 1947 organizirala ustanovni sestanek Jugoslovanskega olimpijskega komiteja (JOK), na katerem je bil za predsednika izbran Stanko Bloudek, slovenski člani JOK pa so bili Ivko

Sokolice olimpijke, Berlin 1936.

Pustišek, Danilo Dougan in Vlado Ambrožič. JOK je takoj zatem MOK poslal telegram o konstituiranju in prijavi na tekmovanja leta 1948 ter potem pismo z obrazložitvijo, v katerem so za predsednika JOK Stanka Bloudka poudarili, da je eden izmed ustanoviteljev olimpijskega odbora leta 1919 ter konstruktor planiške skakalnice v Planici. JOK je, kot razlaga Zdenko Jajčević v delu Olimpizam u Hrvatskoj, glede na nove družbeno-politične okoliščine in namesto umrlega Bučarja in begunca Đukića, ki je po navedbi JOK »za časa vojne služil v kvizlinških formacijah in zapustil državo skupaj z nemškimi enotami po osvoboditvi 1945«, predlagal nove člane MOK. Poslal mu je seznam kandidatov in mu prepustil izbiro, a med kandidati ni bilo Bloudka. Edström se je o razmerah pozanimal pri Dobrinu, ki je v pismih avgusta in septembra 1947 opozoril na politične spremembe, za Bloudka pa poudaril, da kolikor je njemu poznano, v političnem smislu ne ustreza popolnoma novim oblastem in je najprimernejši, da postane član MOK. MOK je konec avgusta 1947 potrdil novi JOK, na svoji seji konec januarja 1948 pa je za novega člana izbral Stanka Bloudka (član MOK 1948-1959). Bloudek je bil hkrati predsednik JOK do leta 1950, ko ga je nasledil general Dušan Korać, izmed slovenskih odbornikov pa je bil predsednik JOK med letoma 1964–1973 Zoran Polič. Po Bloudkovi smrti leta 1959 je JOK predlagal nove tri kandidate za njegovo mesto v

MOK, med njimi tudi Danila Dougana, MOK pa je izbral Hrvata Borisa Bakrača (član MOK 1960 –1987).

Na zimskih in poletnih olimpijskih igrah leta 1948 je Jugoslavijo zastopalo več kot 110 športnikov in športnic, ki so na poletnih igrah osvojili 2 srebrni medalji, Jugoslavija pa je v Londonu na lestvici držav z medaljami izmed 69 udeleženk zasedla 24. mesto; najboljša uvrstitev do tedaj je bila v Parizu, leta 1924, 14. mesto med 44 državami udeleženkami, z dvema zlatima medaljama Štuklja. V Londonu je v okviru 96-članskega moštva nastopilo 12 slovenskih športnikov in športnic, med njimi je bil izvrsten plavalec Tone Cerer (peti na 200 m prsno), zimsko olimpijsko moštvo pa so sestavljali le Slovenci. Po informbirojevskem sporu (1948) sta bila šport in olimpijstvo tudi mednarodna glasnika Jugoslavije, potem ko jo je spor s sovjetsko partijo in Stalinom pahnil v komunistično izobčitev in je bilo treba vzpostaviti stik z Zahodom. Najpomembnejši športni protagonisti v tem obdobju so bili brez dvoma nogometaši (generacija Beara, Čajkovski, Bobek, Mitić, Vukas, Stanković idr., žal pa brez slovenskih reprezentantov), ki so npr. leta 1952 v Helsinkih po dramatičnih tekmah izločili Sovjetsko zvezo in v finalu nastopili proti zlatim Madžarom s Puškašem na čelu.

Jugoslovanski olimpijci, St. Moritz 1948; prvi z desne predsednik JOK in član MOK Stanko Bloudek

JOK, ki je bil nasprotno panožnim zvezam organiziran kot osrednje telo brez republiških odborov, je skrbel za promocijo olimpizma ter za olimpijske nastope in olimpijske priprave športnikov (to vprašanje je bilo velikokrat problematizirano in prelagano z olimpijskega komiteja na športna telesa in obratno). Za promoviranje olimpizma je JOK konec šestdesetih in v sedemdesetih letih organiziral »olimpijske nedelje«, sredstva za nastope na olimpijskih igrah so se zbirala prek loterije, prodaje poštne znamk, prostovoljnih prispevkov ipd., pred nastopi v Mehiki leta 1968 pa je zvezna skupščina sprejela zakon o olimpijski pomoči. Ko je leta 1969 JOK praznoval 50-letnico delovanja,

je v Zagrebu pripravil slovesno akademijo ob navzočnosti predsednika MOK lorda Michaela Killanina, visokih gostov iz družbeno-političnega in športnega življenja ter zaslužnih olimpijcev vseh generacij, ki so ob tej priložnosti dobili zlate spominske plakete. V sklopu obletnice je JOK gostil tudi IV. skupščino nacionalnih olimpijskih komitejev konec oktobra 1969 v Dubrovniku in mednarodni kongres športnih novinarjev. Največje priznanje pa je brez dvoma bila izbira Sarajeva za organizatorja zimskih olimpijskih iger leta 1984. Pri pripravi iger so tako strokovno kot organizacijsko v veliki meri sodelovali slovenski športni delavci. Sicer pa so bile ideje o organiziranju olimpijskih iger že starejšega

Srebrna jugoslovanska košarkarska reprezentanca, Ciudad de México 1968; Ivo Daneu prvi z desne, Aljoša Žorga peti z leve

datumu. JOK je že marca 1953 razpravljajal o možnosti kandidature za poletne igre v letu 1960 ali 1964.

V obdobju 1948–1988 je statistika zabeležila 1437 nastopov jugoslovanskih športnikov in športnic, od tega 1173 na poletnih igrah in 264 na zimskih. Slovenskih nastopov je na poletnih igrah bilo 167, na zimskih pa 225. Nekateri slovenski športniki so nastopili na 3 olimpijskih igrah in sicer na poletnih telovadca Miro Cerar in Janez Brodnik, košarkar Ivo Daneu, atlet Stanko Loriger, kolesar Bojan Ropret, plavalca Borut in Darjan Petrič, na zimskih pa hokejisti Tone Gale, Ivo in Bogojan Jan, Viktor Ravnik, Roman Smolej, Gorazd Hiti, smučarski skalec Miran Tepeš in alpski smučar Bojan Križaj. Prve olimpijske medalje slovenskih športnikov po drugi svetovni vojni so znova prišle iz telovadnih vrst. Leta 1964 v Tokiu je v vaji na konju in drogu zablestel Miro Cerar in prejel zlato in bronasto medaljo. V svoji paradni disciplini, vaji na konju, je bil zlat tudi v Mehiki leta 1968, ko sta mu družbo delala srebrna košarkarja Ivo Daneu, eden vodilnih jugoslovanskih košarkarjev, in Aljoša Žorga. V prihodnjih desetletjih so slovenski športniki in športnice osvajali olimpijske medalje kot člani jugoslovanskih reprezentanc v košarki (Jelovac 1976, Zdovc in Dornikova 1988), nogometu (Katanec in Elsner 1984) in rokometu (Pušnik in Cudermanova 1984, Puc in Pušnik 1988). Med športnimi panogami se je na Slovenskem

po drugi svetovni vojni uveljavilo veslanje. Blejski »osmerek« je bil npr. že v Tokiu leta 1964 četrti, dobrih dvajset let pozneje v Seulu, leta 1988, pa sta Bojan Prešeren in Sadik Mujkič v dvojcu brez krmarja priveslala prvo slovensko veslaško medaljo (bron). Prav tako lahko poudarimo dobre nastope atleta Stanka Lorigerja (peti na 110 m ovire, Stockholm 1956), atletinje Drage Stamejčič (peta v peteroboju v Tokiu 1964 in sedma 80 m ovire), Nataše Urbančič (peta v metu kopja, München 1972) in Roka Kopitarja v Moskvi (peti na 400 m ovire), kanuistov leta 1972 (Andrejašič-Guzelj), kolesarjev (Janez Žirovnik osmi na cestni dirki v Rimu 1960, Bojan Ropret sedmi na cestni dirki v Los Angeles 1984 ter ekipa osma v Moskvi), bratov Boruta in Darjana Petriča v plavalnih tekmovanjih leta 1984 in leta 1988 ter Franca Leščaka v judu v Los Angelesu 1984 idr.⁵

Na zimskih igrah so se smučarjem v Oslu leta 1952 prvič pridružile smučarke, v šestdesetih letih pa hokejisti (1964). Prvi preboj med deseterico je v Grenoblu leta 1968 na 90-m skakalnici uspel Ludviku Zajcu (deveti), za mesto boljši je bil v Saporu leta 1972 Danilo Pudgar (osmi), hokejisti pa so bili v Grenoblu leta 1968 neponovljivi zmagovalci skupine

⁵ Za podroben pregled nastopov in uvrstitev ter rezultatov slovenskih olimpijcev glej publikacije T. Levovnik, M. Račič: Naši olimpijci in spletne strani OKS-ZŠZ.

Jure Franko, Sarajevo 1984.

Mateja Svet

B in so skupno zasedli 9. mesto. Blizu smučarski medalji je bil leta 1980 v Lake Placidu Bojan Križaj, ki je veleslalomsko tekmo končal na četrtem mestu in za vsega štiri stotine zaostal za tretjim, Avstrijcem Hansom Ennom. A končno je prišla tudi smučarska medalja, srebrna - v veleslalomu jo je prismočal Jure Franko v Sarajevu 1984, v Calgaryju 1988 pa so na stopničkih stali Mateja Svet (srebrna slalom, četrta v veleslalomu) in skakalci ekipno (Tepeš, Zupan, Ulaga, Debelak – srebrni) ter Matjaž Debelak posamezno (bronasti na 90-m skakalnici).

Glede na olimpijske medalje ima v jugoolimpijskem obdobju med športnimi panogami prvo mesto zlasti orodna telovadba/športna gimnastika, vendar pa je pomembno tudi dejstvo, da so slovenski športniki in športnice do razhoda z Jugoslavijo tekmovali v kar 20 olimpijskih športih: na poletnih igrah v atletiki, dviganju uteži, športni gimnastiki, jadrnanju, judu, kajakaštvu, kolesarstvu, konjeništvu, košarki, lokostrelstvu, nogometu, plavanju (plavanje, skoki v vodo in vaterpolo), rokoborbi, rokometu, sabljanju, strelstvu in veslanju ter na zimskih v smučanju (alpsko in nordijsko smučanje), hokeju na ledu in biatlonu.

Razhod z Jugoslavijo in osamosvojitve

Osemdeseta leta niso bila le leta najboljše olimpijske uvrstitve Jugoslavije po številu medalj (Los Angeles 1984 – 9. mesto), pač pa tudi leta brez Tita, leta gospodarske krize in visoke inflacije, leta nasprotovanj in zaostrovanj med narodi ter srbskih teženj po vodilnem položaju v državi, ki so vodili v vse globljo politično krizo. Država je pokala po živih, komunizem je bil v izdihljajih, Zveza Komunistov Jugoslavije je po odhodu slovenskih komunistov z izrednega XIV. kongresa v Beogradu januarja 1990 razpadala, Slovenija pa je že pred tem stopila na pot demokratične preobrazbe. Septembra 1989 je bila spremenjena slovenska ustava, ki je uzakonila pravico do osamosvojitve in odprla pot

večstrankarskemu sistemu, aprila 1990 so potekale prve demokratične volitve, na začetku julija 1990 je bila sprejeta Deklaracija o suverenosti Republike Slovenije, decembra istega leta pa so se Slovenci na plebiscitu z absolutno večino odločili, da naj republika Slovenija postane samostojna država.

Medtem je jugoslovanski šport že začel nov olimpijski cikel in bil v fazi priprav na olimpijske igre leta 1992. Februarja 1991 so na skupnem sestanku Zveze za telesno kulturo Jugoslavije (ZTKJ), osrednje športne organizacije, in JOK, na katerem so obravnavali nadaljnje priprave in financiranje vrhunskih športnikov v okviru projekta Albertville-Barcelona 1992, med drugim poudarili, da politični dogodki v državi ne smejo vplivati na enoten nastop jugoslovanskih športnikov na velikih mednarodnih tekmovanjih. To pa je hkrati pomenilo, da je bil jugoslovanski tudi koncept priprav, ki je vsem jugoslovanskim športnikom omogočal »optimalne« priprave, saj je bilo do zimskih olimpijskih nastopov le še malce več kot eno leto. V sklopu priprav naj bi jugoslovanski športniki leta 1991 nastopili na Sredozemskih igrah (Atene) in univerzijadi (Sheffield).

Šport v Sloveniji je bil organizacijsko zaokrožen v Zvezi telesnokulturnih organizacij Slovenije (ZTKOS), ki je bila članica osrednje ZTKJ. Septembra 1990 se je ZTKOS preimenovala v Športno zvezo Slovenije (ŠZS). ZTKOS je ob političnem dogajanju v državi in republiki ter spreminjanju družbenopolitičnega sistema razpravljala o prihodnosti in reorganizaciji športa v Sloveniji. Po razpravah, v katerih sta se soočali ideji ali enotna osrednja organizacija ali ločeni športna zveza in nacionalni olimpijski komite, je ŠZS na začetku aprila 1991 obvestila ZTKJ o reorganizaciji, in sicer, da so se športne organizacije v Sloveniji odločile, »da ustanovimo Olimpijski komite Slovenije in v kratkem bomo imenovali iniciativni odbor za njegovo ustanovitev, na čelu katerega bo najboljši športnik Jugoslavije vseh časov – Miroslav Cerar«. Zaradi skrbi za ohranjanje mednarodnih nastopov slovenskih športnikov je poudarila, da je »želja, da ostane Olimpijski komite Slovenije v okviru JOK, razen če se zgodi

razdružitve Jugoslavije». Temu primerno je bil sredi aprila imenovan Iniciativni odbor za ustanovitev Olimpijskega komiteja Slovenije in poslano pismo o nameri predsedniku MOK J. A. Samaranchu. Iniciativni odbor (predsednik Miro Cerar, tajnik Ivo Daneu, člani Evgen Bergant, mag. Janez Kocjančič, Milan Jerman, Janez Sterle, dr. Rajko Šugman) je junija 1991 pripravil delovni osnutek pravil Olimpijskega komiteja in jih razposlal panožnim zvezam ter jih pozval k evidentiranju kandidatov za organe, na drugi strani pa po osamosvojitvi tlakoval pot za mednarodno potrditev in nastope slovenskih športnikov na zimskih olimpijskih igrah 1992 v Albertvillu.

25. junija 1991 je slovenski parlament sprejel Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije in Deklaracijo o neodvisnosti. Slovesna razglasitev je bila naslednji dan zvečer, ko je predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan v govoru dejal, da so ta dan dovoljene sanje in da nič več ne bo tako, kot je bilo dotlej. Jutro, dneva potem' je Slovenijo prebudilo z rožljanjem tankov in agresijo jugoslovanske armade. Vojska Šport se je umaknil obrambi komaj razglašene države. Kar nekaj slovenskih športnikov je bilo v času agresije v reprezentančnih vrstah Jugoslavije v tujini (Sredozemske igre v Atenah, evropsko prvenstvo v košarki v Rimu, svetovni pokal v kajaku v Mezzanu). ŠZS je že 27. junija objavila »priporočilo« o preložitvi vseh športnih tekmovanj na ozemlju Republike Slovenije in svetovala, naj slovenski športniki iz varnostnih razlogov ne sodelujejo na tekmovanjih zunaj Slovenije. 28. junija je sledil »poziv«, da naj glede na »brutalno agresijo jugoslovanske armade« slovenski športniki »zapustijo jugoslovanske reprezentance in se čim prej vrnejo domov«, saj je »za slovenski narod žaljivo, da športniki Slovenije v takih razmerah nastopajo na mednarodnih tekmovanjih za barve Jugoslavije«. To so tudi storili. Hkrati so slovenski športni delavci odstopili s položajev v jugoslovanskih športnih telesih, slovenske panožne zveze pa so prekinjale odnose z jugoslovanskimi panožnimi zvezami.

Po oboroženih spopadih je nastopilo premirje in začela so se pregovarjanja. Na začetku julija je bila sprejeta brionska deklaracija s trimesečnim moratorijem na kakršnakoli dejanja, povezana z osamosvajanjem. ŠZS je julija preklicala priporočila o športnem nenastopanju, strokovni svet ŠZS pa je opravil razgovor s športniki in predstavniki panožnih zvez ter pozval športnike »naj, kolikor jim le dopuščajo okoliščine, nadaljujejo s procesom treniranja in tekmovanj«, kar naj bi veljalo tudi za tiste, »ki sodelujejo v tekmovalnih sistemih na zvezni ravni ali so člani jugoslovanskih reprezentanc«, saj »že krajša prekinitev vadbe, vzdrževanja športnega režima ... lahko povzroči znaten in tudi dolgotrajen padec športne zmogljivosti«, ter poudaril, »da je v času dokončnega urejanja statusa Republike Slovenije nastopanje za jugoslovanske državne reprezentance in v zveznih prvenstvenih tekmovanjih povsem legitimno in neoporečno«. Po izteku moratorija brionske deklaracije na začetku oktobra 1991 je Slovenija nadaljevala po poti neodvisnosti in mednarodnega priznanja. ŠZS je oktobra sklicala razširjeno sejo in med drugim pozvala športne organizacije, da naj se sproži razdruževanje z jugoslovanskimi športnimi zvezami in začnejo postopki včlanitve v mednarodne športne organizacije ter tudi v olimpijsko, postopek olimpijskega nacionalnega organiziranja in mednarodne včlanitve pa naj vodi Iniciativni odbor.

Tako se je zaokrožilo več kot sedemdesetletno obdobje slovenskega športa v »dresu« Jugoslavije. Slovenske športne delavce in športnike je čakalo delo za pridobitev mednarodnega priznanja in mednarodno uveljavitev, podobno kot po prvi svetovni vojni in razpadu Avstro-Ogrske, ko so Slovenci skupaj s Hrvati in Srbi oblikovali jugoslovansko državo in organizirali jugoslovanski šport. In tako tedaj kot sedemdeset let pozneje so bile pred vrati olimpijske igre, zaradi česar je bilo treba ustanoviti nacionalni olimpijski komite in pridobiti mednarodno olimpijsko potrditev.

Po agresiji Jugoslovanske armade je bil Rajmond Debevec (v sredini, na sliki z I. Majcnom in D. Petričem, Seul 1988) koordinator odhoda slovenskih športnikov s Sredozemskih iger v Atenah.

Tomo Levovnik je zaradi agresije Jugoslovanske armade odstopil z mesta predsednika Komisije za vrhunski šport ZTKJ in JOK.

Jure Zdovc je zapustil jugoslovansko košarkarsko reprezentanco na EP v Rimu.

Ustanovitev OKS, mednarodno priznanje in združitev s ŠZS

Rajko Šugman

Ustanovna seja OKS s sprejemom ustanovne listine, obisk MOK in 1. seja skupščine OKS

S političnimi spremembami pri nas se je postavilo vprašanje, kako bodo slovenski športniki nastopali na Ol v prihodnje, saj sta za nastopanje potrebna dva bistvena pogoja: (1) lasten (nacionalni) olimpijski komite in (2) da ta komite prizna tudi MOK. Iniciativni odbor se je odločil, da bo 15. oktobra 1991 ob 12. uri v Štihovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani slovesnost ob podpisu Slovenske olimpijske listine. Za uresničitev drugega pa je bil nujen tudi razgovor s

saj je bil s tem storjen pomemben korak Slovenije in njenega športa v Evropo in svet. S podpisom Slovenske olimpijske listine so podpisniki naložili dotedanjemu Iniciativnemu odboru, da nadaljuje delo do prve redne seje skupščine, ki naj bi izvolila organe in sprejela pravila na temelju vsebinskih izhodišč listine.

Po ustanovitvi OKS je bilo treba narediti še drugi korak: s predsednikom MOK J. A. Samaranchem se je bilo treba dogovoriti o priznanju OKS, o nastopanju slovenskih športnikov na zimskih olimpijskih igrah v Albertvillu in o drugih vprašanjih, pomembnih za slovenski šport in olimpijsko gibanje. Predsednika MOK je v Lozani 18. novembra 1991 obiskala

Iniciativni odbor za ustanovitev OKS v družbi z L. Štukljem in s predsednikom M. Kučanom ob podpisu Olimpijske listine, 15. 10. 1991; z leve: Evgen Bergant, dr. Rajko Šugman, Janez Sterle, Leon Štukelj, Milan Jerman, Milan Kučan, Miroslav Cerar, Ivo Daneu, mag. Janez Kocijančič

predsednikom MOK J. A. Samaranchem, določen za 18. november ob 16.00, na sedežu MOK v Lozani.

Sredi oktobra je bil najprej slovesen podpis Slovenske olimpijske listine. Podpisalo jo je 29 nacionalnih športnih zvez olimpijskega programa in pet zvez, ki jih priznava Mednarodni olimpijski komite, ter dva nosilca zlatih olimpijskih kolajn v individualnih športnih panogah – Leon Štukelj in Miroslav Cerar. S tem dejanjem so 15. oktobra 1991 podpisniki listine ustanovili OLIMPIJSKI KOMITE SLOVENIJE. To ni bil le športni, politični in kulturni dogodek nove samostojne in neodvisne države Slovenije, bil je tudi in predvsem splošnocivilizacijski,

petčlanska delegacija v sestavi Miroslav Cerar, Evgen Bergant, Marjan Jemec, mag. Janez Kocijančič in dr. Rajko Šugman. Na sestanku »za zaprtimi vrati« je Janez Kocijančič orisal položaj v dotedanji Jugoslaviji, vojno v Sloveniji, osamosvojitvene postopke Slovenije, slovenski šport in slovenska stališča do nastopanja oziroma ne nastopanja na Ol. Sledilo je nekaj splošnih vljudnostnih vprašanj v zvezi s Slovenijo, kot število prebivalcev, površina, šport itd. Na koncu je predsednik MOK predlagal rešitev v zvezi z nastopanjem slovenskih športnikov na zimskih olimpijskih igrah in s priznanjem OKS ter sklenil, da mora biti Slovenija najprej priznana

kot država, oziroma da mora Slovenijo priznati vsaj nekaj pomembnih držav, med katerimi je predsednik naprej omenil Nemčijo, Španijo, Francijo, Veliko Britanijo in Italijo. Na koncu je vendarle ostal pri prvih treh imenovanih. Te so v tistem trenutku pomenile politično in športno stvarnost, saj so bile pred nami zimske olimpijske igre v Franciji, poletne v Španiji, Nemčija pa je bila ena izmed gospodarsko zelo razvitih držav in je kazala veliko politično pripravljenost (zlasti takratni zunanji minister Dietrich Genscher), da med prvimi podpre in s tem prizna Slovenijo kot suvereno državo. Če do določenega roka Slovenija ne bi bila priznana, bi predsednik MOK povabil delegacijo na vnovični sestanek, da bi skupaj našli ustrezno rešitev za Albertville. Svetoval ji je, naj takoj vloži prošnjo z vsemi dokumenti, da bi lahko tudi sam na bližnjih sejah izvršnega komiteja (IK) MOK opravil svoje delo, si pridobil pooblastilo, da sam (ali skupaj s podpredsedniki) prizna Slovenijo in to odločitev potrdi ali z dopisno sejo med člani IK ali na seji IK MOK. Seje IK MOK je namreč že sklical za 4., 5. in 6. december; 7. decembra pa naj bi bil skupni sestanek IK MOK s predstavniki zimskih športnih panog. Vsi sestanki bi lahko bili za Slovenijo oziroma OKS izjemnega pomena.

Takoj po obisku pri J. A. Samaranchu je Iniciativni odbor sklenil, da bo sklical programsko-volilno

skupščino OKS, hkrati pa je z dopisno sejo vse podpisnike listine pozval, naj v skladu s sprejetimi stališči pri predsedniku MOK pooblastijo Iniciativni odbor, da takoj vloži prošnjo z vsemi dokumenti za sprejem v MOK. O prošnji OKS je MOK razpravljal na sejah IK 4., 5. in 6. decembra, 7. decembra pa na skupni seji IK MOK s predsedniki zimskih športnih panog olimpijskega programa. Na njej so predsedniki izjavili, da s priznanjem OKS ni težav, da so nekatere mednarodne zveze slovenske zveze že sprejele (smučanje, biatlon), oziroma da jih bodo v najkrajšem času (drsanje, kegljanje na ledu, sankanje). Na teh sejah in zasedanjih IK MOK je predsednik MOK dobil pooblastilo, da skupaj s štirimi podpredsedniki MOK oceni, kdaj bo nastopil trenutek za priznanje Slovenije v MOK (glede na priznanje Slovenije kot države), in da z dopisno sejo prizna Slovenijo kot članico MOK ter ji omogoči nastop na zimskih olimpijskih igrah v Albertvillu pod lastno zastavo.

Vse gradivo za sejo je bilo pripravljeno in 2. decembra 1991 je Iniciativni odbor sklical sejo skupščine za 17. december 1991. S tem je Iniciativni odbor za ustanovitev OKS opravil svoji nalogi: pripravil je vse za včlanitev v MOK in sklical ustanovno sejo skupščine OKS. Na seji člani Iniciativnega odbora niso imeli več nobene besede odločanja, pač pa le pravico do razprave, saj je bila

Srečanje s predsednikom MOK v Lozani: z leve E. Bergant, mag. J. Kocijančič, J. A. Samaranch, M. Cerar, dr. R. Šugman, Marjan Jemec

M. Cerar predaja predsedniku MOK darilo – sliko olimpijca J. Primožiča.

s sprejemom poslovnika o delu prve seje skupščine vsa nadaljnja odgovornost izključno v rokah potrjenih (verificiranih) članov skupščine OKS.

17. decembra 1991 je v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani potekala prva seja skupščine OKS. Po točkah dnevnega reda (odprtje, izvolitev organov skupščine, sprejem poslovnika o delu prve seje skupščine, poročilo predsednika iniciativnega odbora in sprejem pravil) so vsi člani čakali izključno na izid volitev. Za predsednika je bil že v prvem krogu izvoljen mag. Janez Kocijančič, ki je od skupnih 36 dobil 23 glasov (kvalificirana večina je bila 19 glasov). Za podpredsednika je bil v drugem krogu izvoljen Miroslav Cerar; v enajstčlanski IO

(med 15 kandidati) pa so bili izvoljeni Tjaša Andree - Prosenc (drsanje), Ivo Daneu (košarka), dr. Marko Ilešič (nogomet), Matjaž Jemec (plavanje), Janko Kosmina (jadranje), Avgust Likovnik (kegljanje), Janez Matoh (gimnastika), Dušan Prezelj (atletika) in Janez Stele (odbojka). V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Igor Makovec (rokomet), dr. Gregor Pintar (konjenišтво) in Vili Sekereš (badminton).

Tako je bil OKS oblikovan.

Priznanje OKS in udeležba na zimskih olimpijskih igrah v Albertvillu

Zimske olimpijske igre so bile iz dneva v dan bliže (začele so se 8. februarja 1992), zato je bilo 17. januarja 1992 (ko so Slovenijo že priznale številne države) moč pričakovati, da bo MOK priznal OKS in ga obvestil o priznanju. Slovenijo je do tega datuma priznalo več kot 35 držav v Evropi in na drugih celinah, med njimi tudi Nemčija, Španija in Francija, ki jih je ob prvem srečanju imenoval in tako nekako določil za najpomembnejše predsednik MOK J. A. Samaranch. 17. januarja 1992 je okoli poldneva predsednik OKS mag. Janez Kocijančič dobil faks (pozneje tudi dopis) predsednika MOK J. A. Samarancha: «Imam čast, da vas v imenu Mednarodnega olimpijskega komiteja obvestim, da sem se skupaj s štirimi podpredsedniki MOK odločil – v skladu s pooblastili, ki nam jih je dala izvršna komisija MOK – da danes pogojno priznamo Olimpijski komite Slovenije.» Pismu so bili priloženi tudi sklepi, med katerimi so bili najpomembnejši:

1. Mednarodni olimpijski komite začasno priznava Olimpijski komite Slovenije, dokončno pa ga bo priznal, ko bo Olimpijski komite Slovenije izpopolnil svojo notranjo organizacijo in tako zadostil vsem zahtevam Olimpijske ustanovne listine.
2. MOK vabi OKS, da se udeleži XVI. zimskih in XXV. poletnih olimpijskih iger.
3. Vsa morebitna vprašanja, ki bi se pojavila v zvezi z izvajanjem te odločitve, bo reševal izvršni komite MOK.
4. Vse odločitve so sprejete z zadržkom do končne ratifikacije na naslednjem zasedanju MOK.

To odločitev sta morala formalno potrditi še izvršni komite MOK in sam MOK. Prvo je bilo opravljeno na seji IK 2. februarja, drugo pa na 89. seji MOK, 5. februarja 1992, v Courchevelu. OKS je tako postal priznani član olimpijske družine.

OKS se je medtem z veliko vnemo pripravljal na zimske olimpijske igre, ki so bile na začetku februarja 1992 v Albertvillu (Francija), ter 27. januarja

1992 na predlog sveta za vrhunski šport⁶ potrdil športnike za to tekmovanje. V odpravi za prve zimske olimpijske igre za samostojno Slovenijo, ki jo je vodil predsednik Smučarske zveze Slovenije Janez Zajc, sekretarsko nalogo odprave so zaupali Tomu Levovniku (predsedniku sveta za vrhunski šport ŠZS in OKS), je bilo 58 športnikov, trenerjev, zdravnikov, serviserjev in organizatorjev. Julija 1992 so se slovenski športniki prvič udeležili tudi poletnih olimpijskih iger, in to v Barceloni, glavnem mestu Katalonije (Španija). Športnike in njihove spremljevalce je vodil predsednik ŠZS dr. Rajko Šugman, sekretarske posle za reprezentanco pa je tudi takrat opravljal Tomo Levovnik.

OKS je po olimpijskih igrah v Barceloni in začetnem delovanju vse svoje moči najprej usmeril v pridobivanje pokroviteljev za financiranje programov olimpijskih iger, v izbiro in priprave slovenskih športnikov za olimpijske igre v Lillehammerju leta 1994 (to so bile prve zimske igre s preskokom leta) in notranjo utrditev organizacije.

Združitev Športne zveze Slovenije in Olimpijskega komiteja Slovenije v Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez

Na začetku leta 1992 sta pristojna organa ŠZS in OKS sklenila, da bosta pripravila vse za postopno združitev obeh organizacij. Razprave o tem so bile v organih obeh organizacij dolgotrajne in vsestranske. Številni so združitvi nasprotovali, saj so menili, da se bosta združili dve organizaciji, ki po svojih nalogah nimata ničesar skupnega. OKS, če se ne bi odločili za eno združeno organizacijo, naj ostane samostojna organizacija. Takšno je bilo stališče večine športnih dejavnikov v Sloveniji, čeprav je že bilo slišati, da

⁶ Obe organizaciji, ŠZS in OKS, sta se dogovorili, da bosta imeli dva skupna organa, in to svet za vrhunski šport in komisijo za mednarodno sodelovanje; svet za vrhunski šport je bil takrat že skupni svet ŠZS in OKS.

Združitevna seja ŠZS

bi lahko zaradi majhnosti in gospodarnosti ŠZS in OKS vendarle združili. O tem je že v letu 1990 razmišljala tudi ŠZS, vendar je bilo vse preveč nasprotnih mnenj. Tako sta oba izvršna organa obeh organizacij, po posvetih z nacionalnimi športnimi zvezami in športnimi zvezami v občinah, več kot leto dni premlevala, kako vendarle spremeniti organiziranost sfere civilne družbe v športu. Po prvem obisku predsednika MOK J. A. Samarancha in predsednika združenja evropskih olimpijskih komitejev dr. Jacquesa Roggea v Sloveniji leta 1993 pa je vendarle dozorelo spoznanje o nujnosti združitve.

Na 22. seji predsedstva ŠZS, 16. decembra 1993, je le-to sklenilo, da podpira eno organizacijo v Sloveniji ter s tem združitev ŠZS in OKS. Posebno gradivo in svoj pogled na to problematiko je 17. marca 1994 pripravil tudi OKS (Stališča OKS o organiziranosti športa na državni ravni). Posebna delovna skupina, ki je pripravljala združitev, je imela številne pogovore. Na podlagi teh in poznavanja problematike v Evropi je pripravila temeljne akte in ključ za izbiro delegatov za prvo zasedanje skupščine nove organizacije. Predlagala je tudi potek združevanja in obema organizacijama priporočila, naj se razpustita 22. decembra 1994, takoj zatem (še istega dne oz. uro pozneje) pa naj bi bila seja skupščine nove (združene) organizacije.

22. decembra 1994 sta se najprej na ločenih sejah sestali skupščini Športne zveze Slovenije in Olimpijskega komiteja, ki sta sprejeli identične akte: sklep o razpustitvi organizacije; sklep o združitvi obeh organizacij ter o prenosu vseh premičnin in nepremičnin na novo organizacijo Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez. Z združitvijo je ŠZS prenesla na novo organizacijo vse nepremičnine (Sečo, Šumico in številne druge objekte), ki jih je nova organizacija v denacionalizacijskem postopku pridobila nazaj). Po ločenih sejah obeh organizacij so se sestali že prej izvoljeni delegati za novo skupščino Olimpijskega komiteja Slovenije-Združenja športnih zvez, ki so sprejeli temeljne pravne akte nove organizacije in izvolili novo vodstvo. Za predsednika OKS-ZŠZ je bil izvoljen mag. Janez Kocijančič, podpredsedniški mesti sta pripadli Janezu Matohu in Matjažu Jemcu.

Nova organizacija je začela delovati 1. januarja 1995.

Združitev

Govor predsednika nove organizacije, mag. J. Kocijančiča

Olimpijski komite Slovenije- Združenje športnih zvez

Tone Jagodic

Po združitvi Športne zveze Slovenije in Olimpijskega komiteja Slovenije v enovito krovno nevladno športno organizacijo pri nas je nova organizacija skušala začeti uresničevati poslanstvo, ki ga je sprejela s tem. V razpravah pred združitvijo smo preučili različne modele, ki so se uveljavili v nekaterih drugih, primerljivih državah in ugotovili, da je pametno združiti moči, saj je le na tak način moč zagotoviti kar najboljšo organiziranost in preprečiti nepotrebno podvajanje administrativnih opravil. Izdelana so bila nova, dopolnjena pravila, v katerih so bile poudarjene naloge, ki so bile do tedaj razdeljene med obe organizaciji. Nova krovna organizacija je s tem pridobila člane na področju lokalnih športnih organizacij, prav tako pa je bila večja pozornost namenjena tudi tistim vsebinskim zasnovam dela, ki niso povezane le z vrhunskim športom oziroma olimpijskimi zadevami. Od takrat naprej Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez (OKS-ZŠZ) dejansko predstavlja civilno športno srenjo, to pa se odraža tudi v naši zakonodajni ureditvi in načinu dela krovne organizacije.

V minulih letih je bilo opravljenega veliko dela, »utrinki« iz življenja OKS-ZŠZ so predstavljeni v posebnem poglavju. Danes je OKS-ZŠZ krovna organizacija civilne društvene športne sfere, ki v svojem članstvu prek nacionalnih panožnih športnih zvez (olimpijskih, od MOK priznanih, in neolimpijskih) in občinskih športnih zvez (več kot 24 regijskih predstavnikov) združuje športna društva in športne klube v Sloveniji in zamejstvu. V letu 2011 ima OKS-ZŠZ 113 članov, od tega 85 občinskih športnih zvez, 68 nacionalnih panožnih športnih zvez in 14 drugih združenj. V skupščini OKS-ZŠZ svoje članice predstavlja 99 članov z glasovalno pravico in 14 članov brez te pravice. Med zasedanji skupščine delo vodi 19-članski IO OKS-ZŠZ. Med organi OKS-ZŠZ sta še nadzorni odbor in disciplinska komisija, OKS-ZŠZ pa je ustanovil tudi Športno arbitražo, ki je na voljo za pomoč pri reševanju morebitnih sporov na področju športa. Organizacijsko delo v OKS-ZŠZ poteka prek organov,

ki jih voli skupščina OKS-ZŠZ, ter številnih delovnih teles, ki pripravljajo gradiva tako za IO kot tudi za samo skupščino OKS-ZŠZ. Glede na strukturo športnih vsebin in organiziranost športa v Sloveniji delujejo trije samostojni odbori kot nosilni stebri programov dela v OKS-ZŠZ: Odbor za šport za vse, Odbor za vrhunski šport in Odbor za šport na lokalni ravni. Vodijo jih podpredsedniki OKS-ZŠZ, ob tem pa ima OKS-ZŠZ še številne komisije za posamezna področja dela: Komisijo športnikov, Marketinški svet, Slovensko olimpijsko akademijo, Komisijo za šport in okolje, za organiziranost in pravne zadeve, za zdravstveno varstvo športnikov, za ženske v športu, za športnike v zamejstvu, mednarodno komisijo, Komisijo za priznanja, za objekte in za financiranje športa. V okviru OKS-ZŠZ deluje tudi Nacionalna antidopinška komisija (NAK), ki se bojuje proti jemanju nedovoljenih poživil v športu. Posamezni odbori imajo prav tako določene delovne komisije, ki jim pomagajo pri delu, primerne razmere za delo pa zagotavlja strokovna služba OKS-ZŠZ, v kateri je zaposlenih 13 uslužbencev. Za področje marketinga in drugih poslovnih zadev skrbijo zaposleni v podjetju OKS Olimp. Tega je OKS-ZŠZ, zato da bi posodobil poslovno področje in tudi po vzoru Mednarodnega olimpijskega komiteja ter nekaterih nacionalnih olimpijskih komitejev, ustanovil konec leta 2005. Glede na vsebino svojega poslovanja deluje predvsem na področju trženja, med vzporedne dejavnosti pa se uvrščajo tudi različne storitve na področjih financ, računovodstva, logistike in usposabljanja v športu. Podjetje, katerega stoddotni lastnik je OKS-ZŠZ, poleg navedenih vsebin razvija še večje število programov, ki podpirajo doseganje ciljev krovne organizacije in brez dvoma veliko prispevajo k optimizaciji in racionalizaciji njenega delovanja.

OKS-ZŠZ ima dve strateški smernici razvoja športa v Sloveniji. Prvo predstavlja geslo »Zdrav duh v zdravem telesu – Slovenija, dežela športno aktivnih«, katerega namen je povečati število športno aktivnih, druga pa je naravnana na področje vrhunškega športa, saj je z geslom »Više, hitreje, močnejše«

njen namen povečati število vrhunskih športnih dosežkov na mednarodnih tekmovanjih. OKS-ZŠZ ti strateški smernici uresničuje s sodelovanjem z vsemi subjekti v slovenskem športu in z udeležanjem prizadevanj za povečanje konkurenčnosti športnih društev in njihovih zvez ter izboljšanje odnosov med subjekti, delujočimi na področju športa.

V svoji celoviti dejavnosti ima razvejane programe, ki pomagajo ustvarjati razmere, ugodne za delovanje in razvoj strokovnih kadrov na področjih športa, športne infrastrukture in kakovostne organiziranosti športnih organizacij, prizadeva pa si tudi za obstoj in razvoj prostovoljnega dela v športnih društvih. Posveča se tudi programom za športnike invalide, in to tako na področju vrhunškega športa kot tudi športa za vse. Ne nazadnje pa je pomembno področje delovanja organizacije usmerjeno tudi na uveljavljanje slovenskega športa v mednarodnem prostoru ter širjenje in razvijanje ideje olimpizma, ki izhaja iz Olimpijske listine. Ideja olimpizma je s povezovanjem športa, kulture in vzgoje ustvariti način življenja, ki temelji na veselju, izvirajočem iz napa, na vzgojni vrednosti dobrega zgleda in na spoštovanju splošnih osnovnih etičnih načel.

Pomembna je tudi nadaljnja uspešna promocija slovenskega vrhunškega športa doma in v svetu, ki zahteva spoštovanje nacionalnega naboja. V skladu s poslanstvom, pridobljenim s članstvom v MOK, si OKS-ZŠZ prizadeva za ustvarjanje čim boljših razmer za sodelovanje naših športnikov na mednarodnih tekmovanjih, ki so pod okriljem MOK.

Med vsebinskimi usmeritvami OKS-ZŠZ je treba poudariti skrb za razvoj osnovnih organizacij športa ob sodelovanju panožnih in občinskih športnih zvez, usklajevanje razmer oziroma možnosti za razvoj športa na lokalni in nacionalni ravni, skrb za zdravstveno zaščito športnikov, kategorizacijo vrhunskih športnikov, razvoj tekmovalnih sistemov, skrb za spoštovanje strpnosti in fair playa v vseh pojavnih oblikah slovenskega športa, skrb za promocijo olimpijskih vrednot, promocijo prostovoljstva, povezave z zamejskimi športnimi

organizacijami in vključenost v krovne mednarodne organizacije.

Pomemben vidik delovanja OKS-ZŠZ je partnersko sodelovanje z državo pri zagotavljanju ugodnih razmer za razvoj športa zlasti z usklajevanjem ustrezne, športu prilagojene zakonodaje. OKS-ZŠZ sodeluje oziroma si prizadeva sodelovati z državo na področjih statusne, davčne in zdravstvene zakonodaje, pri določanju meril za financiranje športa na nacionalni ravni in statusnih pravicah vrhunskih športnikov. Pomemben segment sodelovanja z Ministrstvom za šolstvo in šport so tudi skrb za zdravstveno zavarovanje športnikov, sistemska problematika izobraževanja in usposabljanja v športu, boj proti dopingu, načrtovanje raziskovalnih projektov v športu, socializacija razmer za razvoj športa invalidov, urbanizacija športnih površin na Slovenskem, informatizacija športa, partnerstvo pri sooblikovanju nacionalne doktrine slovenskega športa, prostovoljstvo, humanitarni projekti v športu in druge vsebine.

Odbor za vrhunski šport

Borut Kolarič

»Vrhunski šport« je v okviru Olimpijskega komiteja Slovenije-Združenja športnih zvez (OKS-ZŠZ) eden izmed treh stebrov. Organizacijsko je zaokrožen v Odboru za vrhunski šport (OVŠ) – prvotno Strokovni svet za vrhunski šport – ki je zadolžen tako za opravljanje nalog na področju vrhunškega športa kot na področju mednarodnih tekmovalnih programov v pristojnosti OKS-ZŠZ. Temeljno osnovo in okolje za razvoj vrhunškega športa v Sloveniji predstavljajo namreč športna društva in klubi, ki se združujejo v nacionalne panožne športne zveze (NPŠZ), te pa v mednarodne. Za doseganje in ohranjanje velike kakovosti slovenskega športa, o kateri pričajo tudi vedno nove olimpijske medalje

in uvrstitve na panožnih evropskih in svetovnih prvenstvih, OVŠ sodeluje z različnimi komisijami (Komisija športnikov, Komisija za zdravstveno varstvo športnikov ...), Ministrstvom za šolstvo in šport (MŠŠ), s Fundacijo za financiranje športnih organizacij (FŠO), Fakulteto za šport – Inštitutom za šport ter posameznimi strokovnjaki in inštitucijami.

Vrhunski šport je sicer opredeljen s kategorizacijo OKS-ZŠZ, ki športnike po kakovosti razvršča v razrede (svetovni, mednarodni, perspektivni, državni in mladinski). Z Zakonom o športu so opredeljene tudi nekatere pravice in dolžnosti vrhunskih športnikov in OVŠ si prizadeva, da se izvajajo v skladu z zakonodajo, s pravilniki in z namenom

razvoja vrhunškega športa, sicer pa lahko delovanje OVŠ od leta 1991 predstavimo s temi vsebinami.

Sodelovanje na športnih igrah in drugih mednarodnih tekmovanjih

Slovenski športniki so si možnost in pravico, da na olimpijskih igrah nastopijo kot samostojna reprezentanca, pridobili 17. januarja 1992, ko je MOK začasno priznal OKS. Vse od prvega nastopa pod zastavo samostojne države se je število športnikov in športnic od iger do iger povečevalo. Od iger v Albertvillu in Barceloni leta 1992 pa vse do iger v Vancouvru 2010 so se poleg številčnosti slovenskih športnikov povečevala tudi sredstva, potrebna za udeležbo in razvoj slovenskega športa. Poleg nastopa na olimpijskih igrah OKS-ZŠZ predstavlja slovenske športnike tudi na regionalnih in celinskih športnih tekmovanjih pod okriljem MOK in Evropskih olimpijskih komitejev (EOK), in sicer na Sredozemskih igrah, Mladinskih olimpijskih igrah, Olimpijskih festivalih evropske mladine, Mladinskih igrah Alpe-Jadran in Mladinskih igrah treh dežel. OKS-ZŠZ od leta 2005 sodeluje z nekaterimi aktivnostmi tudi pri nastopu slovenskih športnikov na Svetovnih igrah, s čimer spodbuja vrhunske dosežke v neolimpijskih športnih panogah. V tem primeru OKS-ZŠZ zaradi pravil Mednarodnega

združenja svetovnih iger ni zastopnik Slovenije, temveč so to posamezne panožne zveze. V okviru nastopa slovenskih športnikov na omenjenih športnih tekmovanjih OKS-ZŠZ skladno s pravilniki imenuje, organizira in vodi svoje delegacije in odloča o prijavah športnikov, ki jih predlagajo pristojne panožne zveze.

Olimpijske igre predstavljajo najvišjo tekmovalno raven in vrhunec športnikove tekmovalne poti, nastopi na drugih igrah pa so nekakšne vmesne etape v razvoju športnikove kariere. Tako npr. Sredozemske igre omogočijo športnikom nastop in dosežek na mednarodni ravni pa tudi preverbo stanja v njihovi športni panogi in to tudi v športih, ki niso uvrščeni v spored olimpijskih tekmovanj. Pomemben mejnik so Mladinske olimpijske igre, ki jih je MOK potrdil leta 2007, krstna izvedba pa je bila v Singapurju leta 2010. Tekmovanje je namenjeno športnikom, starim od 15 do 18 let, MOK pa želi na ta način pritegniti nadarjene mlade športnike ter jim ob tekmovalni plati predstaviti tudi vzgojne programe in približati olimpijske vrednote. »To je zgodovinski trenutek za olimpijsko gibanje. To dolgujemo mladim športnikom po vsem svetu,« je odločitev o ustanovitvi novega tekmovanja zadovoljno ocenil predsednik olimpijskega gibanja Jacques Rogge. In prav Rogge je tudi idejni oče Olimpijskega festivala evropske mladine, ki je

»Slovenija gre naprej!«

namenjen mladini od 15. do 18. leta starosti. Izvaja se pod okriljem EOK, udeležujejo pa se ga evropski nacionalni olimpijski komiteji. Slovenija je bila udeleženka vseh festivalov razen letnega leta 1991. EOK je leta 2003 Sloveniji zaupal organizacijo 6. zimskega festivala in po izjavah EOK ter sodelujočih držav, mladih športnikov in celotnih delegacij smo na Bledu pripravili enega najbolje organiziranih tovrstnih športnih dogodkov na sploh. Mladinske igre Alpe-Jadran so prav tako namenjene mladim športnikom, Slovenija se jih udeležuje že vse od začetka, to je od leta 1982, na igrah pa sodelujejo s svojimi regijami oziroma pokrajinami še Švica, Nemčija, Italija, Avstrija, Madžarska in Hrvaška. Tradicionalne Mladinske igre treh dežel potekajo od leta 1974 med italijansko Furlanijo Julijsko krajino, avstrijsko Koroško ter Slovenijo. OKS-ZŠZ v tem »troboju« sodeluje že vse od začetka s športniki, starimi 15 let in manj.

Bogata bera dosežkov s tekmovanj, predstavljena v posebnem poglavju zbornika, kaže celotno podobo mednarodne vrednosti slovenskega vrhunškega športa, ki je brez dvoma naš nacionalni ponos v veliki družini športnih panog v svetu. V okviru tega OVŠ zbira podatke in vodi evidenco o uspehih na največjih športnih tekmovanjih in jih letno objavlja, na podlagi teh pa tudi ob koncu leta podeljuje priznanja in nagrade za najboljše dosežke v tekočem letu. Na podlagi teh dosežkov OVŠ predlaga tudi prejemnike Bloudkovih priznanj in nagrad.

Uspehi pa se ne kažejo samo skozi kolajne in druge dosežke, pač pa tudi v vsebinah ter organizacijskem prijemu in sodelovanju z vsemi akterji športa. Kot podpora tem projektom OVŠ organizira strokovne seminarje za trenerje – olimpijske trenerske forume – leta 2010 pa je začel tudi podeljevati »olimpijske licence«, ki si jo morajo pridobiti vsi trenerji, spremljevalci športnikov na športnih igrah, ki potekajo pod okriljem OKS-ZŠZ. Forumi so namenjeni pridobivanju novih znanj, ki so se na področju prakse izkazala kot uspešne metode dela, hkrati pa tudi mreženju znanja med posameznimi

športnimi panogami. Poleg olimpijske licence OKS-ZŠZ v skladu z Zakonom o športu trenerjem vsako leto podeljuje tudi licenco za opravljanje strokovnega dela v športu, ki jo trenerji pridobijo na podlagi ustrezne panožne usposobljenosti. Licence trenerji obnavljajo na panožnih licenčnih seminarjih, organizirajo jih posamezne panožne zveze, OKS-ZŠZ pa na podlagi tega podeli licenco. To je pomembno za doseganje nepretrganega izpopolnjevanja in širjenja znanja, saj stroka napreduje iz leta v leto, nove informacije pa zagotavljajo boljše in bolj kakovostno delo s športniki.

OVŠ v okviru projektov športnih iger izvaja tudi izobraževalne programe, saj menimo, da smo odgovorni za športnika tudi kot družbeno in socialno bitje. V sodelovanju s Komisijo športnikov in Slovensko olimpijsko akademijo organiziramo različne, tudi večdnevne seminarje in različna druženja, na katerih si prizadevamo podati tista znanja, ki športnikovo obzorje razširjajo tudi na preostala življenjska področja. S športniki se srečujemo na »olimpijskih dnevih«, ki so jih udeleženci izjemno lepo sprejeli. Poleg informacij o statusnih pravicah se pogovarjamo o vlogi OKS-ZŠZ in drugih udeležencev športa ter podajamo znanja o olimpijskih vrednotah, uporabi nedovoljenih poživil, odnosu z javnostmi, ferpleju ipd. Teme so izredno dobrodošle pri delu z mladimi športniki, saj njihova športna pot šele nastaja in tako sovplivamo tudi na njihov osebnostni razvoj.

Statusne pravice športnikov

Eno izmed pomembnejših področij OVŠ je kategorizacija športnikov. Leta 2008 je OKS-ZŠZ po dolgem usklajevanju z NPŠZ in tudi na temelju raziskav predlagal nove kriterije, ki poleg kategorizacije uvajajo registracijo športnikov. Seznam športnikov, ki se objavlja na podlagi teh kriterijev, predstavlja temelj pravic športnikov, prav tako pa ima pomembno vlogo pri razdeljevanju sredstev MŠŠ in FŠO ter lokalnih skupnosti.

Pregled kategoriziranih športnikov 1992 – 2010

Obdobje	SR	MR	PR	Vrhunski športniki (SR+MR+PR)	Št. vseh kategoriziranih
Feb. 92	30	37	76	143	1178
Feb. 93	6	97	44	147	980
Feb. 94	17	211	100	328	1921
Feb. 95	17	243	158	418	1966
Feb. 96	24	272	171	467	2326
Feb. 97	23	255	143	421	1931
Feb. 98	22	307	148	477	2254
Feb. 99	21	338	195	554	2420
Feb. 00	16	393	178	587	2481
Feb. 01	23	479	168	670	2533
Feb. 02	32	513	206	751	2692
Feb. 03	29	517	234	780	2685
Feb. 04	46	457	203	706	2808
Feb. 05	43	466	258	767	3047
Feb. 06	42	444	293	779	2996
Feb. 07	43	573	256	836	3299
Feb. 08	36	511	248	795	4143
Feb. 09	63	396	395	854	4543
Feb. 10	97	397	438	932	4981

Del štipendistov za ZOI 2010, 2008

Zaposlovanje vrhunskih športnikov

OKS-ZŠZ (OVŠ) na podlagi sporazuma o zaposlovanju vrhunskih športnikov in trenerjev, podpisanega leta 1996 med Ministrstvom za finance, Ministrstvom za notranje zadeve in Ministrstvom za obrambo, skrbi za zaposlovanje slovenskih vrhunskih športnikov in trenerjev. Leta 2007 je OKS-ZŠZ s predstavniki države podpisal nov sporazum, ki je podlaga za zaposlitev še več športnikov in trenerjev v državni upravi. Državna uprava s tem sporazumom številnim vrhunskim športnikom in nekaterim trenerjem zagotavlja socialno varnost in s tem tudi razmere za nemoteno treniranje in tekmovanje ter popolno osredotočenost na športne cilje.

Zdravstveno zavarovanje športnikov

Na področju zdravstvenega zavarovanja MŠŠ skupaj z Zavarovalno družbo Adriatic Slovenica, d. d. zagotavlja, da so vsi kategorizirani športniki svetovnega, mednarodnega in perspektivnega razreda ter njihovi spremljevalci (4 osebe) v obdobju trajanja statusa nezgodno zavarovani. Športniki in njihovi spremljevalci so upravičeni do zavarovalne premije v primeru smrti in invalidnosti ter dnevnega nadomestila zaradi nezgode.

OVŠ se zaveda, da je dobra zdravstvena podpora pomembna za dolgotrajno in uspešno športno kariero, tako da v sodelovanju z MŠŠ in s FŠO omogoča slovenskim vrhunskim športnikom (svetovnega, mednarodnega in perspektivnega razreda) posebno nadstandardno zdravstveno zavarovanje. Gre za posebni paket »vrhunski športnik«, ki vsebuje štiri različna zavarovanja in obsega različne zdravstvene storitve, ki niso pokrite iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja. Športniki državnega in mladinskega razreda pa imajo na voljo paket, poimenovan »športnik«.

Ne le kategoriziranim – teh je v Sloveniji približno 5.000 – OKS-ZŠZ si v dialogu z državo prizadeva sistemsko zdravstveno zavarovanje zagotoviti

tudi vsem registriranim športnikom – po ocenah iz leta 2009 jih je približno 85.000. Na ta način bomo zagotavljali učinke preventive predvsem med množično športno populacijo in hkrati imeli možnost pravočasnega odziva ob morebitni bolezni.

Štipendije za športnike v RS

Leta 1999 so OKS-ZŠZ, MŠŠ in FŠO podpisali dogovor o sodelovanju pri projektu štipendiranja športnikov, namenjenim predvsem mladim obetavnim športnikom, ki dosegajo izjemne vrhunske športne rezultate že v mladinskih kategorijah. Sredstva, ki jih prejmejo iz tega naslova, pomagajo športnikom na prehodu v člansko kategorijo, saj se zavedamo, da je doseganje teh rezultatov za športnika tudi veliko finančno breme. Projekt pa je širši od športnega cilja, saj se morajo štipendisti ob prejemanju štipendije tudi izobraževati.

Pomoč pri zaposlovanju vrhunskih športnikov po končani karieri

MOK je leta 2004 skupaj s svojim poslovnim partnerjem, kadrovsko agencijo Adecco, razvil program, ki športnikom pomaga skozi proces zaposlovanja po končani športni karieri – od analize osebnostnih lastnosti in zaposlitvenih želja do priprave na pogovore z delodajalci. OKS-ZŠZ se je leta 2005 pridružil projektu in podpisal sodelovanje s slovensko podružnico Adecca. Skupaj si prizadevamo v program vključiti čim več športnikov, jim pomagati na prehodu iz športne v poslovno kariero, hkrati pa ozavešiti o pomembnosti programa tudi mlade športnike in ne nazadnje trenerje, starše, športne delavce, ki spremljajo športnika na njegovi poti.

Sklad vrhunskih športnikov

Šport je s svojim nenehnim razvojem, predvsem pa s čedalje večjim vplivom zasebnega kapitala na športnika, zahteval v sistemu upravljanja določene prilagoditve. Na podlagi izkušenj nekaterih drugih držav (Avstrija, Hrvaška, Nemčija, Belgija), kjer so vzpostavili sistem individualnega sofinanciranja vrhunskih športnikov, ter predloga Komisije športnikov pri OKS-ZŠZ, je OKS-ZŠZ v letu 2007 v sodelovanju s FŠO vzpostavil sistem stabilnega finančnega sklada, ki zagotavlja sredstva za finančno podporo vrhunskim športnikom. Finančna podpora je poplačilo za vloženi trud, ki je športnika pripeljal do vrhunskega rezultata, hkrati pa omogoča lažje uresničevanje programa treninga posameznega športnika tudi naprej.

Informacijski sistem športa v Sloveniji

OVŠ je zelo dejaven tudi pri vzpostavitvi informacijskega sistema športa. Do leta 2000 so bile to posamezne aplikacije v lastnem razvoju, nato pa je bil v sodelovanju z Zavodom za šport uveden projekt Športnoinformacijskega centra, ki je do leta 2006 razvil številne aplikacije za podporo športu. Po ukinitvi zavoda je OVŠ v obdobju 2006–2010 vnovič začel razvijati aplikacije za vzpostavitev elektronskega poslovanja in NPŠZ, športnikom in trenerjem ponudil sistem MOJ ŠPORT. V letu 2010 je MŠŠ na podlagi poročila delovne skupine za pripravo načrta razvoja informacijskega sistema na področju športa in ustanovitve Zavoda za šport RS Planica zagnal projekt e-Šport, ki je obudil nadaljnji razvoj enovitega celostnega informacijskega sistema športa v Sloveniji. OVŠ je sodeloval tako pri pripravi načrta kot tudi pri razvoju e-Športa, ki je trden temelj za analizo, razvoj in podpiranje športne administracije. Ne nazadnje je projekt e-Šport pomemben tudi za uvedbo nacionalne športne kartice, ki jo želi OKS-ZŠZ nameniti vsem športno dejavnim Slovincem.

Zgoraj navedeni vsebine in projekti opisujejo primarno delo OVŠ, vsekakor pa njegovo delo obsega tudi druge naloge in aktivnosti, ki se posredno dotikajo vrhunškega športa in olimpijskega gibanja. Vseskozi si prizadevamo za celovito obravnavo športnikov in skrb zanje, vedno več pozornosti pa namenjamo tudi trenerjem in njihovem delu. Kakovostno sodelovanje z NPŠZ je za dobro delo OVŠ izjemno pomembno, saj smo skupaj na isti poti k enakim ciljem. Želimo si, da bi ustvarili ravnovesje tako v športni karieri kot tudi na življenjski poti in da bi bili vsi spodobni prepoznati svoje sposobnosti in doseči nove uspehe v svojem življenju. To nam lahko uspe, če si bomo že dovolj zgodaj poleg športnih zastavili še druge cilje in si zagotovili trdno prihodnost že zdaj.

Odličnost oziroma vrhunskost naj se ne omeji samo na šport, postati mora naš način življenja, zaradi česar je vizija OVŠ med drugim tudi še tesnejša povezava z drugimi stebri delovanja znotraj OKS.

Znanje, ki se deli, se množi!

**Šport za vse v dejavnostih
Olimpijskega komiteja Slovenije -
Združenja športnih zvez**

Z ustanovitvijo Olimpijskega komiteja Slovenije leta 1991 in vključitvijo v Mednarodni olimpijski komite se je Slovenija pridružila olimpijski družini, ki v mednarodnem merilu skrbi tudi za uveljavljanje športa kot prvine kakovosti življenja slehernega človeka. OKS se je že prvo leto svojega delovanja pridružil pobudi komisije »športa za vse« pri MOK in pri nas organiziral »olimpijske teke«. Z olimpijskimi teki (prvi že leta 1987) je po vsem svetu potekalo proslavljanje olimpijskih idej o miru, sodelovanju in druženju.

Po združitvi Olimpijskega komiteja Slovenije s Športno zvezo Slovenije (1994) in z nastankom krovne civilne športne organizacije, poimenovane Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez (OKS-ZŠZ), ki je združevala tako zveze olimpijskih kot neolimpijskih športov in občinske športne zveze, je postala dejavnost na področju športa za vse veliko širša in bolj razvejana. Organizirana je bila v Odboru športa za vse, ki ga je v prvem štiriletnem mandatnem obdobju vodil podpredsednik OKS-ZŠZ Janez Matoh. Odbor je s svojim razvejanim programom delovanja začel vsebinsko uravnavati številna strokovna področja te pojavnosti oblike športa, ki se je realizirala neposredno prek projektov Odbora športa za vse ali v sodelovanju z Odborom športa na lokalni ravni. Leta 1995 je v okviru Odbora športa za vse začela delovati koordinacija športa za vse, ki je povezovala tudi druge organizacije nečlanice, katerih poslanstvo je bilo delovanje na tem področju športa.

V prvem obdobju delovanja krovne nevladne športne organizacije v Sloveniji je Odbor športa za vse povečal število Olimpijskih tekov, ki so do tedaj potekali le skozi mesec junij. Na pobudo organizatorjev Olimpijskih tekov je leta 1998 začel tudi usklajevati akcijo Slovenija teče za zdravje. Nameni akcije so bili povezati organizatorje rekreativnih tekov, popularizirati tek po vsej državi v vseh letnih časih in med vsemi generacijami ter vse, ki se odločijo za sodelovanje, tudi nagraditi s posebnimi priznanji akcije. V prvem letu akcije je bilo tako organiziranih 9 olimpijskih in 6 drugih

rekreativnih tekov. Podeljenih je bilo 183 priznanj posameznikom in 18 priznanj družinam, ki so se udeležile najmanj petih tekov v sklopu akcije. V prihodnjih letih je akcija spodbudila nastanek novih tekaških prireditev in povezala že več kot 120 društev, organizatorjev rekreativnih tekov v petih regijah po vsej državi. Teklo je več kot 20.000 rekreativcev, 700 izmed njih pa je vsako leto dobilo tudi priznanje akcije za sodelovanje na petih ali več prireditvah.

Odbor je začel organizirati tudi strokovne posvete, namenjene obravnavi različnih tematskih sklopov športa za vse. Posvete je potem organiziral skozi vse obdobje delovanja in jih nadgradil s sodelovanjem in z organiziranjem nacionalnih kongresov športa za vse ter s pripravo kandidatur za organiziranje Svetovnega kongresa športa za vse pod pokroviteljstvom MOK v letih 2004 in 2006.

Leta 1997 je Odbor po zgledu švicarskega olimpijskega komiteja začel projekt Olimpijska kartica. S partnerji s področij turizma, proizvodnje športnih rekvizitov in trgovanja z njimi, zavarovalništva in športne medicine je vsako leto pripravil letni in sezonski program zdravega kopanja v slovenskih naravnih zdraviliščih ter program smučanja na slovenskih smučiščih. Za imetnike kartic je vsako leto organiziral tudi tematska srečanja v športno-turističnih centrih. Olimpijsko kartico je na leto kupilo od 1000 do 5000 ljubiteljev rekreacije. Strokovno odmeven projekt prvega desetletja je bil Recept za zdravo življenje s športom (2000), zasnovan z namenom, da bi vsem prebivalcem Slovenije omogočili varno in z zdravjem prijazno ukvarjanje s športom, ki bi ga podpiral tako sistem športa kot zdravstva. Projekt je prejel mednarodno priznanje in podporo fundacije švedskega kralja Gustava, vendar je v prihodnjih letih zaradi slabega odziva članic in odklonilnega stališča dela strokovne javnosti obtičal na idejni zasnovi in ni izzval zaželenih sistemskih sprememb.

Leta 2000 je Odbor po zgledu akcije Slovenija teče – in zaradi dobrih izkušenj z njo – prevzel pobudo za

koordinacijo akcije Slovenija kolesari. V sodelovanju s Kolesarsko zvezo Slovenije in Turistično zvezo Slovenije je k sodelovanju povabil organizatorje kolesarskih prireditev. Poleg popularizacije kolesarjenja kot športnorekreativne dejavnosti sta namena te akcije tudi vzpodbujanje vključevanja turističnih dejavnikov in razvoj kolesarskega omrežja v Sloveniji. V prvem letu se je akciji pridružilo šest organizatorjev, z leti pa se je v akcijo združilo že več kot 60 kolesarskih prireditev, ki potekajo po vsej Sloveniji skozi vse leto in se jih vsako leto udeleži že blizu 30.000 rekreativnih kolesark in kolesarjev. Vsako leto je v okviru akcije podeljenih tudi 300 do 400 priznanj posameznikom in 20 do 30 družinam, ki

sodelujejo na najmanj petih prireditvah.

Leta 2002 je vodenje Odbora prevzel mag. Franci Ekar. Odbor se je poleg že opisanih dejavnosti lotil še projekta, namenjenega prostovoljnemu delu v športnih organizacijah. S poglobljeno obravnavo prostovoljstva v športu so bili v okviru delovne skupine pod vodstvom Janeza Matoha izdelani etični kodeks mentorjev in koordinatorev prostovoljstva ter orodja za evidentiranje in vrednotenje prostovoljnega dela v športu, na Fakulteti za družbene vede pa je Poljanka Pavletič zagovarjala magistrsko nalogo s tematiko prostovoljstva. Projekt je bil predstavljen širšemu članstvu ter na tematskih posvetih in kongresih

nevladnih organizacij. Z njim pa je OKS-ZŠZ sodeloval tudi pri nastanku zakona, ki od leta 2011 ureja to področje.

Leta 2006 je bila prvič organizirana Mini olimpijada. Projekt je namenjen otrokom prve triade osnovne šole in njihovim staršem. Z njim smo otrokom ponudili raznolik program športnih aktivnosti in jih hkrati na zanimiv in igriv način seznanili z olimpizmom in s ferplejem. Prvo leto je bil program izpeljan v sodelovanju z zainteresiranimi občinskimi športnimi zvezami v štirih krajih po Sloveniji. V prihodnjih letih pa je program vsako leto potekal že v več kot dvajsetih krajih, v njem pa je vsakič sodelovalo več kot 6000 otrok.

Zaradi neadekvatne vloge športa za vse v medijih v primerjavi z vsebinami s področja vrhunškega športa je v tem obdobju Odbor začel intenzivno medijsko promocijo vsebin športa za vse. V sodelovanju z nacionalno televizijo je v letu 2006 začel pripravljati polurno tedensko oddajo Zdaj, namenjeno obveščanju o različnih vsebinah in dogodkih na področju športa za vse. Oddajo je predvajala tudi mreža regionalnih in lokalnih TV-postaj. V naslednjih letih je OKS-ZŠZ zagotovil produkcijo več kot 130 oddaj; v letu 2009 se je oddaja preimenovala v Migaj z nami. Prav tako je Odbor začel oblikovati mrežo medijskih partnerjev športne rekreacije in vanjo vključil številne nacionalne in lokalne tiskane in elektronske medije, ki so z rednimi rubrikami pripomogli k ozaveščanju in obveščanju javnosti o športu za vse.

Dejavnosti Odbora so bile v veliki meri povezane z delovanjem občinskih športnih zvez ter predvsem v strokovnem smislu tudi z delovanjem nacionalnih panožnih športnih zvez. Sodelovanje z Odborom športa na lokalni ravni se je v tem obdobju okrepilo. Narejen je bil tudi korak naprej pri sodelovanju z nacionalnimi panožnimi zvezami, ki so se tudi na pobudo Odbora začele dejavnije vključevati in samostojno izvajati projekte, namenjene športu za vse (Plavalna zveza, Kajakaška zveza, Kolesarska zveza, Plesna zveza ...).

Leta 2006 je vodenje odbora prevzel dr. Jakob Bednarik, ki ga vodi tudi še danes. Odbor je začel projekt S športom v nov olimpijski življenjski slog – vse na enem mestu, s katerim je povezal dotedanje svoje aktivnosti in jih nadgradil s ciljno ozaveščevalno medijsko kampanjo, ki poteka pod aktivacijskim geslom Migaj raje z nami. V okviru projekta je bilo razvito tudi spletno orodje, ki vsem organizatorjem športnorekreativnih prireditev in programov vadbe omogoča vpis podatkov v enotno bazo ter prenos in objavlanje le-teh v široki mreži partnerskih medijev. Hkrati je bilo orodje razvito kot javni servis, ki bo omogočil nadaljnje povezovanje v enotni podporni informacijski sistem športa v Sloveniji ter informiranje javnosti o strokovnosti izvajalcev programov. Pri razvoju orodja so bile upoštevane regijska organiziranost OKS-ZŠZ in civilne športne sfere. Prvič v zgodovini samostojne Slovenije pa je OKS-ZŠZ na ta način vzpostavil svoj informacijski temelj tudi na področju športa za vse.

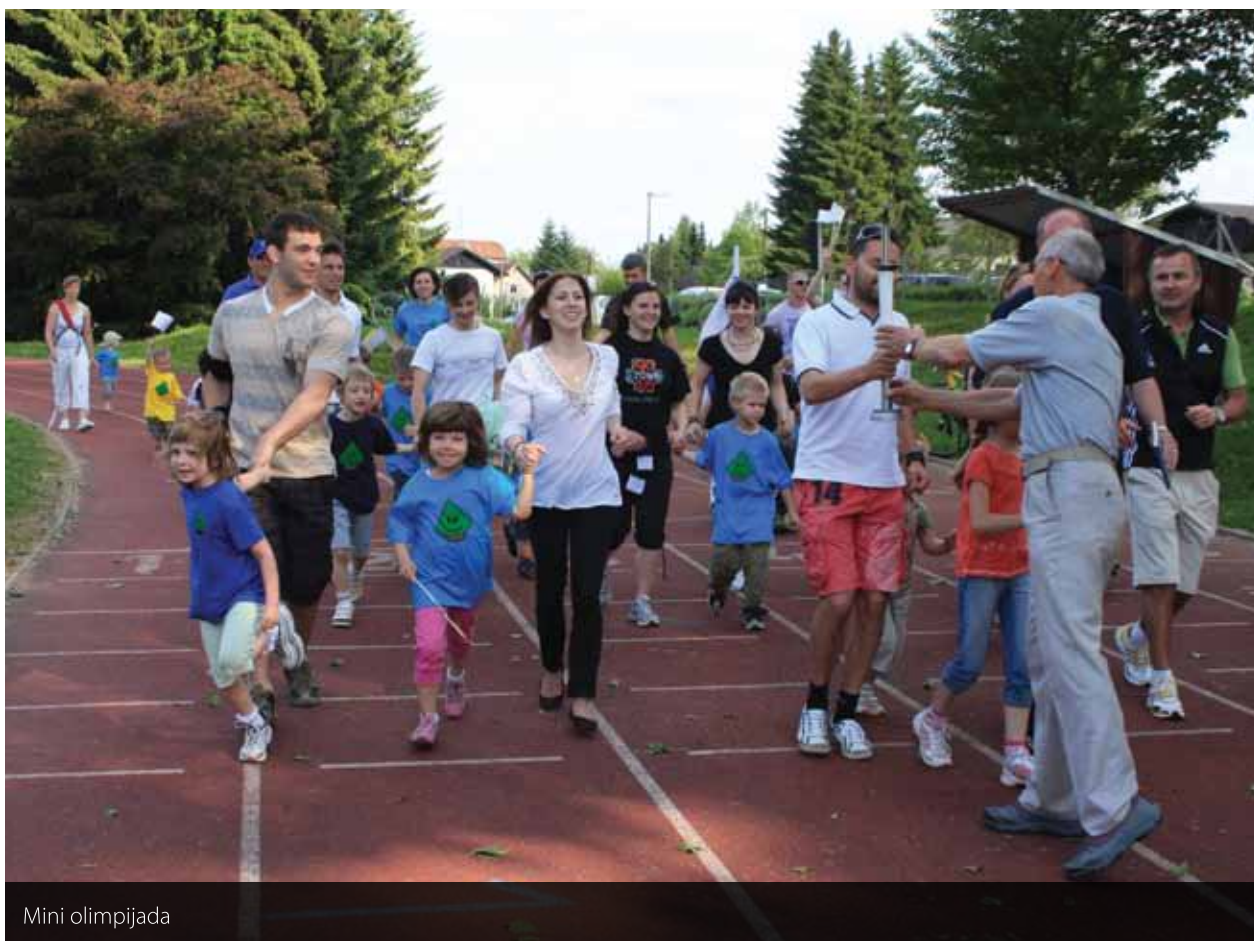
V tem obdobju je bil na pobudo Odbora ustanovljen tudi Nacionalni center za šport, rekreacijo in gibanje starejših na Rogli. V sodelovanju z Zvezo društev upokojencev Slovenije so bili organizirani številni regijski posveti s predstavniki društev upokojencev in športnimi društvi z namenom, da se več starejših posveti gibanju, rekreaciji in športu kot možnostim za izboljšanje kakovosti življenja tudi v tretjem življenjskem obdobju. Zaradi vse bolj pereče okoljske problematike je Odbor sprožil aktivnosti pod geslom Narava, največji športni objekt na Slovenskem in v sodelovanju s komisijo za športne objekte OKS-ZŠZ sodeloval pri nacionalnih ekoloških akcijah ter s pobudami pristojnim ministrstvom skušal pripomoči k ohranjanju in izboljševanju možnosti za športnorekreativno dejavnost v naravi. Leta 2009 je odbor v sodelovanju z Društvom športnih novinarjev Slovenije prvič organiziral prireditev Slovenski športni dan - dan odprtih vrat, s katerim je po zgledu Dneva kulture povabil prebivalce Slovenije k ogledu športnih objektov, sodelovanju na različnih športnih prireditvah ter spoznavanju in vključevanju v različne športne

vadbene programe.

Odbor je svojo pozornost namenjal tudi razvoju strokovnosti ter pripravil in izvedel standardizirana usposabljanja za amaterski strokovni kader, ki vodi programe športne rekreacije. V tem obdobju se je usposobilo in si licenco za delo pridobilo več kot 120 amaterskih športnih delavcev. Pripravljeni so bili tudi modularni programi usposabljanja za področja športa in turizma, športa starejših in za mentorje prostovoljnega dela v športnih organizacijah. Odbor si je v vseh letih svojega delovanja prizadeval za zagotavljanje enakih možnosti za invalide pri vključevanju v športnorekreativne dejavnosti. V sodelovanju s Športno zvezo invalidov-Paraolimpijskim komitejem Slovenije je organiziral posvete o tej problematiki. Hkrati je z določenimi organizacijskimi prijemi spodbujal tudi vključevanje invalidov v projekte, ki so potekali pod njegovim okriljem.

OKS-ZŠZ s svojimi članicami je v dvajsetletnem obdobju svojega delovanja pomembno pripomogel k razvoju športa za vse v Sloveniji. Kljub negativnim tranzicijskim zgodbam, ki so med drugim pustile pečat tudi na tradiciji sokolstva in lastnini nekdanjih društev Partizan, ki so bila zgodovinski steber športa za vse na Slovenskem, je športna rekreacija v Sloveniji napredovala. Tako longitudinalna raziskava, ki jo opravlja Inštitut za šport pri Fakulteti za šport v okviru raziskav slovenskega javnega mnenja, kot evropsko primerljiva raziskava iz leta 2008 namreč kaže, da se je v Sloveniji število ljudi, ki se ukvarjajo s športno rekreacijo, ves čas povečevalo. Z več kot 60 odstotki športno aktivne populacije se Slovenci uvrščamo prav v vrh evropskih narodov in po deležu športno aktivnih občutno odstopamo od okoliških držav ter hkrati dokazujemo, da izhaja fenomen izjemnih uspehov Slovenije na področju vrhunškega športa iz splošne športne kulture naroda.

Mini olimpijada

Šport na lokalni ravni

Aleš Šolar

Odbor športa na lokalni ravni je povezovalni člen vseh lokalnih športnih organizacij in krovne športne organizacije OKS-ZŠZ. Ker se dejansko večina športa izvaja v lokalnem okolju, je pomen tega segmenta organiziranosti športa seveda zelo velik. Odbor je bil ustanovljen na skupščini OKS-ZŠZ decembra 1995. Tako je ob dveh že delujočih odborih, za vrhunski šport in šport za vse, postal tretji steber združene krovne nevladne športne organizacije OKS-ZŠZ.

Vsebinsko in organizacijsko se je delovanje odbora opiralo na potrebe in interese občinskih športnih zvez. Interese pa so zastopali predstavniki zvez po regijah. OKS-ZŠZ je namreč Slovenijo z vidika športa razdelil na 12 regij. Te so ostale vse do danes bolj ali

manj nespremenjene, izjema so le uvrstitve na novo nastalih slovenskih občin v dozdajšnje regije. Regije so naslednje: Ljubljana, Ljubljana okolica, Obalno-kraška, Severnoprimska, Notranjska, Gorenjska, Zasavje, Dolenjska, Celje, Koroška, Maribor in Prekmurje-Prlekija.

Odbor si je v letih delovanja prizadeval izboljšati medsebojno sodelovanje in povezovanje društev in zvez, prizadeval si je za izboljšanje razmer za delovanje občinskih športnih zvez, obveščenost društev in zvez, za prenos programov na nacionalni ravni v lokalna okolja ter prenos primerov dobre prakse na različnih področjih v druga okolja. V sodelovanju z občinskimi športnimi zvezami so

potekali številni projekti na področjih športa za vse, usposabljanja strokovnih kadrov, podeljevanja priznanj športnikom in trenerjem ter še na številnih drugih. Vsekakor pa je bilo največ dela članov odbora v celotnem obdobju namenjenega problematiki obstoja in delovanja občinskih športnih zvez. Z novim Zakonom o športu, sprejetim leta 1998, je postalo organiziranje športa v lokalnem okolju za občinske zveze težavnejše. Občine so začele ustanavljati javne zavode, v zakonu pa vloga občinskih zvez ni bila primerno opredeljena. Poglavitne spremembe so nastale tudi na področju financiranja športa in zveze so v veliki meri izgubile pomen in veljavo. Financiranje pa je po novem potekalo prek občin ali zavodov. Zveze so tako izgubljale pomen in vlogo, veliko objektov je postalo last občin in stanje se je iz leta v leto slabšalo. Odbor je nemočno spremljal ugašanje občinskih športnih zvez in izgubo kadra, zaposlenega v njih, ter pri tem iskal mogoče rešitve, vendar teh na sistemski ravni pravzaprav ni bilo. Seveda to ni veljalo kot pravilo in v nekaterih občinah so zveze odlično delovale, opravljale različne naloge ter predvsem skrbale za razvoj športa. Težave pa so bile vedno večje na področju financ, zaradi česar sta bili delovanje in opravljanje nalog seveda zelo ovirani. Delno se je to dogajalo zato, ker občine niso namenjale dovolj sredstev, delno pa tudi zaradi novih določb na področju financ in davkov, ki športu niso bile naklonjene. V letu 2007 je bil sprejet novi zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin, ki je zmanjšal vlogo in pomen občinskih zvez in društev. Njihovo delovanje je omejil predvsem na področju upravljanja športnih objektov.

Odbor zadnja leta redno spremlja stanje financiranja športa v občinah in število delujočih društvenih športnih organizacij ter si prizadeva, da bi se vloga civilne sfere v lokalnih okoljih okrepila. Med pomembnejše predloge odbora za izboljšanje stanja je moč uvrstiti predlog, da bi v Skupščini OKS-ZŠZ povečali število predstavnikov občinskih športnih zvez, in to tako, da bi imela vsaka zveza po

en glas. Drugi pomembnejši predlog, ki ga lahko izpostavimo, pa je povezan s predlaganim novim Nacionalnim programom športa, ki predvideva, da se morajo z letnim programom občine strinjati tudi občinske športne zveze.

Kar se organiziranosti tiče, je Odbor športa na lokalni ravni leta 2007 ustanovil 7 novih regijskih pisarn. Predhodno pa so že obstajale 4 regijske pisarne. Namen ustanovitve pisarn je bilo predvsem zagotavljanje pomoči, povezav in obveščenosti za športne organizacije po celotni Sloveniji. To pa je pomembno, saj je OKS-ZŠZ tudi združenje športnih zvez in je krovna nevladna športna organizacija. V Sloveniji imamo več kot 210 občin, obstaja pa le 85 občinskih športnih zvez. S pisarnami smo želeli pokriti tudi občine, v katerih občinskih športnih zvez ni, ter tako zagotoviti podporo in pomoč. S pisarnami pa smo se dogovorili tudi o konkretnih nalogah in zadolžitvah pri nekaterih projektih OKS-ZŠZ. V zadnjem obdobju se prek odbora načrtujejo aktivnosti za zagotavljanje sistemske pomoči zvezam pri njihovem delovanju. Zastopanje občinskih zvez v raznih pomembnejših institucijah pa poteka prek voljenih predstavnikov.

Slovenska olimpijska akademija

Aleš Šolar

Moderna olimpijska ideja je izšla iz telesnovzgojnih pobud in ideje športa kot sredstva vzgoje. Pierre de Coubertin se je temu primerno vseskozi zavzemal za ohranitev in krepitev pedagoške plasti olimpijskega gibanja in športa ter uveljavljanje mirovniške, humane in socialne olimpijske ideje ali olimpizma. Prav tako je bilo njegova želja oblikovanje akademskega središča, starogrškega gimnazija, v Olimpiji. Coubertin je leta 1937 umrl, njegova zavzemanja pa je v veliki meri prevzel njegov sodelavec Carl Diem, ki je npr. leta 1936 predlagal in dosegel prižiganje olimpijskega ognja v svetišču Olimpija in štafeto do prizorišča iger, tedaj Berlina. Carl Diem in sekretar grškega olimpijskega komiteja Ketseas sta že pred drugo vojno pripravila načrt Olimpijske akademije, a je uresničitev zaustavila druga svetovna vojna. Po njej so se prizadevanja obnovila in leta 1961 je bila ustanovljena Mednarodna olimpijska akademija s sedežem v Olimpiji, dejansko nadaljevanje prizadevanj Pierra de Coubertina za oblikovanje akademsko-pedagoškega centra, ki bi prevzel pedagoško strokovno in študijsko humanistično obravnavo olimpijske ideje in olimpijske problematike. V Akademiji, ležeči v bližini antične Olimpije s stadionom in z drugimi antičnimi objekti, je v desetletjih po ustanovitvi zrasel moderen študijski center s kongresno dvorano in knjižnico ter z depandansami za približno 250 udeležencev, v bližnjem mestecu Olimpija pa so ustanovili olimpijski muzej. Akademija deluje pod patronatom MOK, na prostoru Akademije pa je tudi nagrobnik s srcem Pierra de Coubertina.

Po ustanovitvi nacionalnega Olimpijskega komiteja Slovenije in njegovi konsolidaciji je bila decembra 1995 tudi v okviru OKS–ZŠZ ustanovljena Slovenska olimpijska akademija (SOA), njen namen pa sta izobraževanje o olimpijskih vsebinah, olimpijski dediščini, kulturi in športu ter promoviranje olimpijskih vrednot, fair playa in strpnosti. V okviru SOA se danes usklajujejo tudi dejavnosti ambasadorja in njegovih namestnikov za šport, strpnost in fair play, ki jih imenuje Vlada Republike

Slovenije. Prvi predsednik SOA je postal Miroslav Cerar, ki akademijo vodi še zdaj. V okviru SOA je bil ustanovljen Klub slovenskih olimpijcev (1998), ki se je pozneje osamosvojil.

Poglavitne dejavnosti SOA se navezujejo na olimpijske vrednote odličnosti, prijateljstva in sodelovanja, na zgodovino športa – nacionalnega in olimpijskega – in dediščino, na delovanje na področju »fair playa« in strpnosti ter na aktivnosti, povezane z olimpijskim izobraževanjem. Vsa področja delovanja SOA so izrazito pomembna, saj je Slovenija športni narod, uspehe in dosežke, ki so izjemni tako z vidika osvojenih olimpijskih medalj kot z vidika množičnega ukvarjanja širše populacije s športom in prepoznavnosti športa, pa lahko pripišemo izjemni športni zgodovini in dediščini, identifikaciji Slovencev s športom ter splošni naklonjenosti športu in športnikom. SOA pri tem delu v okviru OKS–ZŠZ v zadnjem obdobju sodeluje zlasti z Odborom za vrhunski šport in Odborom za šport za vse ter drugimi komisijami OKS–ZŠZ, npr. s Komisijo za zamejski šport. Pomembnejše organizacije, s katerimi je SOA sodelovala in še sodeluje, so že omenjena Mednarodna olimpijska akademija, nekatere nacionalne olimpijske akademije – predvsem iz držav nekdanje SFRJ – v Sloveniji pa se je sodelovanje oziroma skupno izvajanje aktivnosti navezovalo na Zavod za fair play, Klub slovenskih olimpijcev, Muzej športa, Zavod Šport in mediji ter druge.

Med samostojnimi dejavnostmi lahko izpostavimo oblikovanje zbirke Pomembne osebnosti slovenskega športa. V zbirki je do danes izšlo sedem del: Josip Primožič Tošo (avtorja Rajko Šugman in Marko Rožman, 1996), Ata - dr. Viktor Murnik (avtorica Jelica Vazzaz, 1997), Joža Trdinova (avtorici Metka Petkovšek in Marija Kosec, 1999), Strmine njunega življenja – plezalna naveza Miro Marko - Debelak in Edo Deržaj (avtor Tone Strojnik, 2000), Zbornik Rudolf Cvetko (urednik Tomaž Pavlin, 2002), Drago Ulaga (avtor Rajko Šugman, 2006), Evgen Bergant - Kuki (avtor Rajko Šugman, 2008). Med letoma 1996 in 1998 je potekala pedagoška

Nastanitveni objekti Akademije v Olimpiji, Grčija (fotografirano pred požarom pred nekaj leti, ki je poškodoval tudi Akademijo).

Olimpijski staroste na odprtju razstave Slovenski olimpizem, leta 1994; z leve: Miro Longyka, Jože Vadnov, Janez Pristov, Leon Štukelj, Konrad Grilec, Boris Gregorka

Delček postavitve razstave Slovenski olimpizem, 1994

Odkritje doprsnega kipa prvemu Slovencu olimpijcu in olimpijki ter nestorju slovenskega sabljanja, Rudolfu Cvetku, v Senožečah, leta 2000; levo M. Cerar, desno sin Saša Cvetko

akcija Ura olimpizma, v kateri je sodelovalo več kot sto slovenskih osnovnih šol, izdan je bil priročnik *Od Aten do Atlante*, dejavnosti v drugem desetletju pa so podprle promocijsko-poučne zgibanke. Da bi predstavila znane športne osebnosti, pomembne za razvoj športa in OKS, je SOA pripravila poseben DVD ob 70-letnici Miroslava Cerarja, v letu 2006 pa je v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport ter Zavodom za fair play izdala CD ROM, na katerem so zbrane himne in prisege.

SOA je bila leta 2002 organizatorica Evropskega kongresa fair playa, ki je potekal v Ljubljani. To pa ni bila prva tovrstna prireditev, saj je SOA leta 1998 sodelovala pri organizaciji srečanja Šport-zdravje-starost, organiziranega v počastitev 100-letnice olimpijke Leona Štuklja. Dve leti pozneje je SOA skupaj z lokalno skupnostjo vodila postavitve in odkritje doprsnega kipa prvemu olimpijcu Slovincu in nestorju slovenskega sabljanja Rudolfu Cetku v Senožečah, kjer se je Cvetko rodil. Ob tem sta bila pripravljena manjša razstava in posvet o življenju in delu Rudolfa Cvetka ter organiziranju sabljanja kot športne panoge v svetu in doma. Prispevki so bili zbrani in izdani v že omenjenem zborniku v okviru zbirke Pomembne osebnosti slovenskega športa. Ta čas se SOA v veliki meri posveča predvsem postavitvi doprsnega spomenika Stanka Bloudka v njegovem prvobitnem športnem ustvarjalnem okolju, v vzhodnem delu ljubljanskega Tivolija. V okviru počastitve 20-letnice delovanja OKS-ZŠZ je SOA pripravila tudi posebno razstavo s kopijami medalj in fotografijami vseh slovenskih prejemnikov olimpijske medalje.

Tradicionalna vsakoletna aktivnost oziroma naloga SOA je vezana na sodelovanje z Mednarodno olimpijsko akademijo, saj vsako leto v Akademijo v grški Olimpiji na izobraževanja in srečanja pošlje mlade športnike, športne novinarje, športne pedagoge ter člane športnih organizacij, ki se kot predstavniki SOA udeležujejo srečanj in seminarjev v študijsko-športnem kompleksu Mednarodne olimpijske akademije. Izpostavimo lahko, da sta

se predstavnika Slovenije tja prvič podala že pred ustanovitvijo SOA, to je leta 1993, ko je sodelovala Metka Jerman Šenica, na podiplomskem študiju pa dr. Tomislav Koprivnjak. Uradno je bila SOA v Olimpiji prvič zastopana leta 1996, ko sta se srečanja za direktorje nacionalnih akademij udeležila dr. Rajko Šugman in Manica Lipec. Skupno se je (vključno z letom 2011) srečanj, izobraževanj in seminarjev iz Slovenije udeležilo 48 posameznikov.

V zadnjem obdobju so dejavnosti SOA tesno povezane z olimpijskim izobraževanjem in s promocijo olimpijskih vrednot. V ta namen SOA pripravlja aktivnosti za otroke in mladino, rekreativne športnike ter športnike in trenerje, ki se udeležujejo tekmovanj pod okriljem OKS-ZŠZ. To so olimpijske igre, olimpijski festivali evropske mladine, igre Alpe-Jadran, igre treh dežel ter od leta 2010 tudi mladinske olimpijske igre. Ciljne skupine tako spoznavajo olimpijsko gibanje in olimpizem ter njun nastanek, pomen olimpijskih simbolov, vsebine s področja kulture ter primere odličnih športnikov, ki so bili uspešni tako na področju športa kot tudi po koncu tekmovalne športne poti. Cilji Slovenske olimpijske akademije bodo še naprej usmerjeni k dvigu športne kulture v Sloveniji v duhu olimpizma kot življenjske filozofije, ki šport uporablja kot sredstvo za posredovanje svojih poglavitnih izobraževalnih, miroljubnih, demokratičnih, človekoljubnih, kulturnih in ekoloških načel. Najpomembnejše sredstvo za doseganje ciljev pa bo tudi naprej aktivno sodelovanje z odbori in s komisijami znotraj OKS-ZŠZ ter z najširšim krogom slovenske mladine pri projektih ozaveščanja in širjenja olimpijskega gibanja in olimpijskih vrednot.

Šport brez dopinga

Nina Makuc, Janko Dvoršak

Šport je bil in bo verjetno tudi v prihodnje izpostavljen številnim nevarnostim, med njimi pa si je prav uporaba dopinga – predvsem zaradi ogrožanja zdravja športnikov in tudi širše populacije – v športnih in vladnih organizacijah pridobila zelo pomembno mesto. Z razvojem športa se je intenzivno razvijal tudi doping, ki je enega izmed svojih vrhuncev doživel v obdobju hladne vojne in se pozneje razvijal pod okriljem različnih raziskovalnih centrov in farmacevtske industrije ter tako rekoč eksplodiral ob pomoči neskončne razsežnosti črnega trga in garažne proizvodnje na spletnih trgovinah po vsem svetu. Razvoj dopinga Slovenije ni obšel in kar nekaj odmevnih primerov

je pretreslo slovenski šport. Verjetno pa jih bi bilo še več, če bi v minulih letih opravili več testiranj.

V svetovnem programu boja proti dopingju je bila pomembnejši mejnik ustanovitev Svetovne protidopinške agencije (WADA) leta 1999, s katero se je začel sistematičen boj proti dopingju na svetovnem nivoju in posledično tudi na nacionalnih ravneh. Boj proti dopingju lahko razdelimo na tri pomembnejša obdobja. Prvo obdobje je bilo namenjeno predvsem usklajevanju pravil mednarodnih športnih organizacij, končalo pa se je konec leta 2004, ko je WADA prvič predstavila Svetovni kodeks proti dopingju.

Drugo obdobje je prineslo uresničevanje in usklajevanje Kodeksa s pravili mednarodnih športnih organizacij in nacionalnih protidopinških organizacij. WADA namreč striktno zahteva, da športne organizacije brezpogojno sprejmejo mednarodna pravila in jih začnejo uporabljati v praksi. Ker potrditev pravil zgolj med športnimi organizacijami ni bila zadosten ukrep, sta WADA in MOK predlagala sprejem Kodeksa tudi na ravni vladnih organizacij. Pravni problem je bil leta 2008 odpravljen ob pomoči Združenih narodov, saj je UNESCO predlagal sprejem svetovne konvencije o boju proti dopingu, s katero so se države zavezale, da bodo spoštovale in podprle napore in pravila

boja proti dopingu, ki jih je predlagala WADA. Mednarodna skupnost je s sprejetjem Mednarodne konvencije proti uporabi prepovedanih snovi in postopkov v športu izrazila zaskrbljenost zaradi uporabe prepovedanih snovi in postopkov v športu, opozorila na njihove posledice za zdravje, izpostavila ogroženost načela poštene igre in širjenje prevar ter s tem opozorila na nepredvidljivo prihodnost športa. Uporaba dopinga v športu ogroža etična načela in vzgojne vrednote, zapisane v Mednarodni listini Unesca o športni vzgoji in športu ter Olimpijski listini Mednarodnega olimpijskega komiteja. Podpisnice konvencije in Kodeksa Svetovne protidopinške agencije (v Sloveniji sta podpisnika konvencije in

kodeksa vlada RS – temu primerno je bil 22. 11. 2007 sprejet Zakon o ratifikaciji mednarodne konvencije proti uporabi nedovoljenih snovi – in OKS-ZŠZ) so skladno s programom WADA dolžne izvajati svoje naloge v sklopu svetovnega programa preprečevanja dopinga v športu na nacionalnem nivoju.

Tretje obdobje je zelo pomembno, začelo pa se je leta 2009, ko so začeli veljati amandmaji Kodeksa WADA, s katerimi so se športne in vladne organizacije zavezale, da skladnosti z mednarodnim protidopinškim programom ne bodo izkazovale le z usklajenostjo svojih pravil z mednarodnimi, pač pa tudi s programom nenapovedanih testiranj na nacionalni ravni in s programi izobraževanja in ozaveščanja.

Boj proti dopingu v Sloveniji sega še v čas pred ustanovitvijo Nacionalne protidopinške komisije (NAK – 12. 12. 1995), njena ustanovitev je v praksi prinesla le še sistematičnost v boju proti dopingu v športu. Dejavnosti članov NAK so na začetku temeljile na delu prostovoljcev, leta 2007 pa je postalo jasno, da tako delo ne bo več mogoče. Zahteve, ki so 1. januarja 2009 postale stvarnost, so presegale možnosti neprofesionalne organizacije. OKS-ZŠZ je tako ob NAK ustanovil nov oddelek, Oddelek za boj proti dopingu, zadolžen za pripravo razmer, primernih za uresničevanje mednarodnega protidopinškega programa v slovenskem športu. Med opravljenimi aktivnostmi Oddelka za boj proti dopingu velja izpostaviti predvsem z agencijo WADA usklajen Nacionalni protidopinški pravilnik NAK in protidopinški pravilnik OKS, ki na nacionalni ravni prinašata združene postopke testiranja, usklajeno upravljanje rezultatov in enotne disciplinske postopke za vse športne zveze. Oblikovali in izobrazili smo strokovno skupino uradnikov za nadziranje dopinga (UKD), ki zdaj šteje 45 članov. Opravili smo že 3.100 testiranj na tekmovanjih po naročilih mednarodnih športnih zvez in nenapovedanih testiranj športnikov – kandidatov za olimpijske igre. Poskusno smo izvedli tudi testiranje na rekreativnem tekmovanju –

maratonu Franja.

Letos smo začeli izvajati preventivni program, in to z oblikovanjem nacionalne registrirane testne skupine (NRTP), sestavljene na podlagi ocene tveganosti športov, v sklopu katerega športnike izobražujemo in uvajamo v sistem javljanja bivališč in lokacij. Njegov namen so nenapovedana testiranja zunaj tekmovanj, po principu kjerkoli in kadarkoli. Športnikom, ki imajo kakršnekoli zdravstvene težave, zagotavljamo tudi medicinsko podporo z izdajanjem potrdil o uporabi potrebnih zdravil, saj jim to omogoča neovirano zdravljenje. Prav tako smo letos septembra na Bledu prvič v zgodovini svetovnih prvenstev v veslanju v sodelovanju z agencijo WADA in mednarodno veslaško zvezo (FISA) izvedli program ozaveščanja športnikov in s tem začeli aktivno sodelovanje z WADA in mednarodnimi športnimi zvezami na področju ozaveščanja športnikov. Z WADA sodelujemo tudi na področju raziskovanja dopinga v športu.

Vključeni smo tudi v projekte Evropske unije na področju boja proti dopingu: od leta 2011 naprej sodelujemo pri projektu Evropska protidopinška pobuda, katerega cilj je izobraževanje mladih športnikov o nevarnostih uporabe prepovedanih snovi in svetovnem boju proti dopingu. V projekt je vključenih 12 mladih ambasadorjev.

Zavedanje in ozaveščenost slovenskih športnih organizacij in športnikov ter njihovega spremljajočega osebja (trenerji, zdravniki, fizioterapevti ...) kljub prizadevanjem Oddelka za boj proti dopingu še vedno zaostajata za mednarodnim povprečjem, zaradi česar je temeljno poslanstvo nacionalne krovne športne zveze v tem delu dejavnosti še toliko pomembnejše. Oddelek skupaj z NAK pripravlja temelje za ustanovitev neodvisne nacionalne protidopinške organizacije (NADO), ki bo na podlagi posebnega zakona o preprečevanju dopinga v športu, Protidopinškega pravilnika NAK in Kodeksa WADA, v sodelovanju z nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami, Ministrstvom za šolstvo in šport in OKS - ZŠZ

oblikovala in izvajala nacionalni program boja proti doping v športu. Cilji organizacije NADO naj bi bili v prihajajočem obdobju usmerjeni v njeno nenehno navzočnost v tekmovalnih sistemih NPŠZ v Sloveniji, in to v obliki nenapovedanih testiranj na tekmovanjih ter kontinuiranega izobraževanja vseh udeležencev v športu, s poudarkom na izobraževanju športnikov in trenerjev in skrbi za razvoj novih izobraževalnih tehnologij in ustreznih predstavitvenih modelov. Ob tem bi radi po vsej državi izvedli tudi (pol)profesionalizacijo UKD ter oblikovanje in izobraževanje mreže izobraževalnih timov ter s tem ustvarili razmere za znanstveni način razvijanja boja proti doping. Med pomembnejše

cilje prištevamo tudi sodelovanje v protidopinških programih mednarodnih športnih zvez, sodelovanje v Svetovnem združenju NADO in z združenji NADO drugih držav in regijskimi združenji ter vključitev v mednarodni program sodelovanja v Nadzorni skupini Sveta Evrope in v razvojne programe WADA na področju boja proti doping v športu.

V sodelovanju z državo in njenimi represivnimi organi bi želeli posedovanje prepovedanih snovi in prepovedane postopke zakonsko opredeliti kot kaznivo oziroma kriminalno početje.

Akcija protidopinškega ozaveščanja v času SP v veslanju na Bledu, 2011

Olimpijski marketing

Maja Tomc

SKB je dolgoletni glavni sponzor OKS-ZŠZ; z leve: Andre Marc Prudent (član uprave), Cvetka Selšek (predsednica uprave) in dr. J. Kocijančič, 2008.

Marketinške dejavnosti so danes skoraj nepogrešljiv člen kakršnega koli delovanja, saj v svoji osnovi na eni strani pomagajo pri ustvarjanju finančnega dela in na drugi strani skrbijo za promocijo različnih vključenih deležnikov. Veliki organizacijski stroški ter na drugi strani kriza olimpizma po seriji bojkotov, so bili vodilo Mednarodnemu olimpijskemu komiteju, da izdela nov koncept olimpijskega marketinga, ki so ga uspešno začeli izvajati po letu 1984. Za olimpijski marketing je značilno, da se v določenih pogledih razlikuje od t. i. klasičnega. Razlika je vidna predvsem v stopnji komercializacije, kajti med olimpijskimi igrami oglaševanje poslovnih partnerjev ni dovoljeno niti na športnih prizoriščih

niti prek olimpijskih oblačil športnikov itd., to pa vpliva na podobo olimpizma v očeh splošne javnosti. Prav tako je omejeno število poslovnih partnerjev, ki pridobijo pravico do identifikacije z olimpizmom. Danes ustvarjajo olimpijske igre enega izmed najuspešnejših mednarodnih marketinških konceptov in dosegajo z njim milijarde ljudi v več kot 200 državah sveta. Sponzorstva vsebujejo različne stopnje sodelovanja, ki v nadaljevanju dodeljujejo tudi različne ugodnosti in pravice ter ekskluzivno uporabo olimpijskih simbolov in nazivov, navezovanje na podobe športnikov itd.

S podpisom olimpijske listine 15. oktobra 1991 in na podlagi polnopravnega priznanja OKS pri

MOK (5. februar 1992) je OKS začel pridobivati sredstva iz gospodarstva, s čimer se je olimpijski marketing oblikoval tudi na slovenskih tleh. Že na začetku je sledil smernicam, ki jih je narekoval MOK. Prvi olimpijski sponzorski pogodbi (takrat so se imenovala pokroviteljske) sta bili podpisani 6. julija 1992 v Mariboru ob prvem olimpijskem teku. Pokrovitelja sta postali podjetji Istrabenz in Intereuropa iz Kopra. Kmalu se jima je pridružilo sedem drugih večjih slovenskih podjetij, v naslednjem letu se je sponzorska olimpijska družina povečala še za šest članov, glavni sponzor pa je postala SKB banka, ki podpira slovenske olimpijce še danes. Ti so s podpisom pogodb vstopili v marketinški klub OKS, ki je bil ustanovljen 6. maja 1993. Poglavitna naloga takratnega oddelka za marketing je bila zbiranje finančnih in materialnih sredstev za izvedbo športnih programov, povezanih s pripravi na olimpijske igre in z nastopi na njih ter na tekmovanjih pod okriljem MOK. Sčasoma pa se je marketinška dejavnost usmerila tudi k zvezam, članicam OKS – ta jim je skupaj s svojimi poslovnimi partnerji pomagal pri zmanjševanju stroškov njihovega delovanja in ustvarjanju kar najboljših razmer za treniranje športnikov. Na pobudo takratnih sponzorjev so začeli leta 1998 več pozornosti namenjati tudi izdelavi dolgoročnega in optimalnega marketinškega programa, ki je poslovnim partnerjem, sodelujočim z OKS-ZŠZ, omogočal vračilo vloženih sredstev glede na individualno optimizirane programe sodelovanja. V tistem času se je kategoriji sponzorjev pridružila še kategorija partnerjev. S svojimi dejavnostmi je marketinški oddelek pripomogel tudi k boljšanju podobe olimpizma in k njegovi prepoznavnosti v širši slovenski javnosti, pra tako pa tudi k prepoznavnosti podjetij, podpornikov olimpijskega gibanja. In prav te naloge so še zdaj najpomembnejše naloge marketinške dejavnosti OKS-ZŠZ, s katerimi si prizadeva za odličnost, partnerstvo in prijateljstvo.

Združitev najboljših z najboljšimi

Za nemoteno delovanje OKS-ZŠZ in predvsem za zagotavljanje kakovostne podpore športnikom je treba skoraj polovico finančnih ali materialnih sredstev pridobiti iz gospodarstva. Delež, pridobljen z marketinškimi aktivnostmi, gre v največji meri za delovanje OKS-ZŠZ, približno 45 odstotkov. Tako so iskanje potencialnih podpornikov olimpizma, sodelovanje z že obstoječimi in priprava skupnih projektov ter celotne izvedbe ene izmed primarnih marketinških nalog. Pogodbe za sodelovanje z OKS-ZŠZ se sklepajo za obdobje štirih let – t. i. olimpijski cikel – kar je povsem enako marketinškemu modelu MOK, pri čemer so poslovni partnerji razdeljeni v različne kategorije glede na vložek, in sicer na sponzorje slovenski olimpijskih reprezentanc, partnerje in druge.

Sponzorji imajo z OKS-ZŠZ sklenjene pogodbe za obdobje najmanj enega olimpijskega ciklusa, imajo pravico do uporabe nacionalnega olimpijskega znaka in najbolj razvit sistem pravic, določenih v sponzorski pogodbi, tudi pravico do ekskluzivnosti, ki jim omogoča, da se edini v svoji panogi identificirajo z olimpizmom in s tem pridobijo konkurenčno prednost pred drugimi podjetji v panogi. Sponzorji so razdeljeni v tri kategorije: glavni sponzor (vedno le en), veliki sponzorji in sponzorji.

OKS-ZŠZ za svoje dejavnosti, ki niso del sponzorskih pravic, poišče partnerje, ki so izredno pomembni pri vzdrževanju olimpijskega kolesja in tudi zvez, članic OKS-ZŠZ. Partnerji pomembno pripomorejo k izboljšanju kakovosti izvedbe športnih prireditev in k zmanjševanju stroškov delovanja OKS-ZŠZ. Ne zmanjšujejo pa le njegovih stroškov, ampak ponujajo tudi ekskluzivne neodvisne popuste za svoje storitve tudi sponzorjem slovenskih olimpijskih reprezentanc in na različne načine pomagajo zvezam, članicam OKS-ZŠZ. Razdeljeni so v tri kategorije: zlati partnerji, srebrni partnerji in bronasti partnerji OKS-ZŠZ.

V prvih letih razvoja olimpijskega marketinga je olimpijska družina štela 16 sponzorjev. Številka se

je večala iz leta v leto, z razvojem sponzorstva kot dejavnosti pa so se spreminjale tudi kategorije poslovnih partnerjev, da bi na eni strani zagotovili čim boljšo podporo slovenskim športnikom in na drugi strani skupaj s poslovnimi partnerji dosegli čim boljši izveček iz sponzorstva. Danes podpira olimpijsko gibanje 19 sponzorjev slovenskih olimpijskih reprezentanc (1 glavni, 7 velikih in 11 sponzorjev) ter 28 partnerjev OKS-a. Ob glavnemu sponzorju, SKB, podpirajo slovenske olimpijske reprezentance veliki sponzorji - Adriatic Slovenia, Športna loterija, Luka Koper, Telekom Slovenije, Toper, Aerodrom Ljubljana, Europlakat – in sponzorji - RTV SLO, Istrabenz, Pivovarna Laško, Grand hotel Union, Mura in partnerji, proizvodnja oblačil, Mobitel, Dnevnik, Mercator, Porsche Slovenija, Iskra in Krka. Kot kažejo praktične izkušnje, je sponzoriranje kot oblika tržnega komuniciranja najučinkovitejše, kadar gre za dolgoročno sodelovanje. Tega se zavedajo tudi številni olimpijski poslovni podporniki, saj jih kar 8 podpira olimpizem že več kot 18 let, med njimi tudi SKB, glavni sponzor slovenskih olimpijskih reprezentanc vse od osamosvojitve in nacionalne olimpijske vzpostavitve. Kot je ob dvajsetletnici sodelovanja z OKS-ZŠZ poudarila Vojka Ravbar, namestnica glavnega izvršnega direktorja SKB, je bila SKB »med prvimi podjetji, katerih vodstvo in zaposleni so se znali poistovetiti s trdim delom, z neomajno voljo

in željo po uspehu slovenskih športnikov. Vrednote olimpizma so postale vrednote poslovnega življenja in uspeha banke.« Tudi po vstopu SKB v mednarodno finančno skupino Société Générale je ta banka še naprej ostala podpornica slovenskega olimpizma in to zato, da slovenskim športnikom omogoča »čim boljše možnosti za njihov razvoj in za doseganje odličnih rezultatov. Prepričani smo, da na ta način pripomoremo tudi h gradnji miroljubnega in boljšega sodobnega sveta, ki naj se tudi v prihodnje razvija v duhu pravične igre in prijateljstva, kar so ne nazadnje tudi simbolična sporočila vseh dosedanjih olimpijskih iger.«

Podobno velja tudi za mednarodne podpornike olimpijskega gibanja, partnerje MOK, saj nekateri podpirajo olimpizem že več deset let. Zgovoren primer je Coca Cola, ki stoji MOK ob strani že 83 let. Skupaj z drugimi desetimi partnerji pa podpira globalno olimpijsko gibanje v olimpijskem ciklu Peking 2008 – London 2012.

Organiziranost

Delovanje olimpijskega marketinga nadzirata in analizirata klub sponzorjev in marketinški svet. Že povsem na začetku delovanja olimpijskega marketinga je bil ustanovljen marketinški klub, ki je združeval podpornike OKS. Namen tako

Seja Kluba sponzorjev OKS, Celje 1993.

organizirane skupine je bil omogočiti tesnejše povezovanje med poslovnimi partnerji, izmenjavo poslovnih izkušenj, seznanjanje z dodatnimi možnostmi, ki jih je ponujal olimpijski marketing, navezavo stikov s slovenskimi športniki in panožnimi športnimi zvezami itd. Koncept se ohranja še danes, le s to razliko, da je klub dobil drugačno ime – Klub sponzorjev – in združuje sponzorje slovenskih olimpijskih reprezentanc. Delovna srečanja so po navadi organizirana do 4-krat na leto, in to predvsem z namenom obveščanja o minulem, sprotnem in prihajajočem marketinškem dogajanju (promocijske akcije, organiziranje posameznih projektov ...). Čedalje bolj pa je njihova vsebina usmerjena k nastajanju številnih idej o še boljšem marketinškem (so)delovanju, velikokrat porojenih med sponzorji. To pa je odlično izhodišče za to, da na upravljanje olimpijskega marketinga vplivajo prav tisti, ki so dejansko njegovi ustvarjalci oziroma podporniki.

Druga oblika delovne skupine, ki vpliva na marketinško dogajanje, je marketinški svet. To je skupina neodvisnih strokovnjakov, katerih nalogi sta idejno usmerjanje delovanja oddelka in kritično presojanje njegovega dela. Prav tako kot klub sponzorjev se tudi marketinški svet po navadi sestane do 4-krat na leto.

Marketinški projekti

V nadaljevanju so predstavljene najpomembnejše dejavnosti, s katerimi se OKS-ZŠZ predstavlja širši slovenski in mednarodni javnosti ter s tem skrbi tudi za boljšo prepoznavnost olimpijskega gibanja in poslovnih olimpijskih partnerjev. V času olimpijskih iger je aktualen projekt Slovenska hiša, ki ga OKS-ZŠZ skupaj z zainteresiranimi institucijami izvaja ob vsakih zimskih in poletnih olimpijskih igrah. Prva je bila organizirana leta 1994 med zimskimi igrami v norveškem Lillehammerju in od takrat naprej ima Slovenija svoje stičišče na vsakih igrah. Projekt ponuja odlične promocijske priložnosti, saj gre za prostor, v katerem se na igrah na različnih

novinarskih konferencah, sprejemih ob uspešnih športnih dosežkih ali drugih organiziranih dogodkih zberejo domači in tuji športniki, predstavniki gospodarstva in države ter seveda predstavniki sedme sile. Projekt je na eni strani zanimiv za državo samo, na drugi strani pa je to dobro izhodišče za podjetja, ki v določeni državi vidijo poslovni interes in si želijo še boljše predstavitve kot podporniki olimpizma. Zadnja Slovenska hiša za zdaj je bila leta 2010 organizirana v Vancouvru, kjer je požela veliko pohval in predvsem predstavila Slovenijo v najlepši luči. Z lokacijo, s svojo gostoljubnostjo in z odlično vizualno podobo je vzbudila veliko zanimanja in postavila dobre smernice, kako organizirati učinkovito in prepoznavno slovensko hišo.

Olimpijske igre so po navadi v oddaljenih krajih, zaradi česar je obisk tekmovalcev za večino navijačev prevelik finančni zalogaj. Med poletnimi olimpijskimi igrami v Pekingu 2008 je bilo zato prvič organizirano olimpijsko navijaško središče v Sloveniji, Slovensko olimpijsko mesto, da bi lahko tudi slovenski navijači združeno navijali za naše športnike. Sedemnajstdnevno dogajanje je bilo organizirano v ljubljanskem BTC-ju, kjer so imeli obiskovalci možnost spremljati neposredne prenose na velikem zaslonu, poleg tega so bile zanje organizirane tudi številne druge aktivnosti, recimo predstavitve posameznih športnih panog. Zaradi želje biti še bolj v središču ljubljanskega dogajanja pa se je slovensko olimpijsko mesto med zimskimi olimpijskimi igrami v Vancouvru leta 2010 preselilo prav v osrčje Ljubljane – na Prešernov trg, kjer je bilo moč ves čas olimpijskih iger spremljati olimpijsko dogajanje v živo, poleg tega pa je mesto prineslo kar nekaj novosti, ki jih do takrat v slovenskih krajih še ni bilo – v središču Ljubljane smo postavili dvesto metrov dolgo tekaško progo in stezo za curling. Ob koncu dogajanja pa so v mestu navdušene navijače pozdravili tudi vsi olimpijci s Tino Maze in Petro Majdič na čelu. Takratno olimpijsko dogajanje pa je dobilo svoje mesto tudi na drugem koncu Slovenije, v Mariboru pod Pohorjem.

Slovensko olimpijsko mesto ni bilo organizirano

zgoj kot središče, kjer se bodo družili ljubitelji športa, bilo je tudi stičišče za sponzorje in partnerje, za predstavljanje njihovega sponzorskega sodelovanja in njihove podpore olimpijcem. Primeri dobrih sponzorstev namreč kažejo, da je treba za odmevno sponzorsko zgodbo poleg splošnega sponzoriranja sredstva nameniti tudi za samo promocijo tovrstnega sodelovanja. Glede na smernice lahko zapišemo, da imajo veliki športni dogodki doma in v tujini čedalje več spremljajočih dogodkov, ki dopolnjujejo športno dogajanje in so sponzorska »igrišča«, na katerih lahko sponzorji prikažejo svoje promocijske, sponzorsko obarvane aktivnosti. Slovensko olimpijsko mesto je bilo eno izmed takih sponzorskih »igrišč«, na katerem so bili povezani različni segmenti: navijači, poslovni partnerji (sponzorji), vrhunski športniki – nekdanji in zdajšnji olimpijci – predstavniki športnega menedžmenta, medijev in ne nazadnje predstavniki občine in države. Gledano širše, mesto je imelo tudi mednarodni pridih in je s svojimi aktivnostmi povezovalo prizorišči dogajanja, Vancouver in Slovenijo, to pa je skupaj s projektom Slovenska hiša Vancouver 2010 ustvarilo zaokroženo mednarodno povezovanje.

Olimpijsko oglaševanje

OKS-ZŠZ se na eni strani predstavlja z aktivnostmi, ki so povezane z vrhunskim športom, in z dejavnostmi odbora športa za vse, po drugi strani pa so zelo pomembne tudi povsem promocijsko usmerjene aktivnosti, kot so oglaševalske kampanje. Ob vsakih olimpijskih igrah pripravi posebno skupno kampanjo sponzorjev slovenskih olimpijskih reprezentanc, katere primarni namen je javnosti predstaviti medsebojno sodelovanje OKS-ZŠZ in sponzorjev slovenskih olimpijskih reprezentanc, najboljših iz športne sfere in najboljših iz gospodarstva. Nezanemarljivo pa je dejstvo, da so tovrstne kampanje namenjene tudi izboljšanju prepoznavnosti OKS-ZŠZ. Kampanja zajema vse najpomembnejše komunikacijske kanale (TV,

radio, zunanje in spletno oglaševanje) ter je po navadi integrirana tudi v nekatere aktivnosti pri odnosih z javnostmi, največkrat pa je dopolnjena še z dvema globalno obarvanima promocijskima kampanjama, ki ju pripravi Mednarodni olimpijski komite. Ti sta pripravljeni v taki obliki, da ju lahko vsak nacionalni olimpijski komite prilagodi po svoji meri. T. i. kampanja proti zavajajočemu oglaševanju (kampanja »antiambush«) je vsebinsko osredotočena na podajanje pravilne uporabe olimpijskih vsebin in spoštovanje tistih, ki kot sponzorji/partnerji podpirajo olimpijsko gibanje v štiriletnem ciklu. Zavedamo se, da je čas olimpijskih iger izjemno zanimiv za navezovanje na tovrstne vsebine, zato je treba še posebej opozarjati na vse dovoljene oblike komuniciranja, ki jih lahko izvedejo tisti subjekti, ki sicer niso podporniki olimpizma. Z veliko bolj splošnim sporočilom, povsem nekomercialno naravnanim, pa javnost nagovarja mednarodna kampanja, v letu olimpijskih iger Vancouver 2010 poimenovana The Best of Us Challenge. MOK skuša s sporočili dvigniti raven védenja o olimpijskih igrah in olimpijskem gibanju, povečati zanimanje zanje in širiti idejo olimpizma. Predvsem pa želi prikazati šport kot življenjsko vrednoto in kot tisto početje, ki v družbi ohranja pozitivno naravnost. Vsake olimpijske igre prinesejo novo zgodbo, novo kampanjo, nova spodbudna sporočila.

V prid razširitvi področij delovanja je bila leta 2007 ob sofinanciranju MŠŠ prvič izvedena celotna oglaševalska akcija Migaj raje z nami!, katere namen je ozaveščanje Slovencev o pomenu zdravega načina življenja in vlogi športne rekreacije v našem vsakdanjiku. Pomembno sporočilo kampanje je tudi usmerjanje ciljnih javnosti vseh starostih generacij na prireditve, ki jih pod okriljem Odbora športa za vse organizirajo prireditelji v regionalnih in lokalnih okoljih. Kampanja se je nadaljevala tudi v prihodnjih letih s poudarkom na ohranjanju spletnega portala www.migajznami.si, na katerem so zbrane številne prireditve, organizirane po Sloveniji.

Vancouver 2010

Podjetje OKS-Olimp, d. o. o.

Zato da bi posodobil poslovno področje, je OKS-ZŠZ, tudi po vzoru MOK in nekaterih NOK, konec leta 2005 ustanovil storitveno podjetje OKS-Olimp, d. o. o., ki deluje predvsem na področju trženja oziroma na področju marketinških dejavnosti. Med vzporedne dejavnosti se uvrščajo tudi različne storitve s področij financ, računovodstva, logistike z oddajanjem voznega parka in usposabljanja. Podjetje, ki je v lasti OKS-ZŠZ, je leta 2006 postopoma prevzelo vse dejavnosti službe za marketing OKS-ZŠZ in tudi glavnino zaposlenih. Poglavitne naloge podjetja so osredotočene na pridobivanje sredstev iz gospodarstva in skrb za izvajanje sponzorskih/partnerskih pogodb. Operativni program podjetja je začel z ZOI Torino 2006, ko so bile podpisane tudi prve tripartitne partnerske pogodbe za obdobje Torino 2006 – Vancouver 2010 in za vodenje računovodskega servisa za članice. Motivi za ustanovitev podjetja so bili vezani tudi na sodelovanje s članicami OKS-ZŠZ, kar je naloga vseh delovnih segmentov Olimpa.

V okviru računovodskih dejavnosti skrbi Olimp za matično organizacijo, poleg tega pa s svojimi storitvami skrbi še za 19 društev, 4 družbe z omejeno odgovornostjo in 2 samostojna podjetnika.

Leta 2009 je OKS-Olimp kot poslovodeči partner uspel na javnem razpisu s Programom usposabljanja strokovnih delavcev v športu v letih 2009 do 2011, v katerega je bilo vključenih 39 športnih organizacij s 172 programi usposabljanja strokovnih delavcev v športu in z licenčnimi seminarji. Konzorcijski partnerji pri projektu, ki so samostojno izvajali projekte, so bili OKS-Olimp kot poslovodeči konzorcijski partner ter Planinska zveza Slovenije, Zveza za šport otrok in mladine Slovenije in Twirling zveza Slovenije kot konzorcijski partnerji. Olimp je kot izvajalca pooblastilo 35 nacionalnih panožnih športnih zvez in drugih športnih organizacij, 18 športnih zvez pa ga je pooblastilo kot izvajalca licenčnih seminarjev.

Zamejski šport

Marij Šušteršič, Aldo Rupel, Mirko Bogataj, Jože Hirnók

Zamejske krovne športne organizacije (Slovenska športna zveza na avstrijskem Koroškem, Združenje slovenskih športnih društev v Italiji in Zveza Slovencev na Madžarskem) so organizacijsko članice OKS-ZŠZ, vendar brez volilne pravice. Vsaka zamejska zveza zaokrožuje svojevrsten športni razvoj in zgodovino Slovencev, ki so zaradi političnih pretresov v dvajsetem stoletju delovali sicer samostojno, a zelo pogosto v tesni povezavi z matico. Z vstopom Slovenije v EU in padcem mej ter odpravo pregledov na njih so se odprle drugačne možnosti sodelovanja in oblikovanja skupnega športnega prostora. Novih priložnosti ne gre zamuditi.

Sodelovanje med zamejskimi športnimi organizacijami in OKS-ZŠZ je zaokroženo v Komisiji za zamejski šport, ki je samostojno pot začela maja 2003; prej je delovala v okviru Komisije za mednarodno sodelovanje OKS-ZŠZ. H komisiji so v zadnjih letih pristopili tudi Slovenci iz Hrvaške. Tradicija sodelovanja med matičnim in zamejskim športom je bila vzpostavljena že v jugoslovanski državi, prav tako kot vsakoletno srečanje mladih zamejskih športnikov z matico v eni izmed slovenskih občin, letos 35. po vrsti. Tovrstna srečanja imajo namen krepiti vsenarodni kulturni prostor, saj poleg stika z matico omogočajo tudi stike med zamejci samimi, kulturno vpetimi v različne narodno-kulturne prostore, s padcem mej pa je »srečanje« pred novim izzivom in pretvorbo v vseslovensko srečanje.

Zamejski športniki, odborniki in športne organizacije imajo svoj prostor tudi pri podelitvi priznanj OKS-ZŠZ za vrhunske dosežke ter Bloudkovih priznanj, omogočena jim je brezplačna udeležba na različnih seminarjih in strokovnih usposabljanjih, ki jih organizira OKS-ZŠZ, vsako leto pa je v Sloveniji organizirana tradicionalna novinarska konferenca o zamejskem športu. OKS-ZŠZ je prav tako posredoval pri CONI (Italijanski olimpijski komite), da so ZŠSDI včlanili kot enakopravnega člana, ter pri prizadevanjih Slovenske športne zveze za članstvo v vseavstrijski športni zvezi Bundessportorganisation (BSO).

Za boljše razumevanje delovanja bogate športne zgodovine Slovencev, ki so bili prisiljeni živeti zunaj matične domovine, smo oris zamejskega športa razdelili na štiri dele. Začeli bomo na Primorskem s tržaškim ozemljem, sledila bo Goriška pokrajina, nato Koroška in potem Porabje.

Na Tržaškem

Športno gibanje tržaških Slovencev je bilo v veliki meri obarvano z narodoljubno in s »hejslovansko« alegoričnostjo, strokovno pa temelječe na sokolskem gibanju. Čeprav smo tržaški Slovenci v primerjavi z osrednjo Kranjsko svojo prvo športno oziroma telovadno organizacijo dobili nekoliko pozneje, bi težko govorili o kakem bistvenem zgodovinskem zamudništvu.⁷ 6. maja 1869 so se zbrali tržaški Slovenci na ustanovni skupščini Južnega Sokola, vendar jim oblasti niso potrdile statuta in odobrile delovanja, češ da bi društvo lahko kalilo javni red in mir. Razmere so za vnovično organiziranje postale ugodne trinajst let pozneje in 23. julija 1882 je potekal ustanovni občni zbor Tržaškega Sokola, matičnega sokolsko-telovadnega društva na Tržaškem. Kljub temu pa je 6. maj 1869 tisti mejnik, ki je z zlatimi črkami zapisan v zgodovini slovenskega športa na Tržaškem. Športno združenje Bor kot naslednik Sokola je danes član Združenja stoletnih društev v Italiji. To pa je že dokaz, da so se zadeve od ustanovitve Sokola pa do današnjih dni zelo izboljšale.

Tržaški Sokol je bil privlačna organizacija, ki je že v prvih letih svojega delovanja razvila raznolike pobude udejstvovanja, poleg telovadbe tudi prosvetno delo, petje, predavanja, gledališke predstave, družabne večere (maškarade, miklavževanja, silvestrovanja) in izlete s telovadnimi nastopi. Tržaški Sokol pa ni omejil svojega delovanja le na mestno središče, temveč je dal pobudo za ustanovitev najprej odsekov, pozneje pa društev v

⁷ Prvo slovensko telovadno sokolsko društvo Južni Sokol je bilo ustanovljeno v Ljubljani 1. oktobra 1863.

predmestju ter na podeželju na Krasu in v Istri. Tako so nastala društva pri Sv. Ivanu, v Barkovljah, na Opčinah, Proseku, v Škednju, pri Sv. Jakobu, v Križu, Rojanu in Vrdeli pa na Krasu v Komnu, Mavhinjah, Divači, Sežani in Senožečah. Ker se je sokolsko gibanje kar hitro razširilo po Tržaški pokrajini, se je organizacijsko zaokrožilo v Tržaški sokolski župi s sedežem v Trstu.

Glede na tedanjo slovensko politično-kulturno polarizacijo se je katoliško gibanje v Trstu kmalu zavedalo, da mora tudi samo poskrbeti za lastno telovadno organizacijo. Najboljše razmere so našli pri Sv. Ivanu, pri Obrtnem in konzumnem društvu v bližini farne cerkve. Ustanovni občni zbor je bil

4. aprila 1909. Tržačani so si v prihodnjih letih zelo prizadevali za razvoj svojega Orla, a je bilo vse zaman. Kot je zapisal Bojan Pavletič v svoji knjigi Tržaški Sokol in njegov dolgi let, lahko »vzroke za razvojni neuspeh Orla v Trstu ... iščemo v preveč togem družbenem zadržanju v tem društvu, pretirano zastarelih pogledih na ženski šport in pomanjkanju domače duhovščine, ki ni bila niti sama vedno prepričana o pravilnosti uvajanja tega gibanja s Kranjskega.«

Zelo pomembna letnica v razvoju tržaškega in slovenskega kolesarstva je bila ustanovitev Kluba biciklistov Tržaškega Sokola, leta 1893, ki je bil poseben in samostojen odsek v tem telovadnem

društvu. Sokolsko prerodno gibanje, ki je povsem utrdilo enotno sistemsko telovadbo, je seveda vplivalo tudi na možnosti nadaljnjega obstajanja kolesarskega odseka. Zaradi tega so kolesarji sklenili, da se bodo osamosvojili in leta 1907 ustanovili Tržaško kolesarsko društvo Balkan. Med pomembnejšimi dogodki velja omeniti organiziranje I. jugoslovanske kolesarske dirke na progi Ljubljana–Trst.

Tržaški ljubitelji narave, sprehodov, hoje, planinarjenja in plezanja so po ljubljanskem zgledu ustanovili Slovensko planinsko društvo Trst. Hkrati so v Trstu že obstajali italijanski organizaciji Societa' Alpina delle Giulie in Club Alpinisti Triestini ter avstro-nemški Alpen-Verein, v katerem je bilo vpisanih nekaj Slovencev, med drugimi tudi podjetnik Josip Gorup pl. Slavinski, eden najbogatejših Slovencev vseh časov. Volja do lastnega slovenskega društva je bila med tržaškimi Slovenci tako živa in močna, da so prav v kratkem času, 7. maja 1904, sklicali občni zbor. Seveda so oblasti, ki niso bile kaj prida naklonjene slovenskemu življu v Trstu, nekoliko zavlekle ves postopek, vendar to člane, vajene takih procedur, ni prav nič motilo.

Delovanje Sokola in tudi drugih organizacij se je končalo z začetkom prve svetovne vojne, ko so bili številni člani Sokola prisiljeni obleči vojaško suknjo.

Po končani vojni in prihodu italijanske uprave v Trst so se sokoli prvič zbrali 14. januarja 1919. Mislili so, da bodo lahko delovali še naprej, a žal ni bilo tako. Decembra 1919 so se odločili, da bodo organizirali silvestrovanje v Narodnem domu. Tedaj seveda ni nihče vedel, da bo to zadnji tamkajšnji silvestrski večer. 13. julija 1920 je fašistična drhal požgala Narodni dom, v katerem je bila tudi telovadnica Tržaškega Sokola, in s tem uničila vse slovensko družbeno delovanje v Trstu.

V odgovor so se mladi združili v mladinskih in športnih društvih, ki so bila prav tako kot Sokol zelo dejavna. Društva so bila včlanjena v Udruženje slovanskih športnih društev ali pa v Zvezo mladinskih društev. Vse bolj je bil priljubljen nogomet, ki je bil v okviru »udruženja« najboljši razširjena panoga. V sezoni 1925/26 so imeli kar dve ligi po deset enajstevic, v naslednji pa dvakrat po 8. Prav tako sta bili dve ligi za hazeno, obstajali sta tudi atletska in kolesarska sekcija. »Udruženje«, ki je povezovalo le slovanska društva in organiziralo svoja tekmovanja, je bilo trn v peti fašističnim oblastem. Po zasedanju pokrajinskih tajnikov obmejnih pokrajin Trsta, Gorice in Vidma, Pulja in Reke ter Dalmacije junija 1927, na katerem so ti poudarili obračunavanje s slovanstvom in italijanizacijo obmejnih dežel, je 19. 7. 1927 italijansko ministrstvo za notranje zadeve z okrožnico prepovedalo

Požgan tržaški Narodni dom, v katerem je bila tudi telovadnica Tržaškega Sokola.

Prvomajski telovadni zlet v Trstu, 1949

delovanje vseh še obstoječih slovenskih društev. Vsega skupaj je bilo ukinjenih 70 društev, izmed teh kar 40 športnih organizacij, njihovo lastnino pa so zasegli.

Kot poudarja Bojan Pavletič, so se športniki pridružili tajni uporniški organizaciji TIGR, to pa je leta 1930 privedlo do prvega tržaškega procesa in bazoviških žrtev (npr. Ferdo Bidovec). Tudi v časih teh najhujših preizkušenj pa fašističnim oblastnikom ni uspelo povsem zatreti delovanja slovenskih športnikov v Trstu - ti so se pač prilagodili takšnim razmeram in se zatekli v tako imenovano »ilegalo«. Hodili so v gore, da so v samotni naravi lahko nemoteno prepevali in govorili v materinščini. Tržaški športniki so od leta 1941 do leta 1945 v velikem številu sodelovali v narodnoosvobodilnem boju in številni darovali tudi svoja mlada življenja.

S koncem druge svetovne vojne leta 1945 se je na Tržaškem vzpostavila zavezniška vojaška uprava. V Trstu so ustanovili Zvezo društev za telesno vzgojo (ZDTV), v katero so bila vključena napredna slovenska in italijanska športna društva. Velik pomen so takrat imeli manifestativni množični telovadni nastopi na praznik 1. maja, ki so se dogajali med letoma 1946 in 52. Ob tem se velja spomniti Miloša Stergarja, tržaškega rojaka (rodil se je pri Sv. Ivanu v Trstu, 5. julija 1910, umrl pa v Kopru, 26. marca 2003), ki se je moral kot številni drugi Slovenci

izseliti v kraljevino Jugoslavijo. Leta 1945 se je vrnil v svoj rojstni kraj in obudil športno delovanje. Sam je bil telovadec in je v okviru jugoslovanskega sokolstva dosegal vrhunske rezultate, strokovno pa je kot mednarodni sodnik in organizator orodne telovadbe sodil prav v vrh. Hkrati s pripravljanjem prvomajskih nastopov je začel Miloš Stergar trenirati reprezentančno moško in žensko vrsto v orodni telovadbi – obe sta se udeležili tudi nekaj mednarodnih nastopov. Poleg telovadbe so v okviru ZDTV živele tudi druge panoge: nogomet, odbojka, košarka, atletika, plavanje, borilni športi, namizni tenis in šah.

Toda Zveza je imela kratko življenjsko dobo. Informbirojevski spor (1948) je popolnoma razbil celotno športno delovanje. Prej prijatelji, bratje in tovariši so se razšli in šli vsak na svojo stran. Šele najnovejša doba športne kulture je prinesla nov val sodelovanja in razumevanja med športnike. Pobudo za novo organiziranost slovenskega športa v Trstu in na Tržaškem je dala Slovenska prosvetna zveza, ki pa je takoj prepustila delo mladim športnim aktivistom. Pod vodstvom dveh takrat še edinih diplomiranih športnih vaditeljev, prof. Bojana Pavletiča in prof. Olge Perišić, so se 7. decembra 1956 začele telovadne vaje na Stadionu 1. maj. Odziv je bil nepričakovan, kar 74 deklet in fantov je začelo vaditi v »katedrali slovenskega športa v Trstu«. Ta navdušenost je botrovala, da je po več pripravljalnih

sestankih 21. junija 1959 na ustanovnem občnem zboru zaživel Športno združenje Bor, ki je pozneje postalo naslednik Južnega Sokola in poznejšega Tržaškega Sokola in spada danes v italijansko vsedržavno zvezo stoletnih športnih društev. Po zgledu Bora so po okoliških vaseh nastajala nova športna društva oziroma se obnavljala vsa tista, ki jih je bil fašizem leta 1927 ukinil. Organizacijski krog slovenskega športa v Italiji je bil sklenjen 8. decembra 1970 z ustanovitvijo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ki je naslednik nekdanjega »Udruženja«. V letu, ko se tudi mi vključujemo v praznovanja dvajsetletnice Olimpijskega komiteja Slovenije, ponosno dvigamo svojo športno zastavo, kajti naša krovna organizacija je enovita. Vse druge v zamejstvu imajo dvojnike. ZSŠDI združuje danes kar 52 slovenskih športnih društev, ki delujejo v Furlaniji Julijski krajini, predseduje pa mu Jure Kufersin.⁸

Ko takole razmišljamo za nazaj, je videti, kot da je bila oživitev slovenskega športa v Italiji preprosta, brez vsakršnih ovir. Pa ni bilo tako. Vnovično obujanje športa je na začetku na svoji poti srečevalo številne težave in probleme. Italijanske zveze niso marale slovenskih društev, če pa so jih že sprejele, so pa italijanska društva bojkotirala srečanja. To se je dogajalo tudi nogometnemu klubu Primorje iz Proseka-Kontovela. Med nogometno sezono so bile le redke italijanske enajsterice, ki so igrale z njim. In trajalo je kar dolgo, da so se nogometna društva zavedla, da bo Primorje, če ne bodo igrala z njim, v prvenstvu enostavno zmagalo in napredovalo v višjo ligo. Športniki tudi niso smeli pozdravljati slovensko s trikratnim zdravo, pri odbojki so nekateri sodniki zahtevali, da se na igrišču govori samo italijansko, itd. Minilo je nekaj let in počasi je italijanski športni svet le spoznal, da so slovenski športniki »normalni« državljanji. Italijanska društva so začela snubiti manjšinske športnike, saj so ti bili za razred boljši od italijanskih. Postali smo torej enaki med enakimi. Če si imel dobre športne dosežke, so te poklicali v državno reprezentanco

in nosil si italijanski dres na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah. S Tržaškega so se v knjigo olimpijcev vpisali Danilo Žerjal (atlet – met diska in kladiva), Pino Kressevich (atlet – hitra hoja), Adriano Pavlica (odbojka), Arianna Bogatec (jadrnanje) in Claudia Coslovich (atletika – met kopja). Ne gre pozabiti svetovnih in evropskih prvakov: rolkarici Mateja Bogatec (posamezno) in Mateja Paulin (v štafeti), kotalkarica Tanja Romano in kotalkar Samo Kokorovec. Poleg omenjenih olimpijcev in svetovnih prvakov se slovenski šport v Italiji ponaša še z 49 članskimi in s 44 mladinskimi reprezentanti.⁹

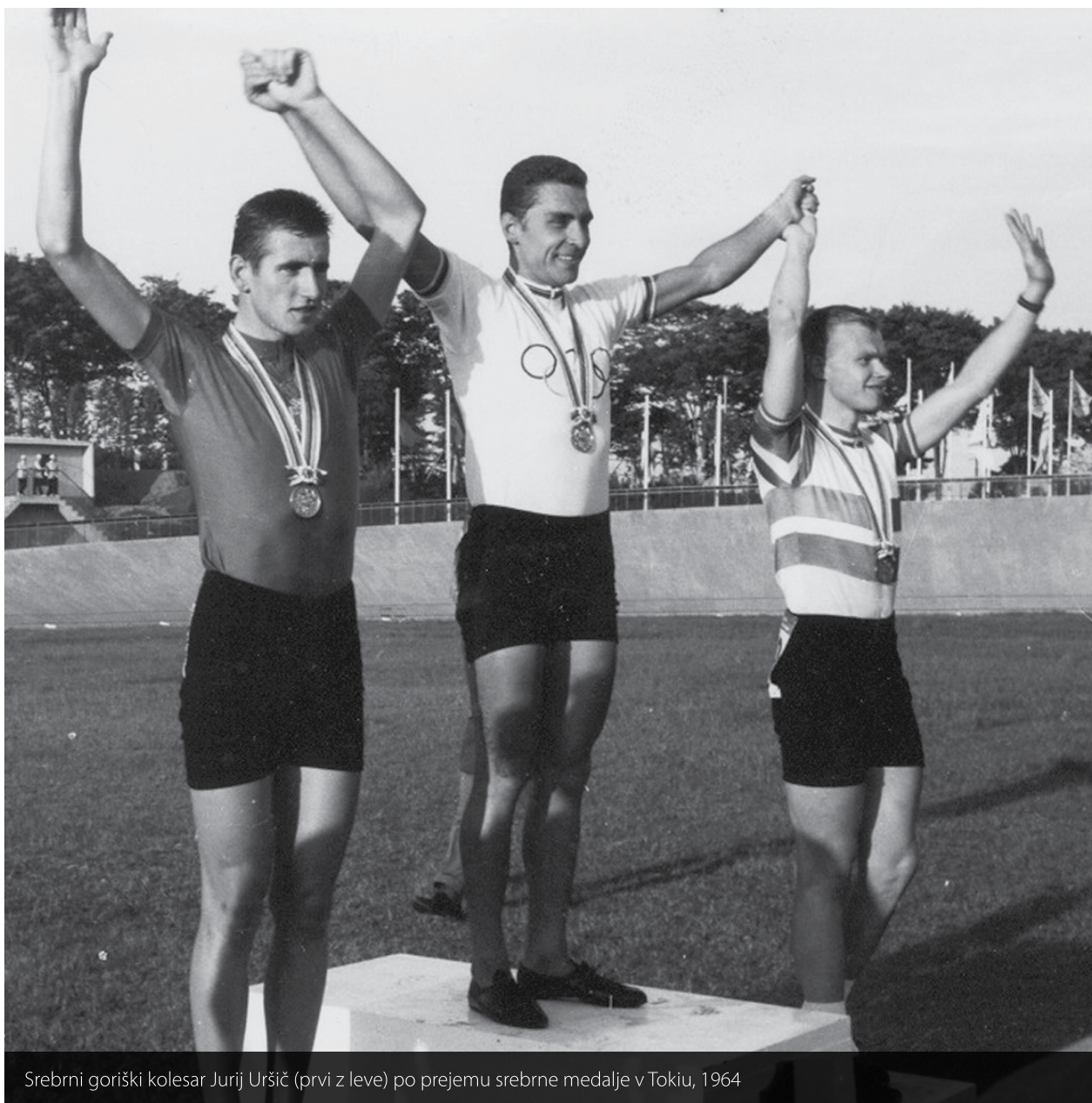
Na Goriškem

Telesnokulturna dejavnost se je v Gorici začela z ustanovitvijo Goriškega Sokola 22. julija 1887. Ta je svojo dejavnost pozneje razširil na okolico in v Vipavsko dolino, društva pa so bila povezana v Goriški sokolski župi. Leta 1904 je Goriški Sokol razvil tudi svoj prapor, ki je danes na ogled v Kulturnem domu v Gorici. 19. junija 1910 je potekal prvi župni zlet, ki so se ga udeležili sokoli iz Trsta, Ljubljane, Kranja, Opatije, Ajdovščine in Štajerske. Leta 1913 je bilo v Goriško župo včlanjenih 22 društev, telovadilo je tudi 119 deklet. Katoliški Orel so v Gorici ustanovili 30. 8. 1908. Orlovske podružnice so se hitro širile po predmestju, v Števerjan in po celotni Goriški.

Pred koncem 19. stoletja se je začelo razvijati turistično in tekmovalno kolesarstvo. Nekateri tekme so veljale tudi za jugoslovansko prvenstvo. Matično kolesarsko društvo Gorica je bilo ustanovljeno leta 1895, kmalu je štel 50 članov, leta 1909 pa 102 – med člani sta bila tudi brata Rusjan, poznejša graditelja in pilota letal (prvo letalo je Edvard Rusjan popeljal v zrak 25. septembra 1909 na mirenskem, zdaj goriškem letališču). Sodelovali so s kolesarji iz Vrtojbe, Solkana in Mirna. Največja kolesarska prireditev je potekala 12. julija 1908: dirke na goriškem velodromu.

⁸ Več o društvih, včlanjenih v ZSŠDI, na spletni strani www.slosport.org

⁹ Več v Branko Lakovič: 107 naših azzurov - nostri Azzuri, 2010

Srebrni goriški kolesar Jurij Uršič (prvi z leve) po prejemu srebrne medalje v Tokiu, 1964

Odsek Soške podružnice Slovenskega planinskega društva je v Gorici začel delovati leta 1906. V šolskem letu 1907/1908 so srednješolci ustanovili dijaški nogometni klub Jugoslavija, ki je pozneje prerasel v civilni klub. Akademski ferijalni klub Adria, ustanovljen v Gorici 9. avgusta 1902, je v svoj program vključil tudi šah. Od leta 1909 naprej je delovalo Lovsko in strelsko društvo za Goriško.

Po zasedbi Primorske je Italija prepovedala vse organizirane oblike delovanja, posebno telovadbo. Nekaj let je veljal nenapisan dogovor, da smejo delovati le – vsi drugi so bili prepovedani - telovadni odseki cerkveno usmerjenih društev, zaradi česar se je lahko nadaljevala orlovska telovadba. Tudi nekaj

tečajev vaditeljev je potekalo do leta 1926. Druge športne panoge niso bile pod takšnim pritiskom, tako da je bila 28. avgusta 1922 v Prvačini velika večpanožna tekmovalna prireditev (plavanje, kolesarstvo, tek, hitra hoja, skoki v daljino, višino in s palico). Kolesarji so tekmovali na krajših in daljših progah. Društvo Gorica se je preimenovalo v Šparto in se ukvarjalo z nogometom. Po prvi svetovni vojni je planinstvo prevzelo posebno vlogo, saj je bilo le na izletih mogoče govoriti slovensko. Tudi društvo Adria je prirejalo vzpone in shode na manj obiskanih krajih.

Po razpustitvi »Udruženja« in slovenskih društev leta 1927 se je dejavnost skrčila na napol prikrito pohodništvo in izlete, kakšno kolesarsko dirko

Zamejca Matej Černic (18) in Loris Mania (4) med tekmo italijanske odbojarske reprezentance, 2007

ali kakšen nogometni turnir. Na Goriškem je bilo razširjeno gostilniško balinanje. Tu pa tam se je pojavilo kakšno nogometno moštvo (Štandrež 1934). Nekaj Slovencev se je uveljavilo v ne preveč nacionalistično usmerjenih italijanskih klubih, sicer pa se je začela porajati ilegalna dejavnost.

Ob koncu druge svetovne vojne se je pojavilo vprašanje razmejitve. Vprašanje pravic slovenske narodne skupnosti ni bilo rešeno. V Gorici se je leta 1947 ob odhodu angloameriških sil zgodilo pravo uničenje – s požigi slovenskih knjig in z napadi na slovensko imetje. Treba je bilo odločno odgovoriti. Sestala so se vodstva fizkulturnih društev od Gorice prek Tržiča in Trsta do Milj in Kopra. Avgusta 1945 so ustanovila Zvezo društev za telesno vzgojo ZDTV-UCEF s sedežem v Trstu. Leta 1948 je narodno mešana Zveza štela 114 društev, ki so se ukvarjala z 18 športnimi panogami. Razcvet športne dejavnosti se je kazal na velikih prireditvah: jeseni 1946 v Mirnu, leta 1947 v Štandrežu, štafeta s sporočilom za Mirovno konferenco leta 1947, Pokal 1. maja 1946 v Sovodnjah (330 tekmovalcev), v Štandrežu leta 1948 atletski mnogoboj, prav tako v Sovodnjah in Pevmi julija 1949 Pokal Zveze slovenske mladine (teki, skoki, kros, telovadba, namizni tenis, odbojka, nogomet). Nastopi in tekmovalstva so se nadaljevali do leta 1955, potem pa je prišlo nekaj let precejšnjega zatišja. Novi val slovenskega športnega

delovanja in organiziranja se je začel na nekaterih prejšnjih temeljih. Glavni motor za nastanek številnih novih društev so bile Slovenske športne igre, ki so se vsako leto širile s Tržaškega na Goriško. Leta 1965 so bile na seznamu sodelujočih društev goriške ekipe Dom, Olympia in Gorica, pozneje pa tudi Juventina, Mladost in Sovodnje. Samostojno je na Goriškem več kot desetletje (1962–1972) potekal memorial Mirka Fileja (atletika, odbojka, nogomet, namizni tenis, kros, zračna puška, balinanje, košarka). Pozneje so prirejali še Športne tedne v Števerjanu.

V prihodnjih desetletjih je vsa športna dejavnost potekala pod okriljem enotnega Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ligaško pa je bila vključena v italijanske športne zveze. Leta 1979 so na Goriškem delovala tale slovenska športna društva: Dom, Doberdob, Gradina, Iskra, Juventina, Mladost, Naš prapor, Oton Župančič, Planinsko društvo, Sovodnje, Vipava in Olympia. Leta 2010 ni bilo več Iskre, Gradine, Doberdoba, Otona Župančiča, a so jih nadomestila društva Val, Soča, Šilec. Paradna disciplina na Goriškem je odbojka, posebnost pa kajakaštvo. Goriški olimpijci Slovenci: Jurij Uršič (kolesarstvo, srebrna medalja v zasledovalni vožnji, Tokio 1964), Matej Černic (odbojka, srebrna medalja v Atenah 2004), Edi Podberšček (atletika, suvanje krogle in met diska, Montreal 1976).

Preporod koroških Slovencev s športom

Najbrž ga ni življenjskega področja, ki je tako polno aktualnosti in odmevnosti, sprememb, prepredenih s problemi in z napetostmi, s pozitivnimi in z negativnimi vidiki. Povečujemo ga, patetično precenjujemo in tudi podcenjujemo, športnike razglamo za idole mladih ... Da, šport je tudi med koroškimi Slovenci postal fenomen.

Od vsega začetka je bila gonilna sila ljudske prosvete narodna zavest – boj za ohranitev ogroženega rodu v zamejstvu. Ta zavest je združevala vse Slovence na avstrijskem Koroškem. Zlasti v planinstvu. Ob ustanovitvi Slovenskega planinskega društva leta 1893, ki sta mu na Zilji zasadila korenine Matija Majar - Ziljski in deželni poslanec Franc Grafenauer, je časopis Mir zapisal: Zadnji čas je že za to, sicer bodejo v zdaj še slovenskih gorah in planinah morebiti v kratkih letih obveljale besede pesnika Simona Gregorčiča: »... naš raj je tujcev zdaj lastnina!«. Slovensko planinsko društvo v Celovcu ima danes več ko 400 članov.

Časi od ustanovitve planinskega društva in prvih

telovadnih odsekov (Sokolov in Orlov ob začetku prejšnjega stoletja) do začetka novega tisočletja so prinesli številne spremembe v strukturah slovenskega športa na Koroškem. Dobro začeto delo ob začetku 20. stoletja je resda po plebiscitu (1920) zamrlo, po drugi vojni pa se je začela obnova. Leta 1949 imamo lahko za zibelko organiziranega športa na Koroškem. »Najboljši fizikturniki slovenske Koroške« so tedaj ustanovili Slovensko fizikturno zvezo (SFZ), ki je z velikim zanosom prirejala prva tekmovanja in vzpodbudila športni razvoj med koroškimi Slovenci.

Interese slovenskega športa na Koroškem danes zastopa Slovenska športna zveza. Močna organizacija združuje zdaj že 29 društev s približno 3.000 (uradno so v deželi našteji še 13.000 Slovencev) aktivnimi športniki in športnicami, za katere skrbi več ko 350 funkcionarjev in sodelavcev. Šport je danes ena najbolj živih dejavnosti narodne skupnosti – magnet za mlade, vedno znova izziv za športnike in organizacijo, ki jo vodi Marijan Velik, nekdanji kapetan SAK in danes vodja slovenskih sporedov Avstrijske radiotelevizije (ÖRF), tajnik in promotor ter motor krovne športne organizacije

Mladi Zahomčani z nestorjem zahomškega smučarskega skakanja F. Wiegelejem st.

koroških Slovencev pa je novinar Ivan Lukan. Atraktivna, aktualna in večjezična pa je tudi spletna stran Slovenske športne zveze www.ssz.at.

Koroški športni čudeži

Dobre zamisli zaživijo in se trajno uresničujejo le, če so rojene iz žive skupnosti, če jim daje smer in cilj vanje globoko zaverovana skupina nesebičnih idealistov. Takšne sta okoli sebe v Zahomcu zbrala brata Franci in Janko Wiegele in ustvarila tedaj najboljši smučarski skakalni klub na svetu, ki je odprt za obe narodni skupnosti. Vrhunec: olimpijsko zlato

in olimpijski bron Karla Schnabla na XII. zimskih olimpijskih igrah 1976 v Innsbrucku, za nameček pa je pozneje trenerjev sin Franci Wiegele osvojil naslov svetovnega mladinskega prvaka.

Kdo bi poznal Dob, če ne bi bilo odbojkarjev? 180 prebivalcev šteje mala vasica blizu Pliberka, športni klub pa ima 150 članov. In kako navdušenih! Torcida iz Podjune ob živce spravlja nasprotnike na vseh odbojgarskih prvenstvenih tekmah. Kjerkoli. Pred desetimi leti se jim je odprlo. Za vso Avstrijo so postali pojem uspešnosti, ko so v enem letu iz regionalne napredovali v prvo zvezno ligo, v družbo najboljših v Avstriji. Letos so prvič v zgodovini kluba postali avstrijski podprvaki, že več let pa uspešno

Paco Wrolich

zastopajo Avstrijo in s tem slovenski zamejski šport v srednjeevropski ligi MEVZA ter v tekmovanjih za evropski pokal. OK Aich-Dob pa je organizacijsko uspešen tudi na deželni ravni, saj danes nič manj kot 15 moštev sestavlja močno bazo za morda še večje uspehe tega dvojezičnega zamejskega kluba.

Vsak narod je imel in ima svoje športne junake. Tudi koroški Slovenci jih imamo! Vedno več. Celo v alpskem smučanju. Michael Zablatnik je osvojil naslov svetovnega prvaka pri juniorjih v super veleslalomu, Daniel Užnik je bil svetovni podprvak v isti disciplini. ŠD Šentjanž je bilo na svojem vrhuncu najboljši smučarski klub na Koroškem nasploh. Ziljan Tomaž Druml, mladinski svetovni prvak leta 2008 in Bloudkov nagrajenec, je veliko obetajoči član avstrijske reprezentance v nordijski kombinaciji, Dunja Zdouc je nova obetajoča zvezda v ženskem biatlonu, Milan Sima v namiznem tenisu, prav v vrh avstrijskega hokeja na ledu pa sodita Martin Oraže in Paul Schelander. Da ne govorimo o rekorderjih v atletiki. Devet državnih naslovov je osvojil Robert Kropiunik, kondicijski trener takratnega nogometnega prvoligaša Austria iz Celovca in danes trener nogometne akademije SAK na Slovenski gimnaziji, Ani Müller-Klemenjak pa ga je v senco porinila s kar 52(!) državnimi naslovi na tekaških progah, dolgih od 800 do 10.000 metrov. Veliko število državnih in deželnih lovorik je osvojila tudi še vedno delujoča Magdalena Kulnik.

Na dveh svetovnih prvenstvih v šahu se je odlično odrezala mlada Dunja Lukan, Franci Wieser pa je s trdimi pestmi dokazal, da se v ringu ne greš ministranta. Da, trmasti so koroški Slovenci in Slovenke, vztrajni in odločni – tudi v športu. Milan Hribernik, mladi kmet iz Tuc nad Celovcem, je na evropsko prvenstvo v karateju odpotoval brez vsakršne podpore, na svoje stroške. V Zürichu je blestel – in zmagal.

In Slovenska gimnazija v Celovcu? Osrednja izobraževalna ustanova slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem iz leta v leto zbujajo pozornost zlasti zaradi pomembnih športnih uspehov svojih

dijakinj in dijakov. Tako mladi Slovenci avstrijsko Koroško zastopajo tudi na zveznih tekmovanjih. Šolska prvenstva so osvojili v domala vseh športnih panogah: v odbojki, košarki, šahu, namiznem tenisu, v nordijskem in alpskem smučanju in seveda - v nogometu.

Na temeljih delovanja Slovenske gimnazije in športnih gimnazijcev sta nastala dva čudeža: SAK in KOŠ. Na nekem izletu sedmega razreda leta 1966 je današnji diplomat, visoki predstavnik mednarodne skupnosti v Bosni in Hercegovini Zdravko Inzko, ki sam ni bil kak izstopajoči športnik, svojemu prijatelju Jožku Wrolichu iz Loč napovedal: "Ustanovili bomo nogometni klub!" In so ga res! Športno društvo, ki je danes eno največjih v deželi avstrijski Koroški. Leta 1995 se je Slovenski atletski klub (SAK) uvrstil v 2. avstrijsko zvezno ligo, na sredino avstrijske nogometne smetane, med najboljših 26 ekip v državi. Trenutno igra v tretji. Funkcionarji pa se zavedajo - prihodnost kluba je samo lastni naraščaj. Zato mora veljati vsa pozornost delu v mladih ekipah, tako organizacijsko kakor finančno! Do zdaj je SAK vzgojil približno 1.500 mladih žogobrcv!

Drugi čudež je šolski košarkarski klub KOŠ iz Celovca, ki igra v 2. avstrijski zvezni ligi in v koroški ligi ter ima s številnimi mladinskimi ekipami močno zaledje. KOŠ je v letih 2006 in 2008 postal tudi koroški prvak, 2009 pa prvak 2. avstrijske zvezne lige, in – kot SAK, Aich-Dob, ŠD Zahomc ter nekateri športniki, recimo vrhunski kolesar – profesionallec Peter «Paco» Wrolich, ki je 2010 končal svojo bleščečo športno kariero z nastopi na OI 1996 v Atlanti in 2000 v Sydneyju ter 5-krat na sloviti dirki Tour de France – pojem za uspešnost slovenskega športa na narodni in mednarodni ravni.

Šport je danes bistvena komponenta slovenskega življa, manj kot prej pa utrjevanja zavesti in naprežanja za ohranitev maternega jezika. Če gledamo s tega vidika, moramo ugotoviti, da vzgojni moment v slovenskih in dvojezičnih društvih ni dovolj upoštevan kot pomemben dejavnik razvoja, zaradi česar potrebuje nove poglede, programe in prijeme, ki bi morali biti bolj značilni

za slovensko narodno skupnost na avstrijskem Koroškem. Pri tem mislim predvsem na zavest, da ima kultura, tudi športna, poleg splošnih nalog še nalogo ohranjanja in krepite narodove identitete. Slovenski šport ne sme biti nekaj abstraktnega, odmaknjenega od stvarnosti. In ne sme biti zgolj dirka za uspehi in priznanji. Občuteno je to leta 1987 formuliral zahomški kulturnik Niko Kriegl in s tem opozoril na pglavitni problem svojega športnega društva in tudi večine slovenskih športnih klubov na avstrijskem Koroškem. Dejal je: »Športno društvo je lahko ponosno na velike uspehe, a za ves trud je deležno zelo bridke hvaležnosti. Morda pa smo te tragike krivi v neki meri tudi sami, ker smo največjo važnost namenjali samo športnemu treningu in merili le dolžino skokov, pozabljali pa pri tem na trening srca in duha mladih športnikov.«

Šport - temelj krepite slovenskega jezika in narodne zavesti v Porabju

Najbolj priljubljen šport v Porabju je nogomet. To dokazuje tudi dejstvo, da v Porabju ni nobenih drugih športnih ekip kot le nogometne. V ligah Nogometne zveze Železne županije igrajo trije porabski nogometni klubi: Športno društvo Slovenska ves, Športni klub Števanovci in Nogometni klub Sakalovci. Poleg tega sta v Porabju

tudi dva nogometna kluba veteranov, FC Slovenska ves in All Stars Monošter, ki igrata v mednarodni veteranski ligi.

Nogometaši Športnega društva Slovenska ves že vrsto let igrajo v prvi ligi Železne županije. Ekipa je v sezoni 2009/2010 med 16 ekipami dosegla 4. mesto. Športni klub Števanovci je v drugi ligi, lansko sezono je končal na 10. mestu (izmed 15 ekip). Nogometni klub Sakalovci je bil ustanovljen leta 2007. Njegovi nogometaši kot novinci dosegajo kar dobre rezultate. Ekipa igra v tretji ligi in je bila v prejšnjih dveh sezonah obakrat tretja med 10 ekipami, prav tako je v vrhu tudi v letošnji sezoni. Oba nogometna veteranska kluba Porabja igraata v mednarodni veteranski ligi, ki je bila ustanovljena leta 2001. V sezoni 2009/2010 je v ligi igralo 12 ekip in med njimi je bila že četrtrič zapored najboljša FC Slovenska ves.. Tudi veteranski klub All Stars Monošter je v lanskoli sezoni dosegel dober rezultat, ekipa je namreč osvojila tretje mesto.

Na Gornjem Seniku so leta 2006 ustanovili Športno društvo Srebrni breg, katerega cilj je oživitev športnega življenja v naselju. Med športnimi programi društva je turnir v malem nogometu, vsako leto pa organizirajo tudi prireditev z naslovom Prvak Gornjega Senika. Udeleženci tekmujejo v namiznem tenisu, karateju, namiznem nogometu in pikadu.

»Pionirji« SAK 1972; z leve stojijo: Joško Mikl, Stanko Olip, Folti Waldhauser, Mirko Oraže, Joško Wrolich, Nužej Lamplicher, dr. Zdravko Inzko (predsednik); čepijo: Peter Waldhauser, Marjan Pandl, Janči Hribar, Janez Tratar in Janko Woschitz.

Odprtje tradicionalnega »srečanja slovenskih športnikov iz obmejnih dežel«, Piran 2009

Med prireditvami je priljubljen mednarodni kolesarski maraton v Slovenskem Porabju (septembra letos bo potekal že peti). Poleg tekmovalne in rekreativne narave maratona je pomemben vidik tudi spoznavanje prelepe pokrajine v zamejskem Porabju in na Goričkem v Sloveniji. Zelo priljubljeni so že vrsto let organizirani »dnevi športnih filmov« na porabskih šolah. Beno Hvala, strokovnjak na tem področju, nam je že večkrat pripravil izbor športnih filmov z vsega sveta, da bi naši mladini predstavil pomen športa na družbenem in narodnem področju.

Kljub vsem težavam in objektivnim oviram smo ob pomoči OKS - ZŠZ in Urada Vlade R Slovenije za

Slovence v zamejstvu in po svetu v zadnjih 20 letih dosegli določene uspehe tudi na področju športa. Prizadevamo si, da bi ta plemenita panoga vplivala tudi na ohranjanje slovenskega jezika in na krepitev narodne zavesti. Omenjenim športnim klubom vsako leto finančno podporo namenja tudi Zveza Slovencev na Madžarskem.

***Utrinki iz 20-letnega delovanja
OKS-ZŠZ***

Dvig slovenske zastave v olimpijski vasi v Albertvillu, 1992; dvigu prisostvujejo z leve: Janez Bukovnik, Tone Vogrinec, Luka Klasinc, Tomo Levovnik, dr. Vinko Pavlovič

Petra Majdič (levo) in Primož Peterka (desno) - v družbi z ministrom za šolstvo in šport dr. Igorjem Lukšičem – sta ob zaključku kariere prejela častni listini OKS-ZŠZ; podeljeni sta jima bili ob odkritju doprsnega spomenika Stanku Bloudku (predsednik JOK 1948-50 in član MOK 1948-1959) junija 2011.

1991

Ustanovitev Olimpijskega komiteja Slovenije

15. oktobra 1991 je bila v Štihovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani slavnostno podpisana Slovenska olimpijska listina. To je uradni datum ustanovitve Olimpijskega komiteja Slovenije (OKS).

17. decembra 1991 je bila v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani ustanovna seja skupščine OKS. Izvoljeno je bilo prvo vodstvo krovne organizacije, mag. Janez Kocijančič pa je bil prvič izvoljen za predsednika.

V prvem izvršnem odboru so bili: mag. Janez Kocijančič, predsednik, Miroslav Cerar, podpredsednik, in člani: Tjaša Andree - Prosenc, Ivo Daneu, dr. Marko Ilešič, Matjaž Jemec, Janko Kosmina, Avgust Likovnik, Janez Matoh, Dušan Prezelj in Janez Stele.

1992

Mednarodno priznanje Olimpijskega komiteja Slovenije

17. januarja 1992 je Mednarodni olimpijski komitej (MOK) začasno priznal OKS. Kot polnopravni član pa je bil OKS sprejet v MOK 5. februarja 1992.

Istega leta je OKS postal tudi polnopravni član Združenja evropskih nacionalnih olimpijskih komitejev (EOK).

Slovenskim športnikom se je tako odprla pot do sodelovanja na olimpijskih igrah, ki so se jih prvič pod slovensko zastavo udeležili že meseca februarja na XVI. zimskih olimpijskih igrah v Albertvillu v Franciji in nato še na XXV. poletnih olimpijskih igrah v Barceloni v Španiji.

XVI. zimske olimpijske igre Albertville, Francija

Slovenska reprezentanca je ob svojem prvem nastopu na zimskih olimpijskih igrah za samostojno Slovenijo štela 59 članov (športnikov, trenerjev, zdravnikov, serviserjev in organizatorjev). Vodil jo je predsednik Smučarske zveze Slovenije Janez Zajc. Medalja za samostojno Slovenijo sicer še ni bila osvojena, so pa športniki in športnice dosegli štiri uvrstitve med prvih deset.

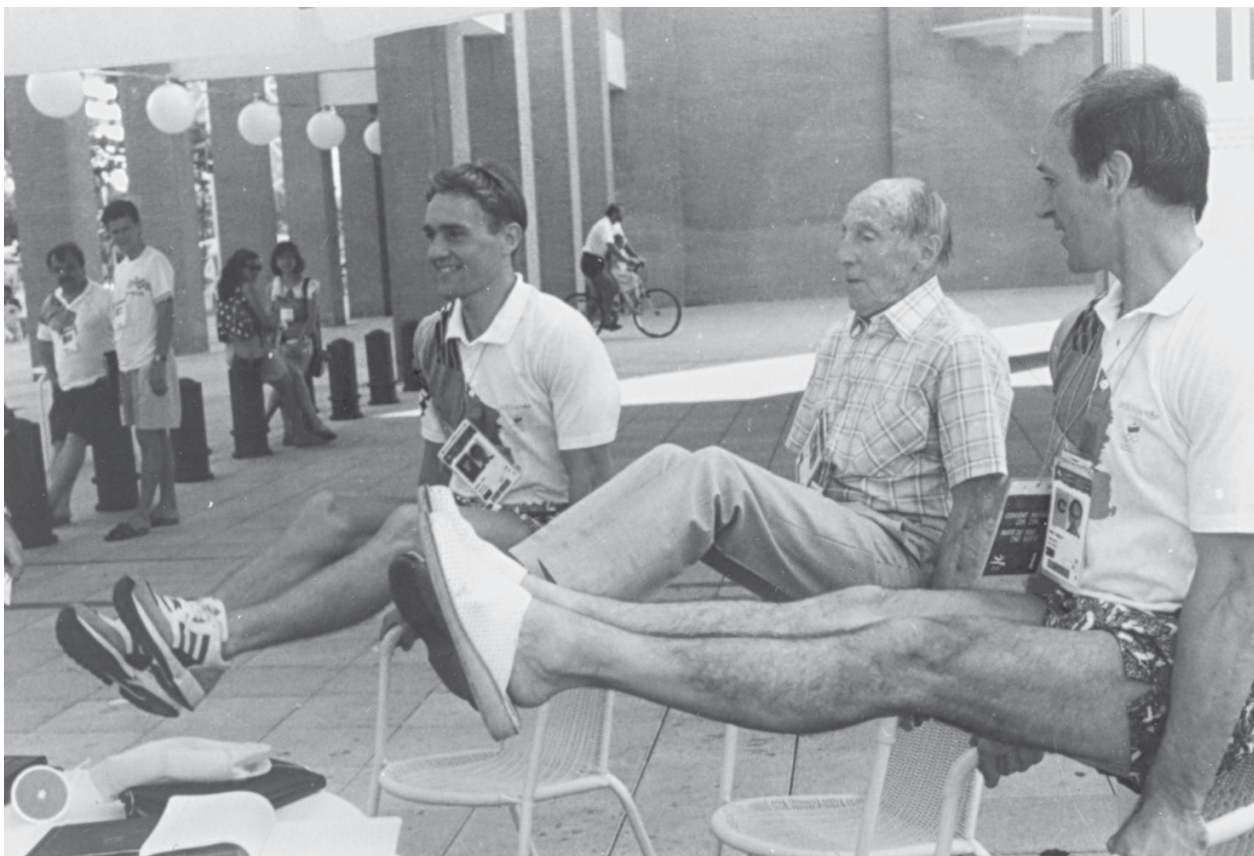
XXV. poletne olimpijske igre Barcelona, Španija

Poletne olimpijske igre so potekale v Barceloni, julija in avgusta 1992. Športniki mlade slovenske države so se na njih prvič soočili s tekmovanji v poletnih športih in se tudi prvič zapisali v zgodovino olimpijskih iger kot prejemniki medalj. Kar dvakrat se je dvignila slovenska zastava za stopničkami zmagovalcev.

Slovensko reprezentanco, ki je štela 61 članov, je vodil takratni predsednik Športne zveze Slovenije dr. Rajko Šugman. Slovenija je nastopila v 12 športnih panogah in osvojila dvoje bronastih odličij v veslanju. Slovenska reprezentanca je med 172 državami udeleženkami dosegla 52. mesto po številu osvojenih kolajn.

IX. paraolimpijske igre Barcelona, Španija

Slovenska reprezentanca se je tega leta prvič udeležila tudi IX. paraolimpijskih iger v Barceloni. Športniki so osvojili tri medalje, dve izmed njih zlati.

Tri olimpijske generacije v Barceloni 1992; z leve: Lojze Kolman (OI 1988, 1992), L. Štukelj (OI 1924, 1928, 1936) in M. Cerar (1960, 1964, 1968)

Olimpijski tek in prve pokroviteljske pogodbe

OKS je junija 1992 organiziral olimpijski tek in prve pokroviteljske pogodbe v Mariboru, na katerem je nastopil tudi takratni predsednik Slovenije Milan Kučan. Ob tej priložnosti so bile podpisane prve pokroviteljske pogodbe s podjetji, ki so še pred začetkom olimpijskih iger v Barceloni podprla OKS. V letu 1992 so pogodbe podpisali Istrabenz, RTVS, IUV, Slovenijašport, Intereuropa, Kompas Holidays, Pivovarna Laško, DZS, Gorenjski tisk, Walter Wolf, Mura, Adriatic, GH Union in Cetis.

Mladinske igre Alpe-Jadran in Mladinske igre treh dežel

Pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije so se slovenski športniki in športnice prvič udeležili Mladinskih iger Alpe-Jadran in Mladinskih iger

treh dežel: Furlanije-Julijske krajine, Koroške in Slovenije. Obe tekmovanji nadaljujeta tradicijo športnega druženja mladih športnikov iz sosednjih držav in dežel, za katere je udeležba na teh igrah še največkrat prva večja izkušnja na mednarodnem športnem področju in hkrati priložnost za druženje z vrstniki iz drugih dežel. Tega leta so se mladi športno pomerili na igrah Alpe-Jadran v Porabju v Zalaegerszegu (Madžarska) in na igrah treh dežel v Mariboru. Slovenska reprezentanca se je redno udeleževala in se udeležuje obeh tekmovanj, podrobnejši pregled je v naslednjem poglavju.

1993

Članstvo v Mednarodnem komiteju Sredozemskih iger in nastop na Sredozemskih igrah

OKS je bil 14. junija sprejet v Mednarodni komite

sredozemskih iger (ICMG), zaradi česar so lahko slovenski športniki na teh igrah tudi nastopili. Na sredozemskih igrah v francoski regiji Languedoc-Roussillonu v drugi polovici junija je nastopilo 159 športnikov in športnic, osvojili pa so 20 medalj. Reprezentanco je vodil dr. Marko Ilešič.

Olimpijski festival evropske mladine

Mladi slovenski športniki in športnice so tega leta prvič sodelovali na Olimpijskem festivalu evropske mladine (European Youth Olympic Festival). Tekmovanja potekajo na dve leti na neparno leto in sicer v istem letu tako zimski kot poletni festival. Zimski del je potekal februarja v Aosti v Italiji, poletni pa julija v Valkeswaardu na Nizozemskem. Slovenija se je tekmovanja ves čas redno udeleževala, naši športniki pa so na vseh dozdajšnjih tovrstnih letnih in zimskih tekmovanjih osvajali medalje, s čimer se lahko pohvali le peščica NOK iz Evrope. Podrobnejši pregled sodelujočih na tekmovanjih je v naslednjem poglavju.

Obisk predsednika MOK

Predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) Juan Antonio Samaranch je konec avgusta prvič obiskal Olimpijski komite Slovenije (OKS). Spremljal ga je član MOK in predsednik EOK, dr. Jacques Rogge.

Olimpijska družina slovenskih podjetij šteje že 15 članov

Leta 1993 je SKB postala glavni sponzor slovenskih olimpijskih reprezentanc. Družina sponzorjev je štela že 15 uglednih slovenskih podjetij, ki so se zavedala pomena slovenskega športa. Na začetku maja tega leta je bil ustanovljen tudi marketinški klub OKS.

Predsednik MOK J. A. Samaranch v družbi mag. J. Kocijančiča in L. Štuklja

1994

XVII. zimske olimpijske igre Lillehammer, Norveška

S tem letom se je uveljavilo novo pravilo organiziranja olimpijskih iger, ki ga je MOK sprejel leta 1986. Novo pravilo je uvedlo dveletni olimpijski cikel, tako da je odpravilo organiziranje zimskih in poletnih olimpijskih iger v istem letu, še vedno pa so ene in druge bile in so še na vsake štiri leta.

Prve zimske olimpijske igre, organizirane ločeno od poletnih, so bile v norveškem Lillehammerju. Slovenska reprezentanca, ki jo je vodil predsednik Smučarske zveze Stane Valant, je štela 56 članov in osvojila tri bronaste medalje.

Slovenija se je na olimpijskih igrah v Lillehammerju leta 1994 prvič celostno predstavljala s projektom Slovenska hiša. Od teh iger naprej ima naša država svoje stičišče na vsakih olimpijskih igrah.

Kandidatura za Zimske olimpijske igre 2002

Predsedniki regijskih organizacijskih odborov treh držav (Slovenija -Gorenjske interesne skupnosti, Avstrija – Koroška, Italija – Furlanija-Juljska krajina) so na pobudo Slovenije podpisali izjavo o skupni

kandidaturi za organizacijo ZOI 2002. MOK je skupno kandidaturo treh dežel potrdil februarja 1994, in sicer mesto Trbiž kot nosilca iger ter NOK Italije kot uradnega prijavitelja iger.

Kandidacijski odbor se je po izvolitvi mesta Salt Lake City za organizatorja ZOI 2002 odločil, da bo kandidaturo nadaljeval za ZOI 2006.

Razstava Slovenski olimpizem ob stoletnici modernih olimpijskih iger

OKS, ŠZS, Fakulteta za šport in Muzej novejšje zgodovine Slovenije so pripravili obsežno razstavo o začetkih športa na Slovenskem ter pregled olimpijskih iger in nastopov naših športnikov, začeni z Rudolfom Cvetkom (avtorja Tomaž Pavlin in Vanja Martinčič). Razstava je bila odprta sredi decembra, leta 1995 je gostovala tudi v Mariboru (Muzej narodne osvoboditve Maribor), s pregledom slovenskih športnikov na poletnih olimpijskih igrah pa tudi v Slovenski hiši leta 1996 v Atlanti.

Priznanja Mednarodnega olimpijskega komiteja

OKS je to leto začel podeljevati priznanja MOK. Vsak NOK na podlagi tematike, ki jo izbere MOK, predlaga

Sprejem lillehamerskih olimpijcev in olimpijčev v Ljubljani, 1994

The Vent

THE WHINE LINE

Rush Limbaugh is to journalism what professional wrestling is to sports.

No, no, no to turning Piedmont Park into a carnival!

How long has the Vent been venting?
(The Vent turns 2 today. Thanks to all Venters for making it the toniest toddler in town.
— The Vent Guy)

Is Mark Bradley brain dead?

When entering the expressway, one needs to accelerate and merge with oncoming traffic. In layman's terms, that means you need to drive fast and with the flow of traffic, not get on the entrance ramp and stop at the end waiting for the traffic to clear, because it won't.

The best way to remember your wife's birthday is to forget it once.

The highway sign says "Men at work." Where can I go to see some of them?

I know I'm getting old. A fortune teller offered to read my face.

RICH ADDICKS / Staff

Slovenian Olympic moments capture the attention of IOC adviser Arthur Tack on Tuesday as he tours Slovenia's hospitality house on Forsyth Street.

Slovenia claims Olympic first

Tiny country arrives early, seeks economic advantage

By Hollis R. Towns
STAFF WRITER

With an eye on the Olympics and another on economic development, the tiny country of Slovenia on Tuesday became the first nation to open an Olympic hospitality house in Atlanta.

The Slovenian Nationality House in the Healey Building downtown will

dence from Yugoslavia in 1990.

"It's very important for us to be here in Atlanta for the Centennial Olympic Games," said Janez Kocijancic, president of the Slovenia's Olympic committee. "We are a small country and this gives us an opportunity to not only participate in the Olympics, but to make business contacts. We are expecting good things."

Kocijancic and other Olympic leaders from the country were in town for the reception and grand opening of the newly renovated, ground-floor hospitality suite at the corner of Forsyth and Walton Streets.

Slovenia, located next to Austria and Italy, will bring about 30 athletes to Atlanta to

Prispevek o odprtju Slovenske hiše Atlanta 1996 v časopisu The Atlanta Constitution, 24. 1. 1996

nacionalnega prejemnika priznanja, posameznika ali organizacijo. Priznanja MOK, ta jih podeljuje že od leta 1985, prejemniki dobijo na slovesnostih na začetku meseca oktobra, tako da z njimi počastimo tudi ustanovitev OKS. Prvo priznanje je dobil Leon Štukelj: Nagrado stoletja ob 100-letnici MOK. Seznam prejemnikov je na koncu poglavja.

Združitev OKS in ŠZS

22. decembra 1994 sta na ločenih sejah skupščini Športne zveze Slovenije in Olimpijskega komiteja Slovenije sprejeli sklep o združitvi obeh organizacij v enotno organizacijo, poimenovano Olimpijski komite Slovenije-Združenje športnih zvez oziroma krajše Olimpijski komite Slovenije (OKS). Izvoljeno

je bilo novo vodstvo krovne organizacije. Za predsednika je bil vnovič izvoljen mag. Janez Kocijančič, za podpredsednika pa Janez Matoh in Matjaž Jemec. Člani IO so postali še: Tjaša Andree-Proscenc, Miroslav Cerar, Rajmond Debevec, Jože Geršak, dr. Marko Ilešič, Ernest Jazbinšek, Avgust Likovnik, Janko Kosmina, Janez Pilgram, Franc Polončič, Dušan Prezelj in Janez Sodrznik; za generalnega sekretarja je IO imenoval mag. Toneta Jagodica.

1995

Slovenska olimpijska akademija in Odbor za šport na lokalni ravni

Januarja je bil uresničen sklep skupščine OKS-ZŠZ o ustanovitvi nacionalne olimpijske akademije. IO OKS-ZŠZ je za predsednika akademije imenoval Mira Cerarja, za direktorja pa dr. Rajka Šugmana. Konec tega leta je bil ustanovljen tudi Odbor za šport na lokalni ravni, ki je v okviru OKS-ZŠZ tretji steber organizacije.

Športna loterija, d. d.

Ob koncu leta je OKS-ZŠZ soustanovil Športno loterijo d. d., ki je pomenila nov korak pri pridobivanju finančnih sredstev za šport.

1996

XXVI. poletne olimpijske igre Atlanta, ZDA

Slovenska reprezentanca je štela 65 članov, vodil pa jo je dr. Marko Ilešič. Slovenija je prvič svojo olimpijsko bero posrebrila kar z dvema srebrnima odličjema.

V Atlanti je bil tudi uspešno izveden marketinški projekt Slovenska hiša, katerega pglavitni namen je promocija slovenskega gospodarstva in naše dežele v širšem mednarodnem prostoru – projekt je izpolnil vsa pričakovanja.

X. paraolimpijske igre Atlanta, ZDA

Na paraolimpijskih igrah po končanih olimpijskih igrah je nastopilo 14 slovenskih tekmovalcev, osvojili pa so 5 medalj.

Olimpijski teki

Odbor Športa za vse pri OKS-ZŠZ je na priporočilo oziroma povabilo MOK začel organizirati olimpijske teke. Prireditve so namenjene širjenju olimpijske miselnosti, poskrbijo pa tudi za pestrost in prijetno druženje udeležencev. Tega leta je bilo organiziranih 12 tekov v 12 slovenskih mestih, v naslednjih letih pa je bilo tekov vedno več.

Ura olimpizma

Slovenska olimpijska akademija je začela projekt Ura olimpizma v vsako osnovno šolo, poleg pa je izdala tudi zgibanko Fair play in publikacijo Od Aten do Atlante. Pri projektu Ura olimpizma je v prihodnjih letih sodelovalo več kot 100 osnovnih šol, predavanja pa je poslušalo več kot 80.000 otrok.

Prav tako odmevna akcija Slovenske olimpijske akademije je bila razstava o slovenskih športnikih na poletnih olimpijskih igrah (avtor Tomaž Pavlin), postavljena v Slovenski hiši v Atlanti v času poletnih olimpijskih iger.

Akademija je oblikovala tudi posebno knjižno zbirko, naslovljeno Pomembne osebnosti slovenskega športa, in kot prvo delo izdala knjigo o Josipu Tošu Primožiču (avtor dr. Rajko Šugman).

OKS-ZŠZ je zaznamoval 100. obletnico prvih olimpijskih iger moderne dobe in petletnico ustanovitve OKS.

1997

Obisk predsednika Mednarodnega olimpijskega komiteja

Ugledni gost Juan Antonio Samaranch, predsednik MOK, je v času od ustanovitve OKS že drugič obiskal Slovenijo. Pod Pohorjem si je ogledal tekmovalce za Zlato lisico, iz rok predsednika države Milana Kučana pa je prejel visoko državno odlikovanje in se sestal tudi s člani IO OKS-ZŠZ.

Predsednik MOK J. A. Samaranch na sprejemu pri predsedniku RS M. Kučanu, ob njem mag. J. Kocijančič

XIII. sredozemske igre Bari, Italija

Slovenska reprezentanca je junija nastopila na Sredozemskih igrah v Bariju v Italiji. V njej je bilo 251 članov, vodil pa jo je Matjaž Jemec, podpredsednik OKS-ZŠZ in predsednik Odbora za vrhunski šport. Slovenski športniki in športnice so bili zelo uspešni, saj so osvojili 23 medalj v 12 športnih panogah in tako zelo izboljšali dosežek s Sredozemskih iger leta 1993.

Ambasador športa

Slovenija je imenovala ambasadorja in ambasadorko za šport, telovadca Mira Cerarja in rokometiško Simono Šturm, za njunega namestnika pa dr. Stanislava Pinterja. Ambasadorji športa iz Evrope so se prvič srečali decembra v Strasbourg.

Olimpijska kartica

Odbor športa za vse pri OKS-ZŠZ je opravil obsežno pionirsko delo na področju uveljavljanja Olimpijske kartice. Olimpijska kartica je vseslovenski športno-turistični projekt, ki vključuje zainteresirane ponudnike športnih storitev in proizvajalce športne opreme, imetnikom pa omogoča dejavne počitnice in brezplačna srečanja v znanih športno-turističnih centrih.

Priznanja OKS-ZŠZ

OKS-ZŠZ je tega leta začel športnikom, trenerjem, športnim delavcem, športnim organizacijam in zaslužnim za razvoj posameznih področij športa podeljevati priznanja in nagrade. Priznanja (plakete, odličja in listine OKS-ZŠZ, velika in mala statua ter plamenica OKS-ZŠZ) so podeljevali ob različnih slovesnostih, praviloma meseca oktobra, ob obletnici ustanovitve Olimpijskega komiteja Slovenije. Od leta 1997 je bilo nagrajenih 147 posameznikov in športnih organizacij. Na prvi podelitvi je prejel srebrno plaketo OKS-ZŠZ Nogometni klub Adria Miren (75 let delovanja), bronaste pa so dobili Atletski klub Triglav Kranj (50 let delovanja), Nogometni klub Hit Nova Gorica (50 let delovanja), Odbojgarski klub Salonit Anghovo (50 let delovanja) in Kajak klub Soške elektrarne (50 let delovanja). Seznam prejemnikov je na koncu poglavja.

1998

XVIII. zimske olimpijske igre Nagano, Japonska

Na Japonsko je odpotovala 80-članska slovenska reprezentanca pod vodstvom Staneta Valanta. Kljub velikim željam se pričakovanja o osvojitvi olimpijske

medalje žal niso uresničila, vendar pa ostajajo v spominu 3 uvrstitve na peto mesto in še številne druge visoke uvrstitve naših športnikov, to pa konec koncev pomeni odličen športni dosežek v svetovni eliti.

VII. zimske paraolimpijske igre Nagano, Japonska

Na igrah je po letih zatišja vnovič nastopil slovenski tekmovalac, in to v alpskem smučanju.

Sprejet Zakon o športu

Državni zbor Republike Slovenije je na začetku marca na predlog Ministrstva za šolstvo in šport sprejel Zakon o športu, ki pomeni temeljno normativno podlago za urejanje razmerij v športu. OKS-ZŠZ je ves čas sodeloval pri pripravi tega pomembnega dokumenta.

Svetovne mladinske igre, Moskva, Rusija

Nadgradnja tekmovanj neolimpijskih športov v članski konkurenci so bile Svetovne mladinske igre, prvič organizirane v Moskvi. Slovenski športniki so se izkazali z uvrstitvijo na 16. mesto med državami, dobitnicami medalj.

Zasedanje Evropskega komiteja za fair play

Januarja je Slovenska olimpijska akademija pod vodstvom predsednika Mira Cerarja organizirala zasedanje Evropskega komiteja za fair play v Ljubljani.

Srečanje Kluba slovenskih olimpijcev v Novi Gorici, 2005

Obisk predsednika Evropskega združenja nacionalnih olimpijskih komitejev

Sredi maja je Slovenijo obiskal dr. Jacques Rogge, predsednik EOK, takrat pa tudi član Izvršnega komiteja MOK. Obisk v Sloveniji je bil namenjen predstavitvi izkušenj pri delovanju Nacionalnih olimpijskih komitejev (NOK), še zlasti na področju marketinških programov, saj je dr. Roggeja spremljal tudi direktor marketinškega sektorja NOK Belgije Piet Moons.

Sto let olimpijca Leona Štuklja in Klub slovenskih olimpijcev

Celotno leto 1998 je bilo v znamenju prihajajoče stote obletnice rojstva olimpijca Leona Štuklja. OKS-ZŠZ je skupaj s Slovensko olimpijsko akademijo v počastitev tega jubileja organiziral na Bledu mednarodni simpozij z naslovom Šport – zdravje – starost. Ob tej priložnosti je bila izdana publikacija o Leonu Štuklju 100 LET – 100 SLIK.

Pred začetkom mednarodnega simpozija je Slovenska olimpijska akademija ustanovila KLUB SLOVENSKIH OLIMPIJCEV – predsednik je postal Miro Cerar.

Obisk predsednika MOK J. A. Samarancha

Predsednik MOK Juan Antonio Samaranch je novembra vnovič obiskal Slovenijo in se udeležil slovesnosti ob praznovanju prihajajoče 100-letnice olimpijca Leona Štuklja v Ljubljani.

Volilna skupščina

Decembra je bila volilna skupščina OKS-ZŠZ. Za novo štiriletno obdobje je bil za predsednika vnovič izvoljen mag. Janez Kocijančič, za podpredsednike so bili izvoljeni Janez Matoh (predsednik Odbora

športa za vse), dr. Marko Ilešič (predsednik Odbora za vrhunski šport) in Leo Kremžar (predsednik Odbora za šport na lokalni ravni), v izvršni odbor pa Ernest Aljančič, Tjaša Andree - Prosenc, Jože Brodnik, Miro Cerar, Ernest Jazbinšek, Janko Kosmina, Avgust Likovnik, Ivan Nerač, Darjan Petrič, Slobodan Radujko, Anton Ribnikar, Vili Sekereš, Janez Sodrznik, Andraž Vehovar in dr. Meta Zagorc; generalni sekretar je spet postal mag. Tone Jagodic.

Pridobitev kategorije partnerji OKS

Na pobudo takratnih sponzorjev je bilo od leta 1998 več pozornosti namenjene tudi izdelavi dolgoročnega in optimalnega marketinškega programa, ki je poslovnim partnerjem, sodelujočim z OKS, omogočal vračilo vloženih sredstev. To je bil tudi čas, ko se je kategoriji sponzorjev pridružila še kategorija partnerjev.

1999

Olimpijska kandidatura Iger brez meja izpadla

Sredi junija so na 109. zasedanju MOK v Seulu za prireditelja XX. zimskih olimpijskih iger 2006 izbrali italijanski Torino, skupna kandidatura treh sosedov Slovenije, Avstrije in Italije oziroma Slovenije – Gorenjskih interesnih skupnosti, avstrijske Koroške in Furlanije – Julijske krajine pa je dobila veliko pohval, ne pa zadostne podpore.

Novi projekti Odbora za vrhunski šport

Leta 1999 je začel Odbor za vrhunski šport pri OKS-ZŠZ izvajati tri zelo pomembne projekte, in sicer uvedbo nadstandardnega zavarovanja vrhunskih športnikov, uvedbo pravice do dodeljevanja licenc športnikom in športnim delavcem na področju vrhunškega športa ter uvedbo štipendiranja športnikov; športne štipendije je dobilo 75 športnikov.

Zasedanje Izvršnega komiteja evropskih nevladnih športnih organizacij

Marca meseca je OKS-ZŠZ zelo uspešno organiziral zasedanje Izvršnega komiteja evropskih nevladnih športnih organizacij (ENGSO) v Ljubljani.

Zasedanje predsedstva Mednarodnega sveta za arbitražo v športu (ICAS)

Bled je maja gostil zasedanje Mednarodnega sveta za arbitražo v športu (ICAS), katerega stalna članica je tudi članica IO OKS-ZŠZ Tjaša Andree Prosenc. Med udeleženci sta bila tudi predsednik ICAS Keba Mbaye (podpredsednik MOK) in član IO MOK dr. Thomas Bach.

Krepitev položaja občinskih športnih zvez

Na novo imenovani Odbor za šport na lokalni ravni je začel izvajati nove programe in s tem krepiti položaj občinskih športnih zvez.

Ustanovitev komisije za Fair play

Ustanovljena je bila Komisija za Fair play pri Slovenski olimpijski akademiji, delovati pa je začela tudi Komisija za ženski šport.

Slovo olimpijca Leona Štuklja

8. novembra, tri dni pred dopolnjenim 101. letom, je umrl olimpijca Leon Štukelj. Ob boleči izgubi ustanovitelja OKS in legende slovenskega športa je Olimpijski komite Slovenije poskrbel za dostojno slovo, ki se ga je v Mariboru udeležil tudi predsednik MOK Juan Antonio Samaranch. Žal zaslužni olimpijski športnik svoje stoletnice ni dočkal med

olimpijci, je pa bil v času svojega življenja najstarejši olimpijca na svetu. Leon Štukelj je bil in bo ostal svetel lik in izjemen človek, ki je šport ljubil vse svoje življenje in ves čas tudi dejavno sodeloval v njem.

2000

XXVII. poletne olimpijske igre Sydney, Avstralija

Nastop slovenskih športnikov in športnic na XXVII. poletnih olimpijskih igrah v Sydneyju je prinesel največji uspeh slovenskega športa v samostojni Sloveniji do zdaj. Slovenska delegacija, ki jo je vodil dr. Marko Ilešič, je štela 119 članov. Med potekom POI v Sydneyju je bil med drugim v okviru Slovenske hiše tudi odmevno izveden projekt Dan slovenskega olimpizma.

Slovenija je končno pozlatila svojo olimpijsko bero. Slovenski športniki so osvojili dve zlati olimpijski medalji, poleg teh dveh odličij pa je bila dosežena še vrsta izjemnih uvrstitev. Slovenija se je med 200 državami, ki so sodelovale na igrah, z dvema zlatima medaljama uvrstila na izjemno visoko 34. mesto.

XI. paraolimpijske igre Sydney, Avstralija

Na paraolimpijskih igrah so prav tako uspešno nastopili tudi športniki invalidi iz Slovenije. Nastopilo je 17 tekmovalcev, osvojili pa so 4 medalje.

Dijakinja Mateja Prunk gostja MOK v Sydneyju

Izolska dijakinja Mateja Prunk, zmagovalka svetovnega likovnega natečaja UNESCO, je bila gostja MOK v Sydneyju. Na podlagi njene risbe je bila izdana znamka OZN z olimpijsko-mirovno tematiko.

Skulptura Olimpijska vrata

Skulptura, ki jo je predsednik MOK namenil vsem predsednikom držav, katerih NOK so včlanjeni v MOK, je bila sredi aprila slovesno izročena predsedniku Republike Slovenije Milanu Kučanu.

Nov projekt Odbora športa za vse

Poleg že ustaljenih akcij Slovenija teče in olimpijskih tekov je Odbor šport za vse razširil program dela z novim projektom, poimenovanim Slovenija kolesari za zdravje. Prav tako je pripravil projekt Recept za zdravo življenje s športom, ki je bil na mednarodni konferenci v Stockholmu kot najboljši izbran med sorodnimi projekti iz 16 evropskih držav.

Zasedanje Komisije EOK

Olimpijski komite Slovenije je v Ljubljani uspešno organiziral zasedanje Komisije EOK za pripravo naslednjih zimskih olimpijskih iger – devetnajstih po vrsti – in to v Salt Lake Cityju.

Nacionalni program športa

Po dolгих letih nastajanja in zorenja je bil v Državnem zboru R Slovenije sprejet Nacionalni program športa. Upošteevane so bile bistvene pripombe, ki so jih prek OKS-ZŠZ posredovale članice OKS-ZŠZ.

Cvetkovi dnevi

SOA in OKS-ZŠZ sta s številnimi prireditvami v Divači in rojstnih Senožecah počastila spomin na prvega Slovenca, udeleženca olimpijskih iger in tudi že dobitnika olimpijske medalje, Rudolfa Cvetka (1912, Stockholm, sabljanje – ekipno, srebrna medalja). V okviru tako imenovanih Cvetkovih dni je bil 14. oktobra odkrit doprsni kip olimpijcu in nestorju slovenskega sabljanja Rudolfu Cvetku (avtor Anton Herman). Hkrati je potekal tudi simpozij z referati o življenju in delu Rudolfa Cvetka, pozneje izdanimi v zborniku Rudolf Cvetko v okviru zbirke Pomembne

osebnosti slovenskega športa.

2001

XIV. sredozemske igre Tunis, Tunizija

Sredozemske igre so bile septembra. Slovenska delegacija je štela 194 članov, vnovič pa jo je vodil Matjaž Jemec. Organizacijsko je bil to daleč najzahtevnejši projekt v letu 2001, nagrada za vsa prizadevanja pa je bilo 20 osvojenih medalj.

Seminar generalnih sekretarjev EOK in vodij misij za ZOI 2002

Junija 2001 so se v Portorožu zbrali predstavniki vseh EOK in na seminarju generalnih sekretarjev reševali vprašanja, povezana s pripravami na ZOI 2002 v Salt Lake Cityju in z nastopom na njih. Na seminarju je sodeloval tudi takratni predsednik EOK dr. Jacques Rogge, ki je pozneje nasledil Juana Antonia Samarancha na mestu predsednika MOK.

Ustanovitev Nacionalne antidopinške komisije

Skupaj z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport je bila ustanovljena Nacionalna antidopinška komisija, ki je prevzela boj proti uporabi prepovedanih substanc v športu. Za predsednika komisije je bil izvoljen dr. Jože Osredkar.

Desetletnica ustanovitve OKS

OKS-ZŠZ je sredi oktobra slovesno zaznamoval 10. obletnico ustanovitve OKS. Ob obletnici je združeval 31 nacionalnih športnih zvez olimpijskih športov, 14 zvez, ki jih priznava MOK, 11 zvez neolimpijskih športov in 3 brez glasovalne pravice, 4 splošne in strokovne organizacije ter 90 športnih zvez v občinah, upravnih enotah in regijah.

2002

XIX. zimske olimpijske igre Salt Lake City, ZDA

Slovenska reprezentanca je štela 83 članov, vodil jo je Stane Valant. Smučarski skakalci so v kategoriji ekipnih smučarskih skokov osvojili bronasto medaljo, doseženih pa je bilo še 27 uvrstitev do 16. mesta.

Kongres Evropskega združenja za fair play

V Ljubljani je bil septembra organiziran kongres Evropskega združenja za fair play (European Fair-play Movement), na katerem je sodelovalo približno 90 uradnih udeležencev in ambasadorjev športa.

Volilna seja skupščine OKS-ZŠZ

Decembra meseca je bila volilna seja skupščine OKS-ZŠZ. Za predsednika je bil vnovič izvoljen mag. Janez Kocijančič, za podpredsednike Franci Ekar (predsednik odbora športa za vse), dr. Marko Ilešič (predsednik odbora za vrhunski šport) in Leo Kremžar (predsednik odbora za šport na lokalni

ravni), v izvršni odbor pa Ernest Aljančič, Tjaša Andree - Prosenc, Miroslav Cerar, Bogdan Gabrovec, Mima Jaušovec, Janko Kosmina, Darjan Petrič, Tanja Polajnar, Sonja Poljšak, Vojka Ravbar, Anton Ribnikar, Dušan Šešok, Andraž Vehovar in Branko Žnidarič; generalni sekretar je znova postal mag. Tone Jagodic.

2003

OKS-ZŠZ je organiziral Olimpijski festival evropske mladine

OKS-ZŠZ je pridobil organiziranje VI. zimskih evropskih olimpijskih dni mladih oziroma, kot se je tekmovanje preimenovalo, zimskega Olimpijskega festivala evropske mladine. Prireditelj je bila na Bledu in je bila ocenjena kot najboljše organizirano tovrstno tekmovanje doslej.

Projekt Nogometna ulica

Odbor športa za vse je skupaj z Nogometno zvezo Slovenije začel izvajati nov projekt – Nogometno ulico. Potekal je na treh lokacijah – v Kopru, Ljubljani in Murski Soboti. V programu dnevne vadbe in na turnirjih je sodelovalo 330 otrok. Projekt je bil vključen v evropski projekt uličnega nogometa, ki je potekal pod okriljem Nemške športne zveze.

Regijske pisarne

Odbor športa na lokalni ravni je začel postopek za uvedbo regijskih pisarn.

Posvet o zamejskem športu v Bilčovsu

Sredi maja je bil posvet o aktualnem stanju zamejskega športa in o sodelovanju s Slovenci iz obmejnih dežel.

2004

XXVIII. poletne olimpijske igre Atene, Grčija

Poletnih olimpijskih iger avgusta v Atenah se je udeležila 123-članska slovenska olimpijska reprezentanca pod vodstvom dr. Marka Ilešiča. Slovenski športniki in športnice niso le opravičili pričakovanj slovenske javnosti, temveč so jih s štirimi olimpijskimi odličji tudi presegli. Razveseljivo pa ni bilo le večje število medalj, temveč tudi dejstvo, da so si športniki poleg medalj v veslanju in atletiki (panogah, v katerih so odličja osvojili že na prejšnjih igrah), priborili tudi dve medalji v judu in jadrnanju. To je pokazalo, da se slovenski vrhunski športni vrh širi, in dalo veliko obetov za nadaljnji razvoj.

XII. paraolimpijske igre Atene, Grčija

Na igrah je nastopilo 29 slovenskih tekmovalcev, osvojili pa so 4 medalje.

Uskladitev kodeksa Mednarodne antidopinške komisije (WADA) in novega pravilnika Nacionalne antidopinške komisije

Kar nekaj prizadevanja je bilo potrebnega za sinhronizacijo in uskladitev kodeksa WADA ter novega pravilnika nacionalne antidopinške komisije, potrjenega na IO OKS-ZŠZ.

Regijske pisarne

Odbor športa na lokalni ravni pri OKS-ZŠZ je nadaljeval postopek za uvedbo regijskih pisarn OKS-ZŠZ in se odločil za naslednje lokacije: Maribor, Moravske Toplice, Kranj in Koper. Podpisane so bile pogodbe o delovanju regijskih pisarn s SZ omenjenih občin. Poglavitni namen pisarn sta pomoč športnim organizacijam v lokalnem okolju in tudi obveščanje o vsem potrebnem.

Paraolimpijske igre Atene 2004

Almeria 2005

Slovenska olimpijska akademija: Priročnik za fair-play

Slovenska olimpijska akademija je nadaljevala in utrjevala delovanje na področju promocije olimpizma, strpnosti in fair playa ter sodelovala pri izdaji treh Priročnikov za fair play, ki so bili namenjeni mladim športnikom, staršem, trenerjem, športnim pedagogom in vodstvenim delavcem v športu.

2005

XV. sredozemske igre Almeria, Španija

Slovenska reprezentanca, ki jo je vodil Matjaž Jemec, je konec junija nastopila na Sredozemskih igrah v španski Almerii. 159 slovenskih športnikov in športnic je nastopilo v 21 športnih panogah, osvojili pa so 36 medalj.

VII. svetovne igre Duisburg, Nemčija

Slovenska reprezentanca se je junija udeležila Svetovnih iger, na katerih so tekmovanja potekala v 34 neolimpijskih športih. Nastopilo je 28 slovenskih športnikov in športnic, in to v devetih športnih panogah. Osvojili so 4 medalje, Slovenija pa je med 60 sodelujočimi državami zasedla 46. mesto.

Odprtje Olimpijskega centra v Planici in v Seči pri Portorožu

OKS-ZŠZ je v sodelovanju s Centrom za šolske in občolske dejavnosti (CŠOD) pri MŠŠ sodeloval pri odprtju Olimpijskega centra v Planici in v Seči pri Portorožu.

Predlog Pravil in kriterijev za registriranje in kategoriziranje športnikov v RS

Po dveh letih strokovnega in analitičnega dela ekspertne skupine OKS-ZŠZ je bil izdelan predlog Pravil in kriterijev za registriranje in kategoriziranje športnikov v RS.

5. vseslovensko srečanje v Državnem zboru RS

Delegacija OKS-ZŠZ (Komisija za zamejski šport in predsednik SOA) se je na začetku julija udeležila posveta v Državnem zboru, na katerem je bil zamejski šport prvič predstavljen z lastno delovno skupino, zadolženo za obravnavo teženj in zahtev slovenskih zamejskih športnikov in športnic.

Slovencev po svetu. Poudarjena je bila vloga športa kot sredstva za krepitev slovenske identitete, zlasti v zamejstvu.

Izvolitev mag. Janeza Kocijančiča v IO združenja EOK

Mag. Janez Kocijančič je bil na zasedanju 34. Generalne skupščine EOK v Dublinu izvoljen v izvršni odbor tega organa.

2006

XX. zimske olimpijske igre Torino, Italija

Slovenska reprezentanca je februarja nastopila na zimskih olimpijskih igrah. Vodil jo je Stane Valant, štela pa je 89 članov. Slovenija tokrat sicer ni osvojila medalje, nastop slovenske reprezentance pa je bil kljub temu ocenjen kot uspešen.

Pred začetkom iger je bakla z olimpijskim ognjem prišla tudi na slovensko ozemlje in sicer ob predaji na meji med Goricama.

IX. zimske paraolimpijske igre Torino,

Italija

Po predahu, saj na prejšnjih, osmih, igrah slovenski tekmovalci niso nastopili, sta v Torinu nastopila 2 alpska smučarja.

Slovenska olimpijska akademija: Mini olimpijada

Slovenska olimpijska akademija je v sodelovanju z Odborom športa na lokalni ravni in Odbora športa za vse ter zainteresiranimi občinskimi športnimi organizacijami začela projekt Mini olimpijada. Projekt je namenjen otrokom prve triade devetletne osnovne šole in njihovim staršem. Otrokom je na voljo raznolik program športnih aktivnosti, seznanijo pa se tudi z idejama olimpizma in fair playa. Prireditev je leta 2006 potekala v Mariboru, Novem mestu, Ljutomeru in Žalcu.

Ustanovna seja Komisije športnikov

Sredi oktobra tega leta je bila ustanovna seja Komisije športnikov. Namen delovanja komisije je zastopanje koristi športnikov na različnih področjih. Za predsednico komisije je bila izvoljena atletinja Jolanda Čeplak.

Mini olimpijada s Primožem Peterko (desno) 2011

Volilna seja skupščine OKS-ZŠZ

Ob koncu leta, 12. decembra, je bila volilna seja skupščine OKS-ZŠZ. Za predsednika je bil vnovič izvoljen mag. Janez Kocijančič, podpredsedniki so postali dr. Jakob Bednarik (predsednik Odbora športa za vse), Bogdan Gabrovec (predsednik Odbora za vrhunski šport) in Leo Kremžar (predsednik Odbora športa na lokalni ravni), v izvršni odbor pa so bili izvoljeni Ernest Aljančič, Tjaša Andree - Prosenc, Miroslav Cerar, Iztok Čop, dr. Edvard Kolar, Miran Kos, Rafko Križman, Sonja Poljšak, Dušan Prezelj, Vojka Ravbar, Dušan Šešok, Boško Šrot, Dagmar Šuster, Rudi Zavrl, Branko Žnidarič; generalni sekretar je ostal dr. Tone Jagodic.

OKS-Olimp, d. o. o.

OKS-ZŠZ je zaradi želje po posodabljanju poslovnega področja ustanovil podjetje OKS-Olimp, d. o. o., storitveno podjetje, ki po vsebini svojega poslovanja deluje predvsem na področju trženjskih aktivnosti in je prevzelo vso marketinško dejavnost OKS-ZŠZ. Med vzporedne dejavnosti podjetja pa se uvrščajo tudi storitve s področij financ, računovodstva, logistike in usposabljanja.

2007

Odbor športa za vse: spletni koledar

Odbor športa za vse je skupaj z MŠŠ razvil spletno orodje Spletni koledar športa za vse, ki omogoča vsem organizatorjem športnorekreativnih prireditev in vadb brezplačno objavo podatkov na spletnih straneh portala. Na drugi strani sta Odbor in Akademija skupaj razvijala projekt Mini olimpijade, ki je bil izveden na 8 prireditvah po vsej Sloveniji, udeležilo pa se ga je več kot 2.000 otrok. Prireditve so potekale v olimpijskem duhu in v skladu s fair playem.

Sklad za vrhunske športnike

Ustanovljen je bil sklad, ki je namenjen finančni podpori najboljšim športnikom; leta 2007 so se iz sklada financirali programi športnikov, ki so dobili medalje na POI v Atenah.

2008

XXIX. poletne olimpijske igre Peking, Kitajska

Slovenska reprezentanca se je avgusta pod vodstvom dr. Andraža Vehovarja udeležila poletnih

Peking 2008

olimpijskih iger. Štela je 112 članov in je osvojila 5 medalj, kar pomeni največje število prejetih odličij na olimpijskih igrah v zgodovini države Slovenije in OKS-ZŠZ. Ob upoštevanju števila prebivalcev na kolajno se je Slovenija uvrstila na 3. mesto med najuspešnejšimi državami na svetu.

OKS-ZŠZ je ob teh igrah prvič pripravil tudi projekt Slovensko olimpijsko mesto, s katerim je skušal olimpijski utrip iz oddaljenega Pekinga približati slovenskim športnim navijačem in športnim navdušencem. Sedemnajstdnevno olimpijsko dogajanje je bilo organizirano v ljubljanskem BTC-ju, projekt je obiskovalcem ponujal možnost neposrednega spremljanja prenosov na velikem zaslonu, hkrati pa so bili organizirani tudi številne športne aktivnosti, predstavitve posameznih športnih panog in druga dogajanja. Slovensko olimpijsko mesto so ob svoji vrnitvi v domovino obiskali tudi vsi dobitniki olimpijskih medalj in drugi uspešni slovenski športniki.

XIII. paraolimpijske igre Peking, Kitajska

Slovenska paraolimpijska reprezentanca je štela 30 tekmovalcev – najštevilčnejše zastopstvo do tedaj – in osvojila 3 medalje.

Pravilnik proti dopingu Nacionalne antidopinške komisije in Pravilnik proti dopingu OKS-ZŠZ

IO OKS-ZŠZ je sprejel Pravilnik proti dopingu Nacionalne antidopinške komisije in Pravilnik proti dopingu OKS-ZŠZ. Dokumenta sta bila sprejeta na pobudo svetovne agencije za boj proti dopingu WADA in sta pomenila podlago za učinkovitejši boj proti uživanju nedovoljenih sredstev v športu.

2009

XVI. sredozemske igre Pescara, Italija

Sredozemske igre so potekale konec junija in na začetku julija. Slovenska delegacija je imela 195 članov. Športniki so nastopili v 22 športnih panogah in osvojili 26 medalj v 11 panogah. Skupno je Slovenija po številu doseženih medalj zasedla 9. mesto med 23 udeleženi državami. Delegacijo je znova vodil Matjaž Jemec.

VIII. Svetovne igre Kaohsiung, Tajvan

Organizacijo Svetovnih iger je prevzelo tajvansko mesto Kaohsiung. Potekale so julija. Slovenska delegacija je štela 24 članov, od tega 18 športnikov in športnic v članskih kategorijah, ki so nastopili v 6 športnih panogah neolimpijskih športov.

Športniki in športnice so osvojili 4 medalje v štirih panogah. Skupno je Slovenija po številu doseženih medalj zasedla 22. mesto izmed 56 držav, dobitnic odličij.

Program boja proti dopingu v športu

Olimpijski komite Slovenije se je v skladu s pričakovanji Svetovne protidopinške agencije in Mednarodnega olimpijskega komiteja reorganiziral in ustrezno usmeril v intenzivnejši program boja proti dopingu v športu na vseh njegovih področjih. Na začetku aprila je v okviru svojih organov in strokovne službe ustanovil Oddelek za boj proti dopingu, ki je začel takoj intenzivno delati.

Odbor športa za vse: Slovenski športni dan – dan odprtih vrat

Odbor je v sodelovanju z Društvom športnih novinarjev ob dnevu OKS-ZŠZ, 15. oktobru, organiziral dan športa oziroma Slovenski športni dan – dan odprtih vrat.

2010

XXI. zimske olimpijske igre Vancouver, Kanada

Zimske olimpijske igre v Kanadi so bile februarja. Slovenijo je zastopalo 101-članska reprezentanca pod vodstvom Toneta Vogrinca. Športniki so nastopili v 8 panogah (alpskem smučanju, nordijskem smučanju tekih, skokih, kombinaciji, smučanju v prostem slogu, umetnostnem drsanju, biatlonu, skeletonu, sankanju na umetnih progah in deskanju na snegu) ter osvojili 3 medalje. Tri olimpijska odličja pomenijo najuspešnejšo bero na dozdajšnjih ZOI in so Slovenijo uvrstila na 21. mesto držav, dobitnic medalj.

Senzacionalen je bil nastop Petre Majdič, ki si je z zlomljenim rebrom pritekla bronasto medaljo. Za svoj pogum, svojo odločnost, borbenost in vztrajnost je dobila nagrado kanadske Fundacije Terry Fox.¹⁰

Na prizorišču v Whistlerju je bila med igrami postavljena Slovenska hiša, za katero so bili

zaslužni naši izseljenci v Kanadi, ki jih je organiziral veleposlanik Tomaž Kunstelj, doma pa je v času olimpijskih iger OKS-ZŠZ v Ljubljani in Mariboru organiziral Slovensko olimpijsko mesto, v katerem so navijači lahko spremljali nastope naših športnikov.

X. zimske paraolimpijske igre Vancouver, Kanada

Iger se je udeležil le alpski smučar Gal Jakič.

Mladinske olimpijske igre

MOK je na pobudo predsednika dr. Jacquesa Rogga na zasedanju v Gvatemali julija 2007 sprejel odločitev o organiziranju nove športne prireditve – Mladinskih olimpijskih iger (Youth Olympic Games). Za prvo prizorišče je bil izbran Singapur, igre pa so potekale avgusta. Slovenska delegacija je štela 37 udeležencev, od tega 24 športnikov in športnic, ki so nastopili v 10 športnih panogah in osvojili 4 medalje v 4 panogah.

Odbor športa na lokalni ravni: športni vikendi

Odbor športa na lokalni ravni je uspešno izvedel

¹⁰ Terryju so zaradi raka odrezali nogo, kljub temu pa se je leta 1980 odločil za tek, poimenovan Maraton upanja, prek Kanade. S tekom je želel zbrati sredstva za raziskovanje raka. Teka zaradi razširitve bolezni ni dokončal in je prihodnje leto umrl, star 22 let. Nagrado dobi športnik oziroma športnica, ki pooseblja pogum in odločnost v premagovanju ovir, vrednoti Terryja Foxa.

projekt Športni vikendi. Prireditve so bile izvedene v Križevcih, na Ptuju, v Kopru, Ljubljani, na Jesenicah, v Brežicah ter nekaterih drugih krajih. Športni vikendi so izredno pomembni dogodki za promocijo športa na lokalni ravni ter spodbujanje prebivalstva k rednim športnim aktivnostim.

Volilna seja skupščine OKS-ZŠZ

7. decembra je bila volilna seja skupščine OKS-ZŠZ. Za predsednika je bil vnovič izvoljen dr. Janez Kocijančič, podpredsedniki so postali dr. Jakob Bednarik (predsednik Odbora športa za vse), Bogdan Gabrovec (predsednik Odbora za vrhunski šport) in Branko Žnidarič (predsednik Odbora športa na lokalni ravni), v izvršni odbor pa so bili izvoljeni Bojan Rotovnik, Bojan Žmavc, Dušan Prezelj, dr. Edvard Kolar, Iztok Čop, Janez Sodrznik, Matjaž Rakovec, Miran Kos, Miroslav Cerar, Roman Volčič, Rudi Zavrl, Sonja Poljšak, Tjaša Andree-Prosenc, Tomaž Subotič in Vojka Ravbar; generalni sekretar je ostal dr. Tone Jagodic.

Priznanja MOK 1994–2010

1994 LEON ŠTUKELJ:

Stoletnica MOK

1995 BORIS GREGORKA:

Enotnost olimpijskega gibanja

1996 DRAGO ULAGA:

100 let modernih olimpijskih iger

1997 STANE UREK:

Šport za vse

1998 FRANCI ČOP:

Športna etika

1999 RAJKO ŠUGMAN:

Šport in izobraževanje

2000 TONE VOGRINEC:

Šport in univerzalnost

2001 JANKO KOSMINA:

Šport in prostovoljci

2002 Organizacijski odbor MARATONA TREH SRC:

Šport in dobro počutje

2003 ŠD NARODNI DOM, Ljubljana:

Odličnost v športu

2004 Zavod RTV Slovenija:

Šport in mediji

2005 MIROSLAV CERAR:

Šport in fair play

2006 VILI SEKEREŠ:

Šport in lokalna skupnost

2007 MARKO RAČIČ:

Šport in promocija olimpizma

2008 MIHA POTOČNIK:

Šport in mladi

2009 dr. JOŠKO OSREDKAR:

Šport in bojproti dopingu

2010 METOD KLEMENC:

Šport, navdih za mladino

Priznanja OKS-ZŠZ 1997–2010¹¹

1997

SREBRNA PLAKETA

Nogometni klub Adria Miren – 75 let delovanja

BRONASTA PLAKETA

Atletski klub Triglav – 50 let delovanja

Nogometni klub Hit Nova Gorica – 50 let delovanja

Odbojarski klub Salonit Anhovo – 50 let delovanja

Kajak klub Soške elektrarne – 50 let delovanja

1998

BRONASTA PLAKETA:

Jozsef Szilagyi, Jozsef Kustan, Laslo Buki –
Zalaegerszeg (športni delavci iz Madžarske ob
30-letnici delovanja)

Franc Kontres – Lendava

Atletsko društvo Cetus Celje – ob 50-letnici delovanja

1999

ZLATA PLAKETA:

Milan Janša – ob koncu športne kariere

Denis Žvegelj – ob koncu športne kariere

Varl Rudolf – ob življenjskem jubileju

Karel Vončina – ob življenjskem jubileju

Maria Clemente – ob življenjskem jubileju

BRONASTA PLAKETA :

Športno društvo Gorica – ob 50-letnici delovanja

Športno društvo Renče – ob 50-letnici delovanja

2000

ZLATA PLAKETA:

Športno društvo BRANIK – ob 100-letnici delovanja

BRONASTA PLAKETA:

Kegljaška zveza Slovenije – ob 50-letnici delovanja

2001

ZLATA PLAKETA :

Člani iniciativnega odbora za ustanovitev OKS:

mag. Janez Kocijančič

Miroslav Cerar

dr. Rajko Šugman

Evgen Bergant

Milan Jerman

Janez Stele

Športniki, nosilci olimpijskih kolajn:

Iztok Čop

Luka Špik

Denis Žvegelj

Jani Klemenčič

Sašo Mirjanič

Milan Janša

Sadik Mujkič

Alenka Dovžan

Katja Koren

Jure Košir

Brigita Bukovec

Andraž Vehovar

Rajmond Debevec

¹¹ Nazivi priznanj so se v minulih letih nekoliko spreminjali. Vse spremembe so se navezovale na sprejete spremembe pravilnika, ki določa naziv priznanja in kategorije mogočih prejemnikov. V nadaljevanju so navedeni prejemniki priznanj najvišjih kategorij po posameznih letih.

NPŠZ za osvojene medalje na Ol:

Veslaška zveza Slovenije

Strelska zveza Slovenije

Smučarska zveza Slovenije

Atletska zveza Slovenije

Kajakaška zveza Slovenije

Glavni pokrovitelj olimpijske reprezentance:

SKB Banka

SREBRNA PLAKETA :

Trenerji športnikov za osvojene medalje na Ol:

Jurij Kastelic (atletika)

Andrej Jelenc (kajak-kanu)

Alojz Mikulič (strelstvo)

Miloš Janša (veslanje)

Tomaž Cerkovnik in Pavel Grašič (smučanje – moški)

Jaro Kalan, Marko Jurjec in Stojan Puhelj (smučanje – ženske)

Nosilci kolajn s paraolimpijskih iger:

Dragica Lapornik

Franjo Izlakar

Danijel Pavlinec

Franci Pinter

Janez Roškar

ZLATI ZNAK

Nogometni zvezi Slovenije in selektorju članske reprezentance Srečku Katancu ob 10-letnici OKS.

2002

ČASTNO ODLIČJE

Miroslav Cerar

Bojan Križaj

ČASTNA LISTINA

Brigita Bukovec

Tone Škarja

ZLATA PLAKETA Z LISTINO

Alfred Brežnik

Matjaž Jemec

ZLATA PLAKETA

Kolesarski maraton Franja

SREBRNA PLAKETA

Marko Rožman

2004

ČASTNA LISTINA

Jožica Puhar

2005

ČASTNA LISTINA

Evgen Bergant

Avgust Likovnik

Ivo Daneu

Mateja Svet

Veslaška zveza Slovenije

Organizacijski odbor Zlate lisice

Dobitniki priznanj OKS-ZŠZ in priznanja MOK 2010

2006

ČASTNA LISTINA

Jure Košir – ob koncu športne kariere

Damjan Fras – ob koncu športne kariere

LISTINA

Miroslav Cerar, gimnastika

Jelica Helena Zoe Vazzaz, gimnastika

Aljoša Žorga, košarka

Vinko Jelovac, košarka

Jure Franko, alpsko smučanje

Alenka Cuderman, rokomet

Srečko Katanec, nogomet

Marko Elsner, nogomet

Rolando Pušnik, rokomet

Iztok Puc, rokomet

Jure Zdovc, košarka

Polona Dornik, košarka

Sadik Mujkič, veslanje

Bojan Prešern, veslanje

Matjaž Debelak, smučarski skoki

Miran Tepeš, smučarski skoki

Primož Ulaga, smučarski skoki

Matjaž Zupan, smučarski skoki

Katja Koren, alpsko smučanje

Alenka Dovžan, alpsko smučanje

Andraž Vehovar, kajak

2006

JUBILEJNA PLAKETA

Ob 70-letnici delovanja Šahovske zveze Slovenije

Ob 30-letnici organizirane vadbe juda na Koroškem

Ob 100-letnici športa v Škofji Loki

55 let delovanja Balinarske zveze Slovenije

2007

JUBILEJNA PLAKETA

50-letnica organiziranega badmintona

80-letnica delovanja Železničarskega športnega društva Maribor

40-letnica prireditve Športnik leta (DŠNS)

dr. Gregor Jurak – za uspešno delo v FŠO

Jelko Gros – za uspešno delo v ČŠOD

2008

ČASTNA LISTINA

Andrej Škufca in Katarina Venturini - ob koncu športne poti

LISTINA

dr. Branko Elsner – za življenjsko delo na področju vzgoje mladih nogometašev in razvoja nogometa na Slovenskem

Marjan Fabjan – za izjemen prispevek na področju vzgoje mladih judoistov in razvoja juda na Slovenskem

PLAKETA

Niko Slana – za dolgoletno delo na področjih pedagoškega dela in mladinskega športnega tiska

Lado Gobec – za dolgoletno trenersko delo in vzgojo mladih v kegljaškem športu

Iztok Rems – za dolgoletno delo košarkaškega sodnika

2009

PLAKETA

Nogometno društvo Gorica – za 60 let delovanja

Odbojarski klub Salonit Anhovo Kanal – za 60 let delovanja

Viljem de Brea – ob visokem jubileju¹²

Tone Pogačnik – slovenski olimpijec – ob 90-letnici

Jože Zidar – slovenski olimpijec – ob visokem jubileju

Jože Bertoneclj – slovenski olimpijec – ob visokem jubileju

Karel Klančnik – ob visokem jubileju

Janko Dernič – slovenski olimpijec – ob visokem jubileju

Obalno planinsko društvo Koper – za 60 let delovanja

Športna redakcija Radia Slovenije – za 60 let delovanja

Šahovsko društvo Koper – za 60 let delovanja

Marija Simčič – Smučarska zveza Slovenije

Jurij Kufersin – Zveza slovenskih športnih društev v Italiji

Slovenska športna zveza na avstrijskem Koroškem

Ludvik Zelko

Plavalni klub Žito Gorenjka

Branko Jeršin – ŠZ Jesenice

ČASTNA LISTINA

Tomaž Barada

Rok Benkovič

Peter Žonta

2010

ČASTNA LISTINA

Ivan Lukan

PLAKETA

Slavko Sakelšek

50. obletnica ustanovitve Športne zveze Murska Sobota

60. obletnica ustanovitve Kegljaške zveze Slovenije

Jožica Sepohar-Žnidar

Nogometna zveza Slovenije ob 90-letnici delovanja

Fakulteta za šport ob 50-letnici delovanja

¹² Priznanja »ob visokem jubileju« so podeljena za 50 in več let delovanja v športu

Športnik leta¹³ 1992-2010

1992

Rajmond Debevec (streljanje)

Marika Kardinar (kegljanje)

Iztok Čop, Denis Žvegelj (veslanje- dvojec brez krmarja) in Jani Klemenčič, Sašo Mirjanič, Milan Janša, Sadik Mujkič (veslanje -četverec brez krmarja)
moška košarkarska reprezentanca

1993

Igor Majcen (plavanje)

Brigita Bukovec (atletika)

Jože Vidmar, Boštjan Žitnik, Simon Hočevar
(kajakaštvo na divjih vodah – slalom moštveno kanu)
moška rokometna reprezentanca

1994

Jure Košir (alpsko smučanje)

Britta Bilač (atletika)

Jani Klemenčič, Sašo Mirjanič, Milan Janša, Sadik Mujkič (veslanje - četverec brez krmarja)
KK Smelt Olimpija

1995

Iztok Čop (veslanje)

Brigita Bukovec (atletika)

¹³ Društvo športnih novinarjev Slovenije vsako leto že od leta 1968 razglasi najboljše športnike, športnice in športne ekipe v individualnih in moštvenih športih ter podeli tudi nagrado za fair play, posebne dosežke in t.i. posebno nagrado, ki jo lahko prejme tudi zamejski športnik. Nagradi za športne ekipe v individualnih in moštvenih športih sta bili po sklepu skupščine Društva leta 2006 združeni v nagrado ekipa leta. Izbira je v rokah Društva športnih novinarjev Slovenije, prireditev pa je tradicionalno meseca decembra. Po osamosvojitvi in športni reorganizaciji na Slovenskem prireditev poteka ob organizacijskem in tehničnem sodelovanju med Društvom in OKS-ZŠZ.

Marjan Štrukelj, Andraž Vehovar, Fedja Marušič
(kajakaštvo na divjih vodah –slalom moštveno kajak)

KK Ježica

1996

Andraž Vehovar (kajak-kanu)

Brigita Bukovec (atletika)

Jani Klemenčič, Denis Žvegelj, Milan Janša, Sadik Mujkič (veslanje-četverec brez krmarja)

HK Olimpija Hertz

1997

Primož Peterka (smučarski skoki)

Brigita Bukovec (atletika)

Simon Hočevar, Gregor Terdič, Sebastjan Linke
(kajakaštvo na divjih vodah - slalom moštveno kanu)

KK Union Olimpija

1998

Primož Peterka (smučarski skoki)

Brigita Bukovec (atletika)

Tomaž Čopi, Mitja Margon (jadranje-dvosed razred 470)

hokejska reprezentanca Slovenije

1999

Gregor Cankar (atletika)

Metka Sparavec (plavanje)

Iztok Čop, Luka Špik (veslanje- dvojni dvojec)
nogometna reprezentanca Slovenije

2000

Rajmond Debevec (strelstvo)

Špela Pretnar (smučanje)
Iztok Čop, Luka Špik (veslanje-dvojni dvojec)
nogometna reprezentanca Slovenije

2001

Andrej Hauptman (kolesarstvo)
Alenka Bikar (atletika)
Jani Klemenčič, Milan Janša, Matej Prelog, Rok
Kolander (veslanje-četrvec brez krmarja)
nogometna reprezentanca Slovenije

2002

Aljaž Pegan (gimnastika)
Jolanda Čeplak (atletika)
Primož Peterka, Peter Žonta, Damjan Fras, Robert
Kranjec (smučarski skoki moštveno)
hokejska reprezentanca Slovenije

2003

Dejan Košir (deskanje na snegu)
Jolanda Čeplak (atletika)
Vesna Dekleva, Klara Maučec (jadranje- dvosed
razred 470)

rokometašice Krim Eta Malizia

2004

Vasilij Žbogar (jadranje)
Jolanda Čeplak (atletika)
Iztok Čop, Luka Špik (veslanje- dvojni dvojec)
rokometaši Celja Pivovarne Laško

2005

Mitja Petkovšek (športna gimnastika)
Tina Maze (alpsko smučanje)
Iztok Čop, Luka Špik (veslanje - dvojni dvojec)
košarkarska reprezentanca Slovenije

2006

Matic Osovníkar (atletika)
Petra Majdič (smučarski tek)
Iztok Čop, Luka Špik (veslanje-dvojni dvojec)

2007

Primož Kozmus (atletika)

Petra Majdič (smučarski tek)

odbojkarji ACH Volleya (v prejšnji sezoni
Autocommerce)

2008

Primož Kozmus (atletika)

Sara Isakovič (plavanje)

Rok Rozman, Tomaž Pirih, Rok Kolander, Miha Pirih
(veslanje-četrvec brez krmarja)

2009

Primož Kozmus (atletika)

Petra Majdič (smučarski tek)

nogometna reprezentanca Slovenije

2010

Dejan Zavec (boks)

Tina Maze (alpsko smučanje)

nogometna reprezentanca Slovenije

Športnik stoletja:

2000: Leon Štukelj (gimnastika)

Trener desetletja:

2000:

Miloš Janša (veslanje)

Športnika leta 2008 v družbi s predsednikom RS Danilom Türkom

Športniki leta 2010

***Slovenski vrhunski športni
dosežki v okviru nastopov na
športnih igrah pod okriljem OKS***

Borut Kolarič

Olimpijski komite Slovenije -Združenje športnih zvez v okviru svojega poslanstva in svojih pravil sodeluje s športniki in zastopa državo Slovenijo na športnih tekmovanjih svetovne, kontinentalne in regionalne ravni, ki so organizirana pod okriljem Mednarodnega olimpijskega komiteja, njegovim pokroviteljstvom oziroma v okviru drugih mednarodnih združenj, katerih član je OKS. Na evropskih in svetovnih prvenstvih in v svetovnih pokalih slovenski šport zastopajo nacionalne panožne zveze.¹⁴

OLIMPIJSKE IGRE

Olimpijske igre so športno tekmovanje v olimpijskih panogah, ki poteka znotraj štiriletnega olimpijskega obdobja ali olimpijade. Sprva so jih organizirali v antični Grčiji (prvi zapisi so iz leta 776 pr. n. št.), kjer so potekale do leta 391, konec 19. stoletja pa so jih oživili. Leta 1894 je bil ustanovljen Mednarodni olimpijski komite (International Olympic Committee – IOC), leta 1896 pa so bile organizirane Igre prve olimpijade v Atenah v Grčiji.

Igre olimpijade so poletne (prve 1896) in zimske (prve 1924) olimpijske igre ter se prirejajo na vsaka štiri leta. Od leta 1994 naprej zimske igre niso več v istem letu kot poletne, ampak se igre izmenjujejo – vsake na dve leti.

POLETNE OLIMPIJSKE IGRE

Olimpijada	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športniki			Športi	Discipline	SLO športniki
					Skupaj	Moški	Ženske			
XXV.	1992	Barcelona, Španija	25. 7.–9. 8.	169	9356	6652	2704	25	257	35
XXVI.	1996	Atlanta, ZDA	19. 7.– 4. 8.	197	10318	6806	3512	26	271	37
XXVII.	2000	Sydney, Avstralija	15. 9.– 1. 10.	199	10651	6582	4069	28	300	74
XXVIII.	2004	Atene, Grčija	13.–29. 8.	201	10625	6296	4329	28	301	79
XXIX.	2008	Peking, Kitajska	8.–24. 8.	204	10942	6305	4637	28	302	62
XXX.	2012	London, Velika Britanija	27. 7.– 12. 8.							
XXXI.	2016	Rio de Janeiro, Brazilija	5.–21. 8.							

¹⁴ V besedilu spodaj so podane poglobitve informacije o posameznih športnih igrah in slovenski udeležbi od časa samostojne Slovenije. Obseg in količina podatkov o posameznih igrah sta velika, zato je tukaj omenjenih le nekaj podatkov, več oz. podrobni sezname dosežkov, tudi pred letom 1991, pa so na spletni strani www.olympic.si.

Slovenske uvrstitve do 10. mesta na poletnih olimpijskih igrah od leta 1992

Leto	Ol	Šport	Spol	Priimek	Ime	Uvrstitev	Disciplina
1992	Barcelona 1992	atletika –stadionska	M	Bilač	Borut	9. m	skok v daljino
		kajak kanu – slalom	M	Čižman	Albin	9. m	K-1
				Skok	Janez	10. m	K-1
				Štrukelj	Marjan	6. m	K-1
				Žitnik	Boštjan	10. m	C-1
		plavanje	M	Majcen	Igor	6. m	1500 m prosto
		strelstvo	M	Debevec	Rajmond	6. m	MK puška 3x40
						9. m	zračna puška 10 m
		veslanje	M	Čop	Iztok	3. m	dvojec brez
				Žvegelj	Denis	3. m	dvojec brez
				Janša	Milan	3. m	četverec brez
				Klemenčič	Janez	3. m	četverec brez
				Mirjanič	Sašo	3. m	četverec brez
				Mujkič	Sadik	3. m	četverec brez
1996	Atlanta 1996	atletika – stadionska	M	Cankar	Gregor	6. m	skok v daljino
			Ž	Bilač	Britta	9. m	skok v višino
				Bukovec	Brigita	2. m	100 m ovire
		kajak kanu – slalom	M	Abramič	Jernej	7. m	K-1 slalom
				Vehovar	Andraž	2. m	K-1 slalom
		lokostrelstvo – tarčno	M	Koprivnikar	Peter	5. m	ekipno
				Krumpestar	Matej	5. m	ekipno
				Medved	Samo	5. m	ekipno
		strelstvo	M	Debevec	Rajmond	6. m	zračna puška 10m
						9. m	MK puška 3x40
						9. m	MK puška 60 leže
		veslanje	M	Čop	Iztok	4. m	enojec
				Janša	Milan	4. m	četverec brez krmarja
				Klemenčič	Jani	4. m	četverec brez krmarja
				Mujkič	Sadik	4. m	četverec brez krmarja
				Žvegelj	Denis	4. m	četverec brez krmarja
		atletika – stadionska	Ž	Langerholc	Brigita	4. m	800 m
				Valant	Anja	9. m	troskok
2000	Sydney 2000	jadranje	M	Čopi	Tomaž	9. m	470
				Margon	Mitja	9. m	470
		kajak kanu - slalom	M	Hočevnar	Simeon	7. m	C-1 slalom
				Kralj	Dejan	10. m	K-1 slalom
		rokomet	M	Banfro	Tettyey	8. m	ekipno
				Bedeckovič	Branko	8. m	ekipno

Leto	Ol	Šport	Spol	Priimek	Ime	Uvrstitev	Disciplina
				Cvijič	Gregor	8. m	ekipno
				Jovičič	Zoran	8. m	ekipno
				Kastelic	Andrej	8. m	ekipno
				Lapajne	Benó	8. m	ekipno
				Likavec	Jani	8. m	ekipno
				Lubej	Zoran	8. m	ekipno
				Pajovič	Aleš	8. m	ekipno
				Puc	Iztok	8. m	ekipno
				Pušnik	Rolando	8. m	ekipno
				Šerbec	Uroš	8. m	ekipno
				Tomšič	Tomaž	8. m	ekipno
				Vugrinec	Renato	8. m	ekipno
		strelstvo	M	Debevec	Rajmond	1. m	MK puška 3x40
						9. m	zračna puška 10m
		veslanje	M	Čop	Iztok	1. m	dvojni dvojec
				Špik	Luka	1. m	dvojni dvojec
				Janša	Milan	4. m	četverec brez krmarja
				Klemenčič	Jani	4. m	četverec brez krmarja
				Kolander	Rok	4. m	četverec brez krmarja
				Prelog	Matej	4. m	četverec brez krmarja
		taekwondo	M	More	Marcel	5.–8. m	80 kg
2004	Atene 2004	atletika – stadionska	M	Kozmus	Primož	6. m	kladivo
			Ž	Čeplak	Jolanda	3. m	800 m
				Javornik	Helena	10. m	10.000 m
				Ottey	Merlene	10. m	100 m
		jadranje	M	Žbogar	Vasilij	3. m	laser
			Ž	Dekleva	Vesna	4. m	470
				Maučec	Klara	4. m	470
		judo	Ž	Sraka	Raša	9. m	do 70 kg
				Žolnir	Urška	3. m	do 63 kg
		kajak kanu – slalom	M	Hočevár	Simeon	6. m	C-1 slalom
				Kodelja	Uroš	10. m	K-1 slalom
		kolesarstvo – cestno	M	Hauptman	Andrej	5. m	cestna dirka
		plavanje	M	Medvešek	Blaž	8. m	200 m hrbtno
		strelstvo	M	Debevec	Rajmond	4. m	MK puška 3x40
						9. m	MK puška 60 leže
		veslanje	M	Čop	Iztok	2. m	dvojni dvojec
				Špik	Luka	2. m	dvojni dvojec
				Hrabar	Andrej	9. m	dvojec brez krmarja
				Klemenčič	Jani	9. m	četverec brez krmarja
				Mizerit	Davor	9. m	enojec
				Pavšič	Matija	9. m	dvojec brez krmarja
				Pirih	Miha	9. m	četverec brez krmarja
					Tomaž	9. m	četverec brez krmarja
				Sračnjek	Gregor	9. m	četverec brez krmarja
2008	Peking 2008	atletika – stadionska	M	Kozmus	Primož	1. m	kladivo

Leto	Ol	Šport	Spol	Priimek	Ime	Uvrstitev	Disciplina
			Ž	Šestak	Marija	6. m	troskok
		športna gimnastika	M	Petkovšek	Mitja	5. m	bradlja
		jadranje	M	Vinčec	Gašper	7. m	finn
				Žbogar	Vasilij	2. m	laser
		judo	Ž	Polavder	Lucija	3. m	+ 78 kg
				Žolnir	Urška	7. m	57 – 63 kg
		kajak kanu mirne vode	Ž	Ponomarenko	Špela	6. m	K-1 500 m
		plavanje	M	Mankoč	Peter	10. m	100 m delfin
			Ž	Isakovič	Sara	2. m	200 m prosto
		strelstvo	M	Debevec	Rajmond	3. m	MK puška 3x40
		veslanje	M	Čop	Iztok	6. m	dvojni dvojec
				Kolander	Rok	4. m	četverec brez krmarja
				Pirih	Miha	4. m	četverec brez krmarja
					Tomaž	4. m	četverec brez krmarja
				Rozman	Rok	4. m	četverec brez krmarja
				Špik	Luka	6. m	dvojni dvojec

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športniki			Športi	Discipline	SLO športniki
					Skupaj	Moški	Ženske			
XVI.	1992	Albertville, Francija	8.–23. 2.	64	1801	1313	488	7	57	28
XVII.	1994	Lillehammer, Norveška	12.–27. 2.	67	1737	1215	522	6	61	22
XVIII.	1998	Nagano, Japonska	7.–22. 2.	72	2176	1389	787	7	68	34
XIX.	2002	Salt Lake City, ZDA	8.–24. 2.	77	2399	1513	886	7	78	41
XX.	2006	Torino, Italija	10.–26. 2.	80	2508	1548	960	7	84	41
XXI.	2010	Vancouver, Kanada	12.–28. 2.	82	2566	–	–	7	86	47
XXII.	2014	Soči, Rusija	7.–23. 2.							

Slovenske uvrstitve do 10. mesta na zimskih olimpijskih igrah od leta 1992

Leto	Ol	Šport	Spol	Priimek	Ime	Uvrstitev	Disciplina
1992	Albertville 1992	smučanje – alpsko	Ž	Bokal	Nataša	7. m	kombinacija
				Hrovat	Urška	10. m	slalom
		smučanje - sm. skoki	M	Petek	Franci	6. m	ekipno
						8. m	velika skakalnica
				Gostiša	Samo	6. m	ekipno
				Kopač	Primož	6. m	ekipno
1994	Lillehammer 1994	smučanje – alpsko	M	Zupan	Matjaž	6. m	ekipno
				Košir	Jure	3. m	slalom
						10. m	kombinacija
				Kunc	Mitja	4. m	slalom

Leto	Ol	Šport	Spol	Priimek	Ime	Uvrstitev	Disciplina
				Grudiček	Dijana	6. m	4x7,5 km
				Larisi	Lucija	6. m	4x7,5 km
				Košir	Dejan	5. m	paralelni veleslalom
				Fras	Damjan	3. m	K-120 ekipno
				Kranjec	Robert	3. m	K-120 ekipno
				Peterka	Primož	3. m	K-120 ekipno
						10. m	K-90
				Žonta	Peter	3. m	K-120 ekipno
				Gregorin	Teja	9. m	4x5 km
				Lačen	Nataša	9. m	4x5 km
				Majdič	Petra	10. m	10 km klasično
						9. m	4x5 km
						9. m	5+5 km zasledovalno
				Mali	Andreja	7. m	sprint 1.5 km
						9. m	4x5 km
				Drev	Ana	9. m	veleslalom
				Bauer	Klemen	10. m	4x7,5km štafeta
				Marič	Janez	10. m	4x7,5km štafeta
				Ožbolt	Janez	10. m	4x7,5km štafeta
				Poklukar	Matjaž	10. m	4x7,5km štafeta
2006	Torino 2006	smučanje – alpsko	Ž	Brankovič	Tadeja	6. m	4 x 6 km štafeta
				Gregorin	Teja	6. m	4 x 6 km štafeta
				Grudiček	Dijana	6. m	4 x 6 km štafeta
				Mali	Andreja	6. m	4 x 6 km štafeta
				Flander	Rok	7. m	paralelni veleslalom
				Košir	Dejan	6. m	paralelni veleslalom
				Benkovič	Rok	10. m	K-120 ekipno
				Damjan	Jernej	10. m	K-120 ekipno
				Kranjec	Robert	10. m	K-120 ekipno
				Peterka	Primož	10. m	K-120 ekipno
				Majdič	Petra	6. m	10 km klasično
						8. m	1,5 km šprint
				Gorza	Aleš	10. m	veleslalom
				Valenčič	Mitja	6. m	slalom
				Maze	Tina	2. m	veleslalom
						2. m	super veleslalom
						5. m	super kombinacija
						9. m	slalom
				Bauer	Klemen	4. m	šprint
						9. m	zasledovalno
2010	Vancouver 2010	smučanje - alpsko	Ž	Gregorin	Teja	5. m	skupinski štart
						8. m	štafeta

Leto	Ol	Šport	Spol	Priimek	Ime	Uvrstitev	Disciplina
						9. m	šprint
							zasledovalno
				Mali	Andreja	8. m	štafeta
				Ravnikar	Dijana	8. m	štafeta
				Brankovič Likožar	Tadeja	8. m	štafeta
		smučanje – deskanje na snegu	M	Flander	Rok	8. m	paralelni veleslalom
				Košir	Žan	6. m	paralelni veleslalom
		smučanje – prosti slog	M	Flisar	Filip	8. m	smučarski kros
		smučanje – sm. skoki	M	Kranjec	Robert	6. m	K-90
						8. m	K-120 ekipno
						9. m	K-120
				Mežnar	Mitja	8. m	K-120 ekipno
				Pikl	Primož	8. m	K-120 ekipno
				Prevc	Peter	7. m	K-90
						8. m	K-120 ekipno
		smučanje – sm. teki	Ž	Majdič	Petra	3. m	šprint

SVETOVNE MLADINSKE IGRE

Na pobudo ruske delegacije je MOK leta 1995 Moskvi dodelil pripravo Svetovnih mladinskih iger leta 1998. Igre so bile namenjene najobetavnejšim mladim športnikom z vsega sveta, kalitvi prihodnjih olimpijcev, ki pa se med seboj niso zgolj merili na športnem področju, pač pa so se tudi izobraževali o olimpizmu. Igre so bile pod tem imenom organizirane samo enkrat, nadomestile pa so jih Mladinske olimpijske igre – prve so bile leta 2010.

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športniki	Športi	SLO športniki
I.	1998	Moskva, Rusija	9.–19. 7.	139	približno 7500	15	22

Slovenski dobitniki medalj na Svetovnih mladinskih igrah

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
1998	atletika – stadionska	Vauče	Mojca	100 m			1	1
	judo	Nareks	Petra	do 52 kg			1	1
		Žolnir	Urška	do 63 kg	1			1
	plavanje	Prosen	Pia	200 m prsno			1	1
				Skupaj	1		3	4

MLADINSKE OLIMPIJSKE IGRE

Mladinske olimpijske igre so športno tekmovanje, organizirano po vzoru olimpijskih iger. Prve poletne igre so bile leta 2010 v Singapurju, prve zimske pa bodo 2012 v Innsbrucku v Avstriji, oboje pa so oziroma bodo na vsake štiri leta. Iger se lahko udeležijo le najboljši športniki, stari od 15 do 18 let, ki si pridobijo pravico do nastopa na mednarodnih tekmovanjih. Program športnih panog na mladinskih olimpijskih igrah je enak kot na olimpijskih igrah, razlike pa so v nekaterih disciplinah, saj je pri mladinskih igrah poudarek na vsestranskosti in razvoju mladega športnika. Prav tako je veliko pozornosti namenjene ob športnemu dogajanju oziroma izobraževalno-kulturnim dejavnostim.

Poletne mladinske olimpijske igre

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športniki	Športi	Discipline	SLO športniki
I.	2010	Singapur	14.–26. avgust	205	3530	32	201	24
II.	2014	Nandžing, Kitajska	16.– 28. avgust					

Zimske mladinske olimpijske igre

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športniki	Športi	Discipline	SLO športniki
I.	2012	Innsbruck, Avstrija	13.– 22. januar					

Slovenski dobitniki medalj na mladinskih olimpijskih igrah

Leto		Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
2010	judo	Potočnik	Urška	do 78 kg			1	1
	kajak kanu – slalom	Brus	Simon	K-1	1			1
	lokestrelstvo – tarčno	Rajh	Gregor	dvojice – mešano		1		1
	veslanje	Domanjko Grace	Grega Jure	dvojec brez krmarja	1			1
				Skupaj	2	1	1	4

Denis Žvegelj in Iztok Čop

Jani Klemenčič, Sašo Mirjanič, Milan Janša in Sadik Mujkič

Iztok Čop in Luka Špiš

Jolanda Čeplak por. Batagelj

Primož Kozmus

Brigita Langerholc (tretja z desne) v boju za medaljo, Sydney 2000

Vasilij Žbogar

Sara Isakovič (desno)

Rajmond Debevec

Lucija Polavder

OLIMPIJSKI FESTIVAL EVROPSKE MLADINE (OFEM)

Olimpijski festival evropske mladine poteka pod okriljem Evropskega olimpijskega komiteja in je organiziran po zgledu olimpijskih iger pod okriljem Mednarodnega olimpijskega komiteja. Pobudo za evropske festivale je dal dr. Jacques Rogge, zdajšnji predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja. Prvi poletni festival je bil leta 1991 v Bruslju v Belgiji, zimski leta 1993 v Val d'Aosti v Italiji. Oba, poletni in zimski festival sta v istem letu, in to vsako drugo leto, na njih pa lahko nastopajo športniki iz 49 držav Evrope, stari med 15 in 18 let.

Poletni olimpijski festivali evropske mladine

Festival	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športi	Športniki	SLO športniki
II.	1993	Valkenswaard, Nizozemska	3.–9. 7.	43	9	1275	65
III.	1995	Bath, Velika Britanija	9.–14. 7.	47	9	1709	26
IV.	1997	Lizbona, Portugalska	18.–24. 7.	47	10	1700	43
V.	1999	Esbjerg, Danska	10.–16. 7.	48	11	1682	39
VI.	2001	Murcia, Španija	21.–27. 7.	46	10	1700	43
VII.	2003	Pariz, Francija	27. 7.–2. 8.	48	9	1700	49
VIII.	2005	Lignano Sabbiadoro, Italija	2.–9. 7.	48	12	2082	54
IX.	2007	Beograd, Srbija	21.–28. 7.	48	11	2245	57
X.	2009	Tampere, Finska	18.–25. 7.	49	9	2400	38
XI.	2011	Trabzon, Turčija	23.–30. 7.				
XII.	2013	Utrecht, Nizozemska	14.–19. 7.				
XIII.	2015	Tbilisi, Gruzija	19.–24. 7.				

Slovenski dobitniki medalj na poletnih Olimpijskih festivalih evropske mladine

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
1993	atletika – stadionska	Langerholc	Brigita	400 m		1		1
		Randjelović	Elizabeta	kopje			1	1
	judo	Rogelj	Aljaž	do 78 kg			1	1
	plavanje	Melon	Jure	100 m prosto			1	1
		Poje	Borut	200 m delfin		1		1
1995	atletika – stadionska	Berden	Barbara	skok v višino			1	1
		Grosek	Sabastjan	kopje		1		1
		Marinič	David	400 m			1	1
	kolesarstvo – cestno	Mrvar	Darko	cestna dirka 74 km			1	1
	plavanje	Medvešek	Blaž	100 m hrbtno		1		1
				200 m hrbtno		1		1
1997	atletika – stadionska	Valcl	Andraž	200 m delfin		1		1
		Osovníkar	Matic	200 m			1	1
		Vrtačič	Jože	skok v daljino			1	1

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
1999		Murn	Andrej	4x100 m				
		Šušteršič	Matic			1		1
		Vrtačič	Jože					
		Osovníkar	Matic					
	judo	Frece	Maja	66 kg		1		1
	atletika – stadionska	Zupanc	Peter	kopje		1		1
	judo	Jereb	Sašo	do 66 kg			1	1
		Oblak	Maja	do 57 kg			1	1
		Svečak	Jožica	do 63 kg	1			1
	košarka	Brkljačič	Jure	ekipa				
		Buršič	Marino					
		Debevec	Matija					
		Kešelj	Zoran					
		Ljubenovič	Saša					
		Majerle	Samo				1	1
		Miletič	Dragan					
		Moravec	Simon					
		Nuhanovič	Salih					
		Stakič	Aleksander					
		Taraniš	Ervin					
		Udrih	Beno					
2001	plavanje	Čarman	Anja	100 m hrbtno		1		1
				200 m hrbtno	1			1
				400 m mešano		1		1
	tenis	Zgaga	Matija	mešane dvojice			1	1
		Žlender	Nina					
		Zgaga	Matija			1		1
	atletika – stadionska	Murko	Darjan	400 m			1	1
	jadranje	Černe	Teja	evropa			1	1
	judo	Ferjan	Primož	do 90 kg		1		1
	plavanje	Klinar	Anja	200 m mešano	1			1
				200 m prsno		1		1
				400 m mešano		1		1
	rokomet	Bilbija	Nenad	ekipa				
		Cvikl	Robert					
		Čudič	Bojan					
		Dobelšek	Jure					
		Gajič	Dragan					
		Kavtičnik	Vid					
		Nikolič	Mirko			1		1
		Pfajfer	Danijel					
		Rapotec	Uroš					
		Rutar	Samo					
		Sarkič	Dejan					
		Smolak	Goran					
		Stopar	Urban					
		Štimec	Matija					
2003	judo	Drakšič	Rok	do 55 kg		1		1

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
		Lešnjak	Sendi	do 57 kg			1	1
		Uršič	Maja	do 63 kg		1		1
	odbojka	Bojinovič	Marko					
		Brulec	Luka					
		Djordjevič - Kamenik	Alen					
		Ivartnik	Jure					
		Kališnik	Matej					
		Matijaševič	Dejan	ekipa			1	1
		Nose	Rok					
		Pulko	Zlatko					
		Vidič	Matej					
		Vinčič	Dejan					
		Zupanc	Rudi					
2005	atletika – stadionska	Kampič	Saša	kopje			1	1
		Kerševan	Jana	skok v višino	1			1
		Kokot	Nina	skok v daljino			1	1
		Pintar	Svit	palica		1		1
	judo	Ban	Barbara	nad 70 kg	1			1
		Ketiš	Tajda	do 52 kg	1			1
		Murko	Lea	do 70 kg	1			1
2007	atletika – stadionska	Bratkič	Maja	troskok		1		1
	judo	Ratej	Jan	nad 90 kg			1	1
		Vršič	Kristina	do 44 kg			1	1
	plavanje	Bežan	Urša	200 m prosto		1		1
	tenis	Hercog	Polona	mešane dvojice		1		1
		Plešnik	Miha					
		Hercog	Polona	posamezno	1			1
2009	atletika – stadionska	Špiler	Barbara	kladivo	1			1
	judo	Mulec	Tadej	do 73 kg			1	1
				Skupaj	9	22	21	52

Zimski Olimpijski festivali evropske mladine

Festival	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športi	Športniki	SLO športniki
I.	1993	Aosta, Italija	7. – 11. 2.	34		429	17
II.	1995	Andora la Vella, Andora	3.–10. 2.	40	5	447	17
III.	1997	Sundswall, Švedska	7.–13. 2.	41			20
IV.	1999	Poprad, Slovaška	6.– 12. 3.	40	7	758	26
V.	2001	Voukatti, Finska	10. – 16. 3.	40	7	800	25
VI.	2003	Bled, Slovenija	25.– 31. 1.	41	7	811	52
VII.	2005	Monthey, Švica	22.– 29. 1.	41	8	739	24
VIII.	2007	Jaca, Španija	18.– 23. 2.	44	6	800	28

IX.	2009	Szczyrk, Poljska	14.– 21. 2.	47	9	1100	32
X.	2011	Liberec, Češka	12.– 19. 2.	44	8	918	33
XI.	2013	Brasov, Romunija	16.– 23. 2.				
XII.	2015	Vorarlberg, Avstrija in Liechtenstein	28. 2.– 7. 3.				

Slovenski dobitniki medalj na zimskih Olimpijskih festivalih evropske mladine

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
1993	smučanje – alpsko	Grubelnik	Drago	slalom	1			1
1995	smučanje – alpsko	Jerman	Andrej	veleslalom			1	1
		Lorbek	Dalija	slalom	1			1
		Valenčič	Mitja	slalom		1		1
1997	smučanje – biatlon	Lanišek	Aleksandra	5,2 km sprint			1	1
1999	smučanje – smučarski skoki	Bilban	Blaž					
		Čavlovič	Gašper	ekipno K-90			1	1
		Zupan-Urh	Primož					
	smučanje – smučarski teki	Brodar	Nejc	10 km prosto			1	1
2001	smučanje – alpsko	Drev	Ana	paralelni slalom	1			1
	smučanje – smučarski teki	Fabjan	Vesna	šprint			1	1
2003	smučanje – biatlon	Dokl	Peter	zasledovalno			1	1
	smučanje – nordijska kombinacija	Oranič	Mitja	posamezno		1		1
		Zupan	Primož	posamezno			1	1
		Oranič	Mitja					
		Rozman	Rok	ekipno	1			1
		Zupan	Primož					
	smučanje – smučarski skoki	Benkovič	Rok	K-90 m			1	1
		Kordež	Zvonko	K-90 m		1		1
		Benkovič	Rok					
		Kordež	Zvonko	K-90 m ekipno	1			1
		Oblak	Jaka					
2005	smučanje – alpsko	Skube	Matic	slalom		1		1
				veleslalom			1	1
	smučanje – biatlon	Brvar	Matej	10 km zasledovalno		1		1
				7,5 km šprint			1	1
2007	smučanje – alpsko	Štuhec	Ilka	slalom	1			1
				veleslalom	1			1
2009	smučanje – alpsko	Hafner	Ula	veleslalom			1	1
	smučanje – nordijska kombinacija	Pivk	Leon					
		Šinkovec	Nace	ekipno			1	1
		Turjak	Alen					

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
	smučanje – smučarski skoki	Hvala	Jaka	K-90 ekipno	1			1
		Justin	Rok					
		Leban	Luka					
		Prevc	Peter					
		Prevc	Peter	K-90 posamezno	1			1
2011	smučanje – alpsko	Plut	Eli	slalom		1		1
				veleslalom	1			1
	smučanje – smučarski teki	Einfalt	Lea	5 km prosto		1		1
				Skupaj	10	7	12	29

SVETOVNE IGRE¹⁵

Svetovne igre so tekmovanje, na katerem se športniki merijo v neolimpijskih športnih panogah in potekajo na vsake 4 leta. Prve svetovne igre so bile organizirane leta 1981, potekajo pa pod okriljem mednarodne organizacije za svetovne igre (International World Games Association – IWGA) in pod pokroviteljstvom Mednarodnega olimpijskega komiteja. Zanimivo je, da so bili nekateri športi, ki so bili sprva na programu svetovnih iger, pozneje uvrščeni na program olimpijskih iger. Sicer pa gre za vrhunsko športno tekmovanje, na katerem lahko nastopajo le najboljši športniki, pa še ti si pravico do nastopa pridobijo le, če izpolnijo mednarodno določena merila.

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športniki	Vsi športi/ Povabljeni športi	SLO športniki
IV.	1993	Haag, Nizozemska		69	2275	22/3	
V.	1997	Lahti, Finska	7.–17. 8.	78	2600	25/5	
VI.	2001	Akita, Japonska	16.– 26. 8.	93	3200	26/5	
VII.	2005	Duisburg, Nemčija	14.– 24. 7.	93	3400	34/6	28
VIII.	2009	Kaohsiung, Tajvan	17.– 26. 7.	90	3235	26/5	18
IX.	2013	Cali, Kolumbija					

Slovenski dobitniki medalj na Svetovnih igrah od leta 2005

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
2005	balinanje	Čaušević	Jasmin	hitrostno zbijanje			1	1
	kotalkanje – umetnostno	Mlinarič	Lucija	prosti program		1		1
	lokestrelstvo – poljsko	Sitar	Dejan	sestavljani lok		1		1
	planinstvo – športno plezanje	Gros	Natalija	težavnost		1		1

¹⁵ OKS ima podatke o slovenski udeležbi od leta 2005, saj prej ni sodeloval pri nastopanju športnikov na teh igrah, so pa slovenski športniki na njih nastopali že pred tem in tudi osvojili nekaj odličij.

2009	balinanje	Sodec	Nina	hitrostno zbijanje	1				1
	kotalkanje – umetnostno	Arčon	Nika	posamezno		1			1
	planinstvo – športno plezanje	Vidmar	Maja	težavnost	1				1
	ples – LA	Batagelj	Jurij						
		Štrukelj	Jagoda	LA plesi		1			1
				Skupaj	2	5	1		8

SREDOZEMSKÉ IGRE

Sredozemske igre so športno tekmovanje držav sredozemskega ozemlja, na katerih lahko nastopajo športniki iz 24 držav evropske, azijske in afriške celine. Priredijo jih na vsake 4 leta, od leta 1951 pod okriljem Mednarodnega komiteja sredozemskih iger (International Committee for Mediterranean Games – ICMG). Na programu iger je več kot 25 olimpijskih pa tudi neolimpijskih športnih panog.

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Države	Športniki			Športi	Discipline	SLO športniki
					Moški	Ženske	Skupaj			
XII.	1993	Languedoc-Roussillon, Francija	16.– 27. 7.	20	1994	604	2.598	24	217	152
XIII.	1997	Bari, Italija	13.– 25. 6.	21	2999	804	3.803	27	234	175
XIV.	2001	Tunis, Tunizija	2.– 15. 9.	23	2002	1.039	3.041	23	230	133
XV.	2005	Almerija, Španija	24. 6.– 3. 7.	21	2.134	1.080	3.214	27	258	159
XVI.	2009	Pescara, Italija	25. 6.– 5. 7.	23	2183	1185	3368	28	243	139
XVII.	2013	Mersin, Turčija	24. 6.– 3. 7.							

Slovenski dobitniki medalj na Sredozemskih igrah

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
1993	atletika – stadionska	Bilač	Britta	skok v višino	1			1
		Bukovec	Brigita	100 m ovire	1			1
		Erjavec	Nataša	suvanje krogle		1		1
		Javornik	Helena	maraton	1			1
		Predikaka	Ksenija	skok v daljino		1		1
		Prijon	Miha	skok v višino			1	1
		Strašek	Renata	kopje			1	1
	športna gimnastika	Bedenik	Klemen					
		Hodžič	Enis					
		Jovanovič	Dejan	ekipno			1	1
Ločnikar		Dejan						
Pegan		Aljaž						
	Pegan	Aljaž	Drog		1		1	
plavanje	Bučar	Jure	400 m prosto		1		1	
	Kejžar	Alenka	200 m prsno				1	1
	Majcen	Igor	1500 m prosto		1		1	
	Majcen	Nace	400 m prosto				1	1

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
	plavanje – ŠI (šport invalidov)	Pavlinec	Danijel	100 m prosto		1		1
	rokomet	Banfro	Tetty					
		Čop	Jani					
		Denič	Boris					
		Doberšek	Boštjan					
		Jeršič	Tomaž					
		Kleč	Tomaž					
		Levc	Aleš					
		Likavec	Janez	ekipa			1	1
		Plaskan	Borut					
		Pungartnik	Roman					
		Pušnik	Rolando					
		Stojakovič	Nenad					
		Strašek	Boštjan					
		Šerbec	Uroš					
		Tomšič	Tomaž					
	strelstvo	Debevec	Rajmond	3 × 40	1			1
				60 MK puška leže			1	1
				zračna puška 10m	1			1
		Oražem	Renata	MK puška leže			1	1
	veslanje	Čop	Iztok	dvojec brez		1		1
		Žvegelj	Denis	krmarja				
1997	atletika – stadionska	Bikar	Alenka	200 m			1	1
		Bilač	Britta	Skok v višino			1	1
		Bukovec	Brigita	100 m ovire		1		1
		Cankar	Gregor	Skok v daljino	1			1
		Kocuvan	Miro	400 m ovire			1	1
		Primc	Igor	Disk	1			1
		Steblovnik	Jolanda	800 m		1		1
	jadranje	Čopi	Tomaž					
		Margon	Mitja	470	1			1
	judo	Petek	Damjan	95 kg		1		1
	karate	Vilar	Polona	55 kg			1	1
	kolesarstvo – cestno	Hauptman	Andrej	cestna dirka		1		1
	lokostrelstvo – tarčno	Burja	Mitja					
		Koprivnikar	Peter	ekipno			1	1
		Medved	Samo					
	plavanje	Kejžar	Nataša	100 m prsno		1		1
				200 m prsno		1		1
		Sparavec	Metka	50 m prosto		1		1
	rokoborba – prosti slog	Bačič	Rade	69 kg			1	1

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
	rokomet	Brezovar	Mojca					
		Doler	Dejan					
		Frešer	Anja					
		Hudej	Barbara					
		Kapidžič	Irma					
		Kurent	Katja					
		Marton	Marjetka					
		Mežek	Nataša					
			Judita	ekipa			1	1
		Mijatovič	Branka					
		Oder	Tatjana					
		Polajnar	Tanja					
		Savicki	Matejka					
		Stefanišin	Sergeja					
		Škopelja	Darja					
		Šturm	Simona					
		Zidar	Sonja					
	strelstvo	Debevec	Rajmond	MK puška 3 x 40			1	1
				zračna puška 10 m	1			1
		Lipolt	Andraž	Trap			1	1
	tenis	Božič	Iztok					
		Urh	Borut	dvojice		1		1
	veslanje	Čop	Iztok	enojec	1			1
		Janša	Milan					
		Klemenčič	Janez	četverec			1	1
		Mujkič	Sadik					
		Žvegelj	Denis					
2001	atletika – stadionska	Langerholc	Brigita	800 m		1		1
		Mačus	Meta	400 m ovire			1	1
	balinanje	Novak	Bojan	hitrostno zbijanje			1	1
		Sofronievski	Damjan	natančno zbijanje	1			1
	športna gimnastika	Pegan	Aljaž	Drog			1	1
		Petkovšek	Mitja	bradlja			1	1
	jadranje	Žbogar	Vasilij	laser			1	1
	judo	Nareks	Petra	Do 52 kg			1	1
		Sraka	Raša	Do 70 kg	1			1
	karate	Bukovnik	Mateja	Do 50 kg			1	1
	namizni tenis	Dermastja	Petra					
		Halas	Helena	dvojice		1		1
		Tokič	Bojan	posamezno		1		1
	plavanje	Čarman	Anja	200 m hrbtno			1	1
				400 m prosto	1			1
		Mankoč	Peter	100 m prosto		1		1
				200 m mešano	1			1
		Medvešek	Blaž	100 m hrbtno		1		1

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj	
2005	rokomet	Cerar	Špela	ekipa				1	
		Dajčman	Tanja						
		Derčar	Mojca						
		Doler	Deja						
		Dolgun	Ina						
		Đurkovič	Sonja						
		Frešer	Anja						
		Gorski	Barbara						
		Ilič	Silvana						
		Mijatovič	Branka						
		Oder	Tatjana						
		Pleško	Nadiža						
		Stefanišin	Sergeja						
		Tutnjič	Nada						
		Vinčič	Mira						
		Vinčič	Vesna						
2005	veslanje	Kajdiž	Blaž	enojec LV			1	1	
		Mizerit	Davor	dvojni dvojec	1			1	
		Špik	Luka						
2005	atletika – stadionska	Bikar	Alenka	200 m	1			1	
		Osovnikar	Matic	100 m	1			1	
				200 m	1			1	
				Primc	Igor	Disk		1	
		Žumer	Kristina	100 m			1	1	
		Borovina	Matjaž	4 x 100 m			1	1	
		Osovnikar	Matic						
		Žumer	Jan						
		Fridrih	Boštjan						
		balinanje	Novak	Bojan	hitrostno zbijanje			1	1
		boks	Kramberger	Robi	Do 81 kg			1	1
		športna gimnastika	Petkovšek	Mitja	bradlja	1			1
		jadranje	Černe	Alja	470			1	1
			Černe	Teja					
				Čopi	Tomaž	470			1
Glavina	Davor								
	Žbogar			Vasilij	laser	1			1
2005	judo	Drakšič	Rok	Do 66 kg		1		1	
		Ferjan	Klemen	Do 81 kg		1		1	
		Nareks	Petra	Do 52 kg			1	1	
		Sraka	Raša	Do 70 kg		1		1	
		Žolnir	Urška	Do 63 kg			1	1	
		Župančič-Regent	Jernej	K-1 1000m			1	1	
2005	karate	Šavor	Teja	Do 55 kg			1	1	
2005	lokostrelstvo – tarčno	Čekada	Dolores	ukrivljeni lok - FITA 70 m ekipno			1	1	
		Križe	Barbara						
		Verbič	Darja						

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
2009	namizni tenis	Ignjatovič	Saša	dvojice			1	1
		Tokič	Bojan					
	plavanje	Aberšek	Aleš	200 m delfin		1		1
		Godec	Jernej	50 m prosto			1	1
		Isakovič	Sara	200 m prosto		1		1
				400 prosto		1		1
		Klinar	Anja	200 m mešano	1			1
				400 m mešano		1		1
		Mankoč	Peter	100 m delfin	1			1
		Markič	Matjaž	50m prsno			1	1
		Medvešek	Blaž	200 m hrbtno	1			1
		Tahirovič	Emil	100 m prsno			1	1
				50m prsno	1			1
		Medvešek	Blaž	4 x 100 m me- šano	1			1
		Mencinger	Jernej					
		Tahirovič	Emil					
		Mankoč	Peter					
	tenis	Ošabnik	Boštjan	dvojice			1	1
		Žemlja	Grega					
	veslanje	Kolander	Rok	dvojni dvojec			1	1
		Prelog	Matej					
		Mizerit	Davor				1	1
	atletika – stadionska	Kolarič	Nina	daljina			1	1
		Kranjc	Matija	kopje			1	1
		Ratej	Martinka	kopje			1	1
		Veit	Sabina	200m		1		1
	balinanje	Borčnik	Aleš	hitrostno zbijanje		1		1
		Pivk	Petra	hitrostno zbijanje		1		1
	športna gimnastika	Pegan	Aljaž	Drog		1		1
	golf	Gornik	Tim	posamezno	1			1
	judo	Drakšič	Rok	Do 66 kg			1	1
		Nareks	Petra	Do 52 kg			1	1
		Polavder	Lucija	nad 78 kg	1			1
		Sedej	Aljaž	Do 81 kg	1			1
		Trstenjak	Tina	Do 57 kg			1	1
		Žolnir	Urška	Do 63 kg	1			1
		Sraka Vuković	Raša	Do 70 kg		1		1
	kajak kanu – mirne vode	Ponomarenko	Špela	K-1 500m	1			1
	kolesarstvo - cestno	Kump	Marko	enodnevna cest- na dirka		1		1

Leto	Šport	Priimek	Ime	Disciplina	1. m	2. m	3. m	Skupaj
	odbojka	Flajs	Andrej					
		Jakopin	Vid					
		Kamnik	Matevž					
		Pajenk	Alen					
		Planinc	Jan					
		Plot	Miha	ekipa			1	1
		Satler	Rok					
		Šabec	Damir					
		Šket	Alen					
		Urnaut	Tine					
		Vidič	Matej					
		Vinčič	Dejan					
	plavanje	Cesar	Nina	800 m prosto		1		1
		Klinar	Anja	200 m mešano			1	1
				400 m mešano	1			1
		Mankoč	Peter	100 m delfin			1	1
		Tahirovič	Emil	50 m prsno		1		1
	strelstvo	Maček	Boštjan	Trap 125	1			1
	veslanje	Špik	Jan	dvojni dvojec		1		1
		Špik	Luka					
		Malešic	Matevž	dvojni dvojec LV			1	1
		Cvet	Jure					
				Skupaj	32	37	56	125

MLADINSKE IGRE ALPE-JADRAN¹⁶

Pobudo za organiziranje Mladinskih iger Alpe-Jadran je leta 1981 dala Delovna skupnost Alpe-Jadran. Že povsem na začetku je bilo dogovorjeno, da bodo igre vsako leto, menjaje zimske in poletne, in da lahko na njih nastopajo mladi športniki, stari do 17 let, in to v štirih do petih športnih panogah. Leta 1982 so bile prve zimske igre v Auronzu, v italijanski Benečiji, prve poletne pa je leta 1984 organiziral avstrijski Gradec. Število sodelujočih na igrah se spreminja, sodelujejo pa na njih dežele z alpskega in jadranskega ozemlja.

Poletne Mladinske igre Alpe-Jadran

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Dežele	Športi	SLO športniki
V.	1992	Zalaegerszeg, Županija Zala				
VI.	1994	Burghausen, Bavarska				
VII.	1996	Siofok, Somogy				
VIII.	1998	Caorle, Benečija	29. 6. – 2. 7.	18	4	59
IX.	2000	Gorica, Furlanija-Julijska krajina	26. – 30. 6.	19	5	66

¹⁶ Arhiv pred letom 1997 žal ne obstaja, je pa Slovenija sodelovala na vseh igrah.

X.	2002	Piran, Izola, Koper, Slovenija	24. – 27. 6.	16	4	66
XI.	2004	Reka, Hrvaška	21. – 24. 6.	16	5	69
XII.	2006	Kaposvar, Somogy	26. – 29. 6.	14	5	82
XIII.	2008	Bük-Szombathely, Županija Vas	23. – 26. 6.	11	5	106
XIV.	2010	Pordenone, Furlanija-Juljska krajina	21. – 24. 6.	11	5	73

Število osvojenih medalj slovenskih športnikov na poletnih Mladinskih igrah Alpe-Jadran

Leto	Z	S	B	Sk.	Uvr. SLO
1998	8	10	13	31	3
2000	9	7	12	28	1
2002	11	15	8	34	2
2004	14	12	8	34	1
2006	15	13	7	35	2
2008	26	7	10	43	1
2010	22	12	7	41	1
Skupaj	105	76	65	246	

Zimske Mladinske igre Alpe-Jadran

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Dežele	Športi	SLO športniki
VI.	1993	Bormio, Lombardija				
VII.	1995	Biasca, Ticino				
VIII.	1997	Murau, Štajerska	27. – 30. 1.		6	41
IX.	1999	Val di Fiemme, Trentino - Alto Adige	25. – 28. 1.	19	6	53
X.	2001	Bad Gaisern, Gornja Avstrija	22. – 25. 1.	19	6	55
XI.	2003	Beljak, Koroška	20. – 23. 1.	17	6	55
XII.	2005	Ticino, Švica	17. – 20. 1.	17	5	50
XIII.	2007	Hinterstoder, Gornja Avstrija	22. – 25. 1.	13	4	44
XIV.	2009	Alleghe-Falcade-Feltre, Benečija	19. – 22. 1.	12	5	50

Število osvojenih medalj slovenskih športnikov na zimskih Mladinskih igrah Alpe-Jadran

Leto	Z	S	B	Sk.	Uvr. SLO
1997	3	2	4	9	1
1999	5	7	7	19	1
2001	8	5	5	18	1
2003	5	3	2	10	1

2005	3	4	6	13	1
2007	7	5	8	20	1
2009	4		5	9	1
Skupaj	35	26	37	98	

MLADINSKE IGRE TREH DEŽEL¹⁷

Mladinske igre treh dežel povezujejo Koroško, Furlanijo-Julijsko krajino in Slovenijo. Pobuda zanje je nastala leta 1970, leta 1972 so bile organizirane »poskusne« igre Koroške in Slovenije, prve igre treh dežel pa so bile leta 1974 v Vidmu (Udine), v pokrajini Furlanija- Julijska krajina. Udeleženske iger se pri organizaciji izmenjujejo, tako da ta troboj mladih, starih 15 let in manj, vsako leto pripravi ena izmed njih . Športniki se pomerijo v tehle športnih panogah: atletika, namizni tenis, tenis, košarka fantje, nogomet fantje in odbojka dekleta.

Pregled Mladinskih iger treh dežel

Igre	Leto	Gostitelj	Datum	Št. športov	Št. SLO športnikov
XIX.	1992	Maribor, Slovenija			
XX.	1993	Gradež, Furlanija-Juljska krajina			
XXI.	1994	Beljak, Koroška			
XXII.	1995	Nova Gorica, Slovenija			
XXIII.	1996	Pordenone, Furlanija-Juljska krajina			
XXIV.	1997	Feldkirchen, Koroška	26.–27. 9.	6	78
XXV.	1998	Murska Sobota, Slovenija	18.–19. 9.	6	79
XXVI.	1999	Tolmezzo, Furlanija-Juljska krajina	17.–18. 9.	6	81
XXVII.	2000	Wolfsberg, Koroška	22.–23. 9.	6	79
XXVIII.	2001	Slovenska Bistrica, Slovenija	21.–22. 9.	6	79
XXIX.	2002	Fiume Veneto, Azzano Decimo, Furlanija-Juljska krajina	20.–21. 9.	6	80
XXX.	2003	St.Veit an der Glan / Sv. Vid na Glini, Koroška	19.–20. 9.	6	77
XXXI.	2004	Kranj, Slovenija	17.–18. 9.	6	81
XXXII.	2005	Gradisca d Isonzo / Gradišče na Soči, Furlanija-Juljska krajina	16.–17. 9.	6	81
XXXIII.	2006	Feldkirchen, Koroška	15.–16. 9.	6	82
XXXIV.	2007	Novo mesto, Slovenija	21.–22. 9.	6	81
XXXV.	2008	Lignano Sabbiadoro, Furlanija-Juljska krajina	19.–20. 9.	6	81
XXXVI.	2009	St. Veit an der Glein / Sv. Vid na Koroškem	18.–19. 9.	6	81
XXXVII.	2010	Koper, Slovenija	17.–18. 9.	6	81

¹⁷ Kot pri igrah Alpe -Jadran žal tudi za Mladinske igre treh dežel ni arhiva izpred leta 1997, je pa Slovenija nastopala na vseh igrah.

Jure Košir (desno)

Alenka Dovžan in Katja Koren

Damjan Fras, Primož Peterka, Robert Kranjec in Peter Žonta

Petra Majdič (prva z leve)

Tina Maze

Pregled uvrstitev slovenskih športnikov na Mladinskih igrah treh dežel

Leto	Atletika	Košarka	Namizni tenis - M	Namizni tenis - Ž	Nogomet	Odbojka	Tenis
1999	1. m	1. m	1. m	1. m	2. m	2. m	1. m
2000	1. m	1. m	2. m	1. m	1. m	2. m	1. m
2001	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m	2. m	2. m
2002	1. m	1. m	1. m	1. m	2. m	1. m	3. m
2003	1. m	1. m	2. m	1. m	3. m	2. m	3. m
2004	1. m	2. m	1. m	1. m	2. m	2. m	1. m
2005	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m
2006	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m
2007	1. m	1. m	2. m	1. m	1. m	1. m	1. m
2008	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m	1. m	2. m
2009	1. m	1. m	1. m	1. m	2. m	1. m	2. m
2010	1. m	1. m	1. m	1. m	3. m	1. m	1. m

PREGLED MEDALJ PO ŠPORTNIH PANOGAH NA SVETOVNIH IN EVROPSKIH PRVENSTVIH 1992-2010

Leto	Športna panoga	Z	S	SP B	Z	S	EP B	Skupaj
1992	balinanje				1	2		3
	jadrnanje		1					1
	kegljanje	3	1	1				5
	kolesarstvo – bmx	1						1
	letalstvo – raketno modelarstvo	2	1	1		1		5
1993	balinanje		1					1
	ju-jitsu		1					1
	kajak-kanu na divjih vodah	1	1	1				3
	kickboks			1				1
	kolesarstvo – bmx		1					1
	letalstvo – motorno letenje			1				1
	letalstvo – para ski	1		1				2
	plavanje						1	1
	strelstvo	1				1	1	3
	taekwondo				1		1	2
	veslanje			1				1
1994	atletika				1			1
	balinanje					2		2
	športna gimnastika				1			1
	ju-jitsu	1	1	2				4
	karate			1				1
	kegljanje	1						1
	kegljanje na ledu		1					1

Leto	Športna panoga	SP			EP			Skupaj
		Z	S	B	Z	S	B	
1995	kolesarstvo – bmx	1						1
	letalstvo					1	1	2
	letalstvo – padalstvo		1					1
	letalstvo – raketno modelarstvo		2	1				3
	rafting	3	3	2				8
	strelstvo				2	5		7
	taekwondo		1		1		3	5
	veslanje			1				1
	atletika		1	1				2
	balinanje		1					1
	ju-jitsu				1			1
	kajak-kanu na divjih vodah		1	1				2
	kickboks	1						1
	letalstvo – para ski	3						3
	ples – st in la plesi			1				1
	strelstvo						1	1
	taekwondo					1		1
	triatlon						1	1
	veslanje	1						1
	atletika					1	1	2
1996	kajak-kanu na divjih vodah		1		1	1	1	4
	kegljanje	1						1
	kickboks			1	1	3	3	8
	lokostrelstvo			1		1		2
	ples – st in la plesi	1						1
	smučanje – alpsko			1				1
	smučanje – biatlon				1			1
	smučanje – skoki			1				1
	balinanje			1				1
	kajak-kanu na divjih vodah			1			1	2
	karate					1		1
	kegljanje na ledu				1		1	2
	kickboks – IAKSA	2						2
	kickboks – WAKO		1					1
1997	kolesarstvo – bmx	1						1
	letalstvo – para ski	1						1
	lokostrelstvo				1			1
	motociklizem – motokros					1		1
	ples – st in la plesi	1			1		1	3
	ribištvo – športni ribolov na morju		1					1
	smučanje – biatlon					1	1	2
	strelstvo	1		3		1		5
	taekwondo – ITF			1	2	2	2	7
	atletika					1		1
	balinanje			1			1	2
	športna gimnastika					1		1
	jadranje		1			1		2

Leto	Športna panoga	SP			EP			Skupaj
		Z	S	B	Z	S	B	
	ju-jitsu			1				1
	kajak-kanu na divjih vodah						1	1
	karate					1		1
	kegljanje		2	1				3
	kegljanje na ledu	1						1
	kickboks – IAKSA				1	3	2	6
	kickboks – WAKO				2	1	1	4
	kolesarstvo – bmx		1					1
	lokostrelstvo			1		1		2
	plavanje					1		1
	ples – st in la plesi	1					1	2
	ribištvo – športni ribolov na morju	2		1				3
	smučanje – deskanje				1			1
	strelstvo			1	5	3	2	11
	taekwondo				1		3	4
1999	atletika			1				1
	balinanje	1						1
	jadranje					1		1
	ju-jitsu						3	3
	kajak-kanu na divjih vodah		1			2	1	4
	kickboks – IAKSA		1	1				2
	kickboks – WAKO		1	2				3
	kolesarstvo – bmx		1					1
	letalstvo – para ski			1				1
	plavanje					1	2	3
	ples – st in la plesi			1		1		2
	ribištvo – kasting				1			1
	ribištvo – športni ribolov na morju			1			1	2
	strelstvo		1	1				2
	taekwondo – ITF	1	1		1		1	4
	veslanje	1						1
2000	atletika					1		1
	balinanje					1	1	2
	športna gimnastika				1		1	2
	ju-jitsu		2					2
	kajak-kanu na divjih vodah		1	1		1		3
	kegljanje	1	1	1				3
	kickboks – IAKSA		2					2
	kickboks – WAKO				1	1	1	3
	letalstvo – jadralno padalstvo		2					2
	letalstvo – padalstvo	2	2	1				5
	lokostrelstvo		1		1			2
	motociklizem – motokros						1	1
	plavanje			1	1		3	5
	ribištvo – športni ribolov na morju		1					1
	strelstvo					1		1

Leto	Športna panoga	SP			EP			Skupaj
		Z	S	B	Z	S	B	
2001	tenis					1		1
	balinanje	1						1
	ju-jitsu					1		1
	kickboks – IAKSA	1		3				4
	kickboks – WAKO	5	2	3				10
	kolesarstvo – cestno			1				1
	letalstvo – mikro lahka letala			1				1
	letalstvo – motorno letenje					1		1
	letalstvo – padalstvo	2	2					4
	letalstvo – para ski		2	2				4
	lokostrelstvo	1						1
	planinstvo – športno plezanje	1						1
	plavanje				3	2	3	8
	ples – st in la plesi	1		1		1	1	4
	ribištvo – športni ribolov na morju			1	1			2
smučanje – alpsko			1				1	
smučanje – deskanje		1					1	
strelstvo	1	1			1	1	4	
taekwondo – ITF	2		1		2	1	6	
tenis						1	1	
2002	veslanje		1	1				2
	atletika				3			3
	športna gimnastika		2			1		3
	judo						2	2
	kajak-kanu na divjih vodah		1	2				3
	kegljanje	1	1	2				4
	kegljanje na ledu	1		1				2
	kickboks – IAKSA		2					2
	kickboks – WAKO				3	4	5	12
	kotalkanje – umetnostno	1						1
	lokostrelstvo				1	1	1	3
	motociklizem – cestnohitrostni	1						1
	motociklizem – motokros				1			1
	planinstvo – športno plezanje					1		1
	plavanje	1	2	1	1	1	4	10
	ples – st in la plesi			1			1	2
	ribištvo – kasting			1				1
	strelstvo	1	1			1	1	4
	taekwondo – ITF				1	1		2
	tenis						1	1
veslanje		1					1	
2003	balinanje			1				1
	jadranje				1	1		2
	judo				1	1	1	3
	ju-jitsu					1	2	3
	kegljanje na ledu						1	1

Leto	Športna panoga	SP			EP			Skupaj
		Z	S	B	Z	S	B	
	kickboks – WAKO	4	2	3				9
	kolesarstvo – gorsko						1	1
	letalstvo – padalstvo	3	2					5
	letalstvo – para ski	2	2	1				5
	lokostrelstvo					1		1
	plavanje				3	1	1	5
	ples – st in la plesi		1					1
	smučanje – deskanje	1						1
	strelstvo	1	1	1	2		1	6
	taekwondo – ITF	1	1		1		7	10
	veslanje			1				1
2004	atletika		1					1
	balinanje				1	1	2	4
	športna gimnastika				1			1
	jadranje		1			1		2
	judo						2	2
	ju-jitsu		2	2				4
	kajak-kanu na divjih vodah						1	1
	kegljanje	2						2
	kickboks – WAKO				5	2	3	10
	kolesarstvo – gorsko			1	1			2
	letalstvo – padalstvo	1	1					2
	lokostrelstvo			1				1
	motociklizem – spidvej				1			1
	planinstvo – športno plezanje					1		1
	plavanje	1		1		4	3	9
	ples – st in la plesi	1					1	2
	ribišтво – kasting	1	1					2
	ribišťvo – športni ribolov na morju		1					1
	rokomet					1		1
	taekwondo – ITF				2	1	1	4
	tenis						1	1
2005	atletika		1					1
	balinanje	2	1	1				4
	športna gimnastika	2					1	3
	jadranje		1			1		2
	judo			2			1	3
	ju-jitsu				1			1
	kajak-kanu na divjih vodah			1	1	1		3
	kegljanje			1				1
	kegljanje na ledu					2		2
	kickboks – WAKO	2		2				4
	kolesarstvo – gorsko		1					1
	letalstvo – jadralno padalstvo	1	1					2
	letalstvo – padalstvo				3			3
	letalstvo – para ski	2	1	1				4

Leto	Športna panoga	Z	S	SP B	Z	S	EP B	Skupaj
2006	lokostrelstvo			1		2		3
	motociklizem – cestnohitrostni			1	2			3
	motociklizem – spidvej						1	1
	namizni tenis						1	1
	plavanje				1		2	3
	ples – st in la plesi	1						1
	smučanje – deskanje		1					1
	smučanje – skoki	1		1				2
	strelstvo				2	1	3	6
	taekwondo – ITF	2	1	5	2	2	3	15
	tenis						1	1
	veslanje	1	1					2
	atletika					1	1	2
	balinanje	1		1	1	1		4
	športna gimnastika		1		1			2
	judo						1	1
	kajak-kanu na divjih vodah				1			1
	kajak-kanu na mirnih vodah		1					1
	kegljanje	2		1				3
	kegljanje na ledu					1		1
kickboks – WAKO					1	4	5	
2007	letalstvo – jadralno zmajarstvo						1	1
	letalstvo – padalstvo	1						1
	lokostrelstvo	1						1
	motociklizem – cestnohitrostni		1		2			3
	motociklizem – spidvej					1		1
	planinstvo – športno plezanje						1	1
	plavanje		1		1	1	1	4
	ples – st in la plesi						1	1
	ribištvo – sladkovodni športni ribolov				2		1	3
	strelstvo			1				1
	taekwondo						1	1
	taekwondo – ITF				2	4	3	9
	tenis						1	1
	veslanje		1					1
	atletika		1				1	2
	balinanje	1	2					3
	športna gimnastika	1	1		1	1		4
	jadranje			1	1			2
	ju-jitsu					1		1
	judo		1			1	2	4
kajak kanu na divjih vodah				1	1		2	
kajak kanu na mirnih vodah			1				1	
karate					1	1	2	
kegljanje	1						1	
kegljanje na ledu					1		1	

Leto	Športna panoga	SP			EP			Skupaj
		Z	S	B	Z	S	B	
	kickboks – WAKO	1		3				4
	kotalkanje – umetnostno				1			1
	letalstvo – jadralno padalstvo	1						1
	letalstvo – padalstvo				1			1
	letalstvo – para ski	1	1	1				3
	lokostrelstvo				1		1	2
	motociklizem – cestnohitrostni			1			1	2
	orientacija – precizna	1						1
	planinstvo – športno plezanje			1				1
	plavanje				2		1	3
	ples – moderni tekmovalni plesi	1	2	1		2	1	7
	ples – st in la plesi			2		1		3
	ribištvo – športni ribolov na morju			1		1		2
	smučanje – deskanje	1		1				2
	smučanje – teki		1					1
	strelstvo				1		1	2
	taekwondo – ITF	2		2	2	3	3	12
	veslanje	1						1
2008	atletika – gorski tek			1				1
	atletika – stadionska			1				1
	balinanje					3	2	5
	športna gimnastika				1		1	2
	jadranje					1	1	2
	jadranje	1						1
	ju-jitsu					1		1
	judo						3	3
	kajak kanu na divjih vodah – spust	2	1					3
	kegljanje		1	2				3
	kikboks - WAKO				1	2	6	9
	letalstvo – jadralno padalstvo				1			1
	letalstvo – klasično padalstvo	4	1	1				6
	letalstvo – motorno letenje			1				1
	letalstvo – para ski				1	1	3	5
	lokostrelstvo – 3D					1	2	3
	lokostrelstvo – tarčno					1		1
	motociklizem – cestnohitrostni		1					1
	motociklizem – speedway				1			1
	planinstvo – športno plezanje					1	1	2
	planinstvo – športno plezanje				2		1	3
	plavanje	1	1		3	1	1	7
	ples – moderni tekmovalni plesi				1	2	4	7
	ples – st in la plesi		1				1	2
	rafting						1	1
	samostrel			1				1
	taekwondo – ITF				2		2	4
	atletika – stadionska	1				1	1	3

Leto	Športna panoga	SP			EP			Skupaj
		Z	S	B	Z	S	B	
	balinanje	2		2				4
	športna gimnastika					1		1
	golbal					1		1
	judo				1		1	2
	ju-jitsu				1	1		2
	kajak kanu – mirne vode						1	1
	kajak kanu – slalom	1		1				2
	kajak kanu – spust				1		2	3
	kegljanje			1				1
	kegljanje na ledu						1	1
	kikboks – WAKO	1	1	6				8
	kotalkanje – umetnostno			1			2	3
	letalstvo – jadralno padalstvo	1		1				2
	letalstvo – modelarstvo		1		2			3
	letalstvo - para ski	1	2	1				4
	lokostrelstvo – 3D			1				1
	lokostrelstvo – poljsko						2	2
	motociklizem – cestno hitrostni	1						1
	motociklizem – motokros						1	1
	namizni tenis						1	1
	namizni tenis – Šl				1	1	1	3
	planinstvo – športno plezanje			2				2
	plavanje					1	1	2
	ples – moderni tekmovalni plesi	2		3	4	2	2	13
	ples – st in la plesi			1				1
	ribištvo – sladkovodni športni ribolov	1						1
	sambo			1				1
	samostrel					1	2	3
	sedeča odbojka						1	1
	smučanje – alpsko		1					1
	smučanje – biatlon		1					1
	strelstvo				1	1	2	4
	taekwondo – ITF	1		1	4		2	8
	taekwondo – WTF				1			1
	veslanje			1				1
2010	balinanje			1	2	1	2	6
	športna gimnastika						1	1
	jadranje						1	1
	judo			1	1	1	2	5
	ju-jitsu		2	2				4
	kajak-kanu – slalom			2	1	1	2	6
	kajak-kanu – spust	2	1	3				6
	kegljanje	1		1				2
	kikboks – WAKO				1	1	4	6
	kotalkanje – umetnostno	1				1	1	3
	letalstvo – balonarstvo				1			1

Leto	Športna panoga	SP			EP			Skupaj
		Z	S	B	Z	S	B	
	letalstvo – jadralno padalstvo				1	1	1	3
	letalstvo – klasično padalstvo		1					1
	letalstvo – para ski				1	2		3
	lokostrelstvo – 3D					1		1
	lokostrelstvo – tarčno						1	1
	motociklizem – cestnohitrostni			1	1	1		3
	motociklizem – motokros			1				1
	namizni tenis – Šl			1				1
	planinstvo – športno plezanje				1	2		3
	plavanje					3	1	4
	ples – moderni tekmovalni plesi	1		2	3	1	3	10
	ribištvo – kasting	1						1
	ribištvo – športni ribolov na morju			1	1			2
	savate		1	2				3
	strelstvo		1	1				2
	strelstvo – Šl			1				1
	taekwondo – ITF				2	1	2	5
	taekwondo – WTF						1	1
	tajski boks			2		1		3
Skupaj		139	126	169	146	160	211	951

EKIPNI ŠPORTI

Hokej na ledu:

Ol: nastop v kvalifikacijah za Ol 2002, 2006 in 2010; neuspešno kvalificiranje za olimpijski turnir

SP (skupina A):

2002: 13. mesto

2003: 15. mesto

2005: 13. mesto

2006: 16. mesto

2008: 18. mesto

2011: 16. Mesto

Nogomet:

SP:

2002: 4. mesto v skupini 1. kroga (3 porazi)

2010: 3. mesto v skupini 1. kroga (1 zmaga, 1 remi in 1 poraz)

EP:

2000: 4. mesto v skupini 1. kroga (2 remija in 1 poraz)

Košarka:

SP:

2006: 12. mesto

EP:

1993: 15. mesto

1995: 9. mesto

1997: 14. mesto

1999: 10. mesto

2001: 13. mesto

2003: 9. mesto

2005: 6. mesto

2007: 7. mesto

2009: 4. mesto

Odbojka:

EP:

2000: 6. mesto v skupini 1. kroga

2007: 4. mesto v skupini 1. kroga

2009: 4. mesto v skupini 1. kroga

Rokomet:

Ol:

2000: 8. mesto

2004: 11. mesto

SP:

1995: 18. mesto

2001: 17. mesto

2003: 11. mesto

2005: 12. mesto

2007: 10. mesto

EP:

1994: 10. mesto

1996: 11. mesto

2000: 5. mesto

2002: 12. mesto

2004: 2. mesto

2006: 8. mesto

2008: 8. mesto

2010: 11. mesto

In-line hokej:

SP (skupina A) – člani elitne skupine

2002: 7. mesto

2003: 7. mesto

2004: 8. mesto

2005: 7. mesto

2007: 5. Mesto

Peter Mankoč

Rokometaši - evropski viceprvaki 2004

Paraolimpijci

Igor Malič

Gal Jakič

igre, danes pa Deaflympics), so se vojaški invalidi začeli športno udeleževati po letu 1948. Sprva je šlo predvsem za obliko rehabilitacije invalidnih oseb, kmalu pa je začelo njihovo ukvarjanje s športom postajati izrazito športnorekreativne in nato tudi povsem tekmovalne narave. Iz začetkov v centru za ljudi s poškodbo hrbtenjače v Stoke Mandevillu je postopoma nastalo športno gibanje z množico bolj ali manj prilagojenih športov in razvejanim sistemom tekmovanj. Vrh teh tekmovanj so paraolimpijske igre s klasičnim ritmom prirejanj na vsake 4 leta, tako za letni kot zimski cikel. Sistem tekmovanj raste z nacionalnih prvenstev na evropska in svetovna prvenstva, vrh pa so paraolimpijske igre. Posebnost športa invalidov je, da so zaradi različne stopnje invalidnosti in zaradi potrebe po enakopravni obliki tekmovanj športniki - invalidi razvrščeni v več razredov, svetovne igre pa so multišportna svetovna tekmovanja za posamezno vrsto invalidnih oseb. Organizacijsko so tekmovanja za gluhe osebe zaokrožena v mednarodni zvezi (angl. International Co-ordinating Committee Sports for Disabled in the World - ICSD) in imajo svoj samostojni sistem tekmovanj z vrhom na igrah Deaflympics (delovno jih enačimo s paraolimpijskimi igrami). Osebe z motnjo v duševnem razvoju pa se udeležujejo iger Specialne olimpiade s posebnimi tekmovalnimi oblikami in metodami tekmovanj.

Mednarodni paraolimpijski komite – MPK (angl. IPC) je bil ustanovljen 22. septembra 1989 v Düsseldorfu v Nemčiji. Zdaj ga sestavljajo štiri osrednje svetovne federacije za posamezne vrste invalidov: IBSA – za slepe in slabovidne, IWAS – za telesne invalide, tudi za invalide na vozičkih, CP- ISRA – za osebe s cerebralno paralizo in INAS-FID – za osebe z motnjo v duševnem razvoju. Poleg teh je vključeno še 5 kontinentalnih zvez in 165 nacionalnih športnih zvez za invalide, sodelujejo pa seveda tudi predstavniki športnih svetovnih zvez. Na začetku tega gibanja so bili vsi športi za invalide povezani v osrednje, zgoraj navedene svetovne federacije, zdaj pa si, v skladu s priporočili MPK in MOK, prizadevajo za čim večje

vključevanje športov za invalide v osrednje svetovne športne federacije.

Tudi v Sloveniji in tedaj tudi Jugoslaviji se je začel šport invalidov razvijati pravzaprav iz enakih pobud in skoraj v istem času kot na mednarodni ravni. Leta 1949 je bila ustanovljena športna komisija pri ljubljanskemu odboru vojaških vojnih invalidov (VVI). Leta 1951 je bila tovrstna komisija ustanovljena pri republiškem odboru. Prevladujoči športi so bili kegljanje, namizni tenis, streljanje in šah in v teh športnih panogah so prirejali tudi republiška prvenstva. Alpski smučarji so se povezali s koroškimi invalidi (1950) in ob njihovi pomoči organizirali prve tečaje smučanja za invalidne osebe. V Beogradu so leta 1953 v klubu VVI pripravili prvo športno srečanje telesnih invalidov iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in Novega Sada, tekmovali pa so v strelstvu, namiznem tenisu in šahu. V Zvezi vojnih invalidov so istega leta v centralnem odboru ustanovili Komisijo za šport vojaških vojnih invalidov Jugoslavije. Leta 1962 je bila ustanovljena Zveza za šport invalidov Slovenije. Ta je svojo dejavnost širila in pripomogla k ustanovitvi (leta 1966) Zveze za rekreacijo in šport invalidov Jugoslavije. Tudi udeležba športnikov iz Slovenije je bila v prihodnjih letih v jugoslovanskih reprezentancah po navadi nadpovprečna.

Jugoslovanska reprezentanca se je letnih paraolimpijskih iger prvič udeležila leta 1972 v Heidelbergu, zimskih pa leta 1976 v Örnsköldsviku na Švedskem. Udeležba na letnih igrah je od tedaj redna, z izjemo V. iger v Torontu (1976), na katerih jugoslovanska reprezentanca zaradi navzočnosti športnikov iz Južnoafriške republike oziroma rasistične politike njene vlade protestno ni sodelovala. Šport gluhih je bil, kar se tekmovanj tiče, v objektivni prednosti, saj so se svetovne igre gluhih nadaljevale iz predvojnega obdobja in že leta 1969 je bil Beograd prireditelj 11. letnih svetovnih iger.

Osamosvojitve je prinesla tudi sprememba pomena in nalog osrednje slovenske Zveze za šport in rekreacijo invalidov. Iz republiške je postala nacionalna/državna zveza, ki pa je za svojo

mednarodno potrditev potrebovala še nekaj časa. Najteže je bilo prodreti v MPK, še posebej zaradi bližnjih paraolimpijskih iger v Barceloni (1992). Prepričevanja so navsezadnje le uspela, Slovenija se je iger vendarle lahko udeležila, vendar le s peščico športnikov. So pa naši športniki bili kljub temu zelo uspešni – osvojili so kar tri kolajne. Žal pa je skoraj zamrla udeležba na zimskih igrah, saj nekaj časa nismo imeli dovolj kakovostnih športnikov.

SLOVENSKI ŠPORTNIKI NA PARAOLIMPIJSKIH IGRAH

POLETNE PARAOLIMPIJSKE IGRE

1960 I. paraolimpijske igre Rim, Italija

Sodelovali so samo invalidi s poškodbo hrbtenjače.

1964 II. paraolimpijske igre, Tokio, Japonska

Sodelovali so samo invalidi s poškodbo hrbtenjače. Dodan je bil nov šport - dviganje uteži (leže).

1968 III. paraolimpijske igre, Tel Aviv, Izrael

Sodelovali so samo invalidi s poškodbo hrbtenjače. Dodan nov šport - Lawn Bols.

1972 IV. paraolimpijske igre Heilderberg , Nemčija

Prvi nastop jugoslovanske reprezentance. 17 udeležencev iz Slovenije.

Sodelovali so samo invalidi s poškodbo hrbtenjače. Dodani športi za tetraplegike in demonstracijski športi za slepe in slabovidne.

1976 V. paraolimpijske igre, Toronto, Kanada

Jugoslavija ni sodelovala zaradi udeležbe Južnoafriške republike (apartheid). Prvič so bili uporabljeni namenski tekmovalni vozički. Pridruženi amputiranci, slepi in slabovidni ter drugi (Les Autres). Novi športi odbojka (stoje), golbal in strelstvo.

1980 VI. paraolimpijske igre, Arnheim, Nizozemska

18 udeležencev iz Slovenije v jugoslovanski reprezentanci. Vključeni so bili invalidi s cerebralno paralizo. Novi športi – odbojka (sede) in športi za CP.

1984 VII. paraolimpijske igre, New York, ZDA in Stoke Mandeville, Velika Britanija (deljene igre).

16 tekmovalcev iz Slovenije v jugoslovanski reprezentanci. Dodani so bili športi: nogomet 7:7 in Boccia (»balinanje v dvorani«), cestno kolesarjenje. Demonstracijski športso bile dirke invalidov na vozičkih.

Prvič je bilo uradno uvedeno poimenovanje »paraolimpijske igre« v pomenu »vzporedne« igre ob olimpijskih igrah in ne kot del besede »paraplegija«. Poimenovanje začelo veljati tudi za nazaj, do igar leta 1960 v Rimu.

1988 VIII. paraolimpijske igre, Seul, Južna Koreja

8 tekmovalcev iz Slovenije v jugoslovanski reprezentanci. Nova športa: judo in tenis na vozičkih. Prvič sta sodelovala organizacijska komiteja za Ol in POI.

1992 IX. paraolimpijske igre Barcelona, Španija

Prvi samostojni (izredni!) nastop slovenske reprezentance. Dovolili so nastop 5 atletom, 2 strelcema in plavalcu. Dosežki – 14 nastopov med osmimi najboljšimi.

Kolajne:

Zlata

Franjo Izlakar (C7) v suvanju krogle s svetovnim rekordom,

Franjo Izlakar (C7) v metu diska z rekordom POI; bronasta – Dragica Lapornik (THW5) v suvanju krogle.

1996 X. paraolimpijske igre Atlanta, ZDA

Pridružene osebe z motnjo v duševnem razvoju. Nova športa: konjenišstvo (dresura) in kolesarjenje na stezi.

Slovenija: 14 tekmovalcev – 6 golbalistov, 4 atleti, 3 strelci, 1 plavalec.

16 uvrstitev med 8 najboljših.

Kolajne:

Srebrna

Franjo Izlakar (F37), suvanje krogle,

Franc Pinter (SH1), zračna puška, stoje;

Bronasta

Janez Roškar (F54), met kopja,

Danijel Pavlinec (S6) 100 m, plavanje rosto,

Danijel Pavlinec (S6) 200 m, plavanje prosto.

2000 XI. paraolimpijske igre, Sydney, Avstralija

Nova športa: jadranje in ragbi na vozičkih.

Slovenija: 17 tekmovalcev – 6 golbalistov, 5 atletov, 2 igralca namiznega tenisa, 3 strelci, 1 plavalec.

15 uvrstitev med 8 najboljših.

Kolajne:

Srebrna

Franjo Izlakar (F37), suvanje krogle,
Franc Pinter (SH1), zračna puška, stoje;

Bronasta

Dragica Lapornik (F55), suvanje krogle,
Janez Rožkar (F55), met kopja.

2004 XII. paraolimpijske igre, Atene, Grčija

Suspendirali so invalide z motnjo v duševnem razvoju. Dodan šport: nogomet (5:5) za slepe.

Slovenija: 29 tekmovalcev – 6 golbalistov, 12 odbojkaric sede, 2 igralki namiznega tenisa, 4 strelci, 3 atleti, 1 plavalec, 1 kolesar.

13 uvrstitev med 8 najboljših.

Kolajne:

Zlata

Mateja Pintar (razred 3), namizni tenis,

Srebrna

Tatjana Majcen, (F54/55), met kopja,
Franc Pinter (SH 1) zračna puška, stoje,

Bronasta

Tatjana Majcen (F54/55) suvanje krogle.

2008 XIII. paraolimpijske igre, Peking, Kitajska

Nov šport: veslanje.

Slovenija :30 tekmovalcev – 6 golbalistov, 11 odbojkaric, 5 igralcev namiznega tenisa, 2 strelca,

4 atleti, 1 plavalec,

1 kolesar.

11 uvrstitev med 8 najboljših.

Kolajne:

Srebrna

Jože Flere (F51), met diska, SR,

Bronasta

Franc Pinter (SH 1), zračna puška, stoje,
Mateja Pintar (razred 3), namizni tenis.

ZIMSKE PARAOLIMPIJSKE IGRE

1976 I. zimske paraolimpijske igre Örnköldsvik, Švedska

6 Slovencev v jugoslovanski reprezentanci (4 alpski smučarji in 2 tekača na smučeh).

8 uvrstitev med 8 najboljših.

1980 II. zimske paraolimpijske igre, Geilo, Norveška

9 Slovencev v jugoslovanski reprezentanci (5 alpskih smučarjev in 4 tekači na smučeh).

1 uvrstitev med 8 najboljših.

1984 III. zimske paraolimpijske igre, Innsbruck, Avstrija

10 Slovencev v jugoslovanski reprezentanci (6 alpskih smučarjev in 4 tekači na smučeh).

7 uvrstitev med 8 najboljših.

1988 IV. zimske paraolimpijske igre Innsbruck, Avstrija

3 Slovenci, alpski smučarji, v jugoslovanski reprezentanci.

2 uvrstitvi med 8 najboljših.

Kolajna

Bronasta

Franc Komar v kombinaciji.

1992 V. zimske paraolimpijske igre Tignes/Albertville, Francija

Slovenija ni sodelovala.

1994 VI. zimske paraolimpijske igre Lillehammer, Norveška

Slovenija ni sodelovala.

1998 VII. zimske paraolimpijske igre Nagano, Japonska

Udeleženec: 1 alpski smučar.

2002 VIII. zimske paraolimpijske igre Salt Lake City, ZDA

Slovenija ni sodelovala.

2006 IX. zimske paraolimpijske igre Torino, Italija

Udeleženci : 2 alpska smučarja.

2010 X. zimske paraolimpijske igre Vancouver, Kanada

Udeleženec: 1 alpski smučar.

Jože Flere, Mateja Pintar in Franc Pinter

Tanja Cerkvenik

Darko Đurič

OLIMPIJSKI KOMITE
SLOVENIJE
ZDRUŽENJE ŠPORTNIH
ZVEZ

Ponosni sponzorji slovenskih olimpijskih reprezentanc

GLAVNI SPONZOR SLOVENSKEH
OLIMPIJSKIH REPREZENTANC

